
**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Segesd Község Önkormányzata

2019-2023

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés.....	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	10
Célok.....	10
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	12
1. Jogszabályi háttér bemutatása.....	12
2. Stratégiai környezet bemutatása	14
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	15
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	50
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	70
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	80
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	89
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	95
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	97
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	98
1. A HEP IT részletei	98
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	98
A beavatkozások megvalósítói.....	103
Jövőképünk.....	106
Az intézkedési területek részletes kifejtése	107
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	137
3. Megvalósítás	156
A megvalósítás előkészítése.....	156
A megvalósítás folyamata	156
Monitoring és visszacsatolás.....	158
Nyilvánosság.....	158
Érvényesülés, módosítás	159
4. Elfogadás módja és dátuma.....	161

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Segesd Község Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Segesd településtörténete

Régészeti ásatások tárták fel e terület múltját, a rézkorból származó lelőhelyek szinte körülölelik Segesdet. Az időszámítás előtti századokban kelták éltek e vidéken, majd a római birodalom része lett Pannónia, és abban az előtelepülés Silacanae is.

Segesd igazi virágkorát az államszervezés után élte, mikor királynéi birtok, várispánsági központ, s a veszprémi püspökség főesperessége lett. Ezt idézi címerében a kardot tartó királyi állat, az oroszlán.

A települést 1193-ban említik először írásos emlékek Sequest néven, később előfordul Segest, Següsd majd Segesd alakban is. A középkorban a mai megye területén két megye volt: Somogy és Següsd. II. Endre feleségének, Jolántának adta hozományul Següsd megyét, mely időnkénti megszakításokkal később is a királynék szolgálatában állt, egészen 1395-ig. A faluban 1215-ben már jelentős templom állt.

Rövid ideig Kálmán szlavón herceg kezére került a terület, a vármegyei szervezetet IV. Béla erősítette meg. A tatárjárás idején többször időzött Segesden a király, s 1242-ben Dalmáciából hazafelé itt szállt meg udvartartásával. Segesden alakította meg kormányát, innen indult országglátogatásokra, s hadba is. Nemcsak önálló közigazgatási terület volt, hanem egyházi tekintetben is külön főhatóság alatt állt. A kolostor volt a ferences tartomány központja.

A XIV. században városi címet kapott a település. Jelentős volt az ipara, a kereskedelem a nagy vásártereken összpontosult.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

A török hódoltság után az eredeti településszerkezet megváltozott. A török kincstári adórajstromban is külön szerepelt Város-Segesd és Segesdvár, vagyis a mai Felsősegese és Alsósegese.

Széchenyi György földesúr Felsősegésre többnyire horvát lakosságot telepített, aki azt is kikötötte, hogy az új lakók csakis a katolikus vallást követhetik.

Alsósegese lakói ellenben megmaradtak a református hitben. A katolikus templom és kolostor 1777-ben készült el. A kegykápolna a hegy tövében eredő szent forrás mellé épült, melyet sokáig csodatévő helyként kerestek fel a zarándokok.

A segesdi kolostorban kezdte meg működését a megye első patikája 1769-ben.

A XX. század elején gróf Széchenyi Bertalannak virágzó nagybirtoka volt Segesd környékén. A mezőgazdaság és az állattenyésztés ekkor virágzott, sorra alakultak a hitel-, a fogyasztási- és a tejszövetkezetek, 1899-ben már óvoda is működött a településen.

A faluban az önálló tanács 1950-ben alakult meg. A két községet 1952-ben egyesítették, ebben az időben szerveződtek a termelőszövetkezetek.

A község jelentős fejlődésen esett át a rendszerváltást követő évtizedben. Segesd a csatornahálózat kivételével – melynek megvalósítása jelenleg van folyamatban – teljesen összkomfortos lett, s az elmúlt években több olyan beruházás is megvalósult, amelyek nemcsak a település arculatát szépítették meg, de a lakosság komfortérzetét is javították. Ilyen volt a gázberuházás, a közvilágítás korszerűsítése, a csillagpontos kábeltévhálózat és a tornaterem felépítése, valamint elkészült a tűzoltószertár, a sportöltöző, 2000-ben felavatták a Helytörténeti Múzeumot, 2010-ben pedig a Szociális Szolgáltató Központ került átadásra.

Segesd földrajzi elhelyezkedése

Segesd a Dél-Dunántúli Régióban, Somogy megyében, Belső-Somogy déli részén, a Balatontól 60 km-re fekvő település. Segesd a 68-as főút mentén fekszik, Nagyatádtól 13 km-re, a megyeszékhelytől, Kaposvártól 42 km-re.

Segesd közigazgatási rendszere

A közigazgatási feladatokat Segesd Község Önkormányzatának 7 tagú képviselő-testülete látja el. A döntés-előkészítés a Szociális és Pénzügyi Bizottság, valamint az Ügyrendi és Településfejlesztési Bizottság feladata.

A községben roma nemzetiségi önkormányzat működik, mely javaslattevő jogkörrel rendelkezik Segesd Község Önkormányzata felé. A Segesd Község Roma Nemzetiségi Önkormányzatának szerepe legfőképpen a közmunkaprogram szervezésében nyilvánul meg.

A községben elérhető közszolgáltatások

Az önkormányzat feladata a közvilágítás folyamatos működtetése és karbantartása, mely biztosított a településen. A lakossági kommunális hulladék, valamint a szelektív hulladék gyűjtése megoldott a faluban.

Az önkormányzat által elnyert szennyvízhálózat kiépítésére vonatkozó pályázat eredményeképpen, 2013-ban megindult és 2015-ben be is fejeződött a kivitelezés a községben.

A település demográfiai helyzetének bemutatása

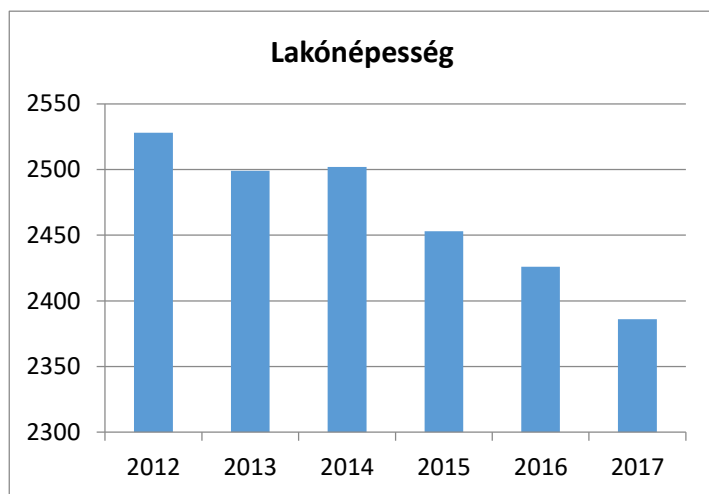
Segesd község demográfiai helyzete a lakónépesség, az állandó népesség, az öregedési index, a vándorlások, valamint a természetes szaporodás mutatószámai alapján kerül elemzésre.

1. számú táblázat – Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő	Változás
2012	2528	bázis év
2013	2499	98,9%
2014	2502	100,1%
2015	2453	98,0%
2016	2426	98,9%
2017	2386	98,4%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

1. ábra – A lakónépesség számának változása

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

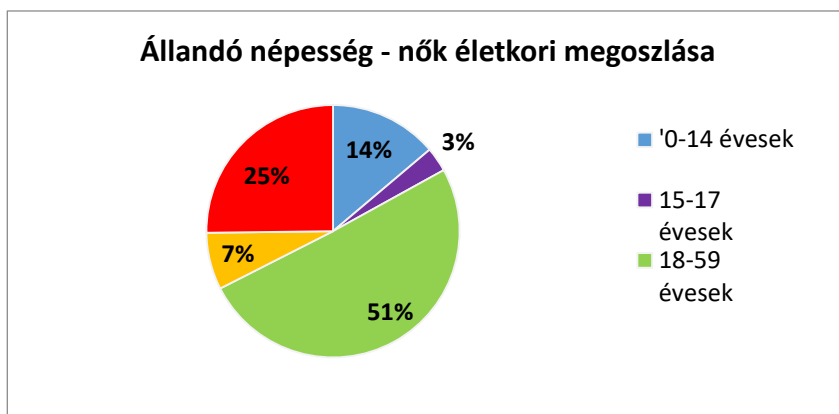
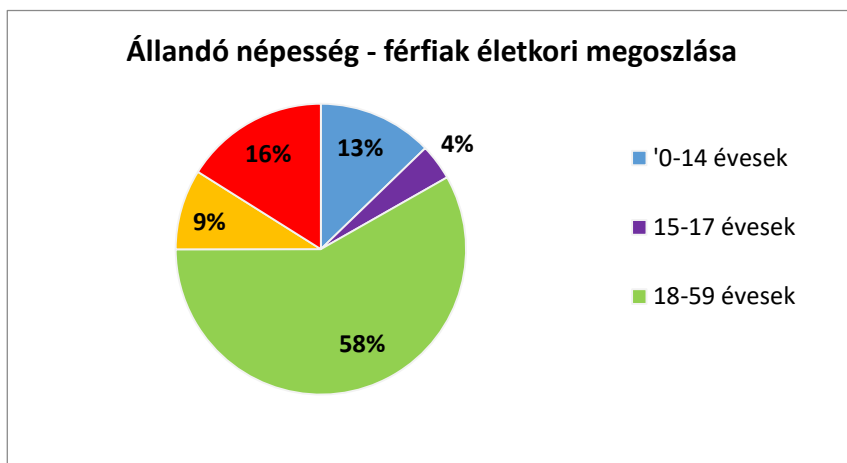
Segesd község lakónépességére 2012-2017. között minden évben, a folyamatos csökkenés, fogyás jellemző. A csökkenés fő oka a településen a munkahelyek hiányára, és a fiatalok vonzóbb területekre költözésére vezethető vissza. A vizsgált évek viszonylatában 6 %-os, illetve 142 fős csökkenés mutatható ki.

2.1. számú táblázat – Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2018. január 1.)

Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen	Férfiak	Nők
Állandó népesség száma	1 275	1 274	2 549	50,02%	49,98%
0-2 évesek			63		
0-14 éves	163	176	339	6,39%	6,90%
15-17 éves	51	40	91	2,00%	1,57%
18-59 éves	742	644	1 386	29,11%	25,26%
60-64 éves	114	93	207	4,47%	3,65%
65 év feletti	205	321	526	8,04%	12,59%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

2.1. ábra – Állandó népesség

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Segesd állandó népességének száma 2018. január 1.-én 2549 fő, ezen belül a férfiak és a nők aránya közel azonos, 50-49,98 %. Tehát ebből a szempontból az állandó népesség kiegyenlítettnek tekinthető.

Az állandó népességből a korcsoportonkénti megoszlás alapján a 18-59 éves nők és férfiak képviselik a legnagyobb hányadot, amely 25 illetve 29 %-os arányt jelent. Ezen korcsoporton belül a férfiak jelennek meg nagyobb számban.

Az állandó népességből a legkisebb arányban a 15-17 éves korosztály jelenik meg, mind a nők, mind a férfiak vonatkozásában.

A 65 év feletti állandó lakosok esetében a nők száma 101 fővel magasabb, mint a férfiak száma, melyből feltételezhető, hogy magasabb mértékű a férfiak elhalálozásának aránya. Ez a tendencia országos szinten is megmutatkozik. A 65 év feletti nők 12,59 %-al magas arányt képviselnek az állandó népességben belül.

2.2. számú táblázat – 15-17 éves gyermekek száma

Korcsoport	Fő		Változás
	2001	2011	Fő
15 éves gyermekek száma	35	22	-13
16 éves gyermekek száma	26	30	4
17 éves gyermekek száma	22	30	8
Összesen	83	82	-1

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

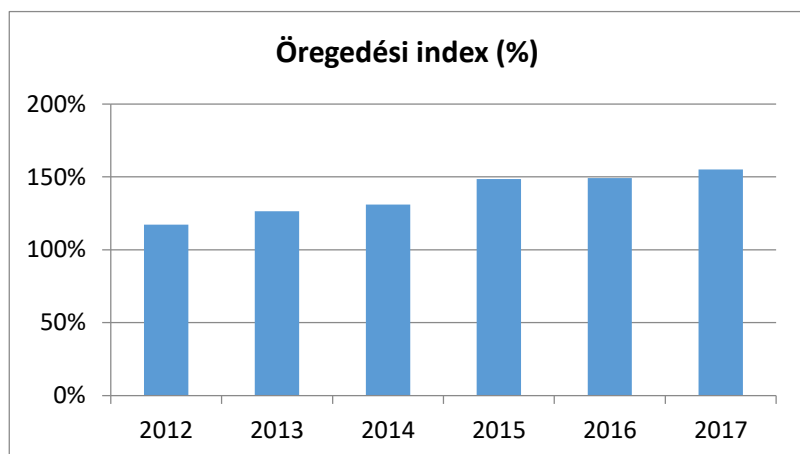
A 2.2. számú táblázat a 2001. évi és a 2011. évi népszámlálás adatait veti össze a 15-17 éves gyermekek számának alakulása tekintetében. 2001-ről 2011-re a 15 éves gyermekek száma 13 fővel csökkent, a 16 éves gyermekek száma 4 fővel, illetve a 17 éves gyermekek száma 8 fővel nőtt. Összességében 2001-ben a 15-17 éves gyermekek száma 83 fő, 2011-ben pedig 82 fő, tehát 1 fős csökkenés mutatható ki a 10 éves időszak viszonylatában.

3. számú táblázat – Öregedési index

Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2012	464	396	117,17%
2013	480	380	126,32%
2014	491	375	130,93%
2015	517	348	148,56%
2016	525	352	149,15%
2017	526	339	155,16%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, kormányhivatal.hu

3. ábra – Öregedési index

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, kormányhivatal.hu

Segesden magas az időskorúak (65 év feletti) lakosságon belüli aránya. Ez a magas arány azonban abból is következik, hogy a községben időskorúak szociális otthona működik. A mutatók a község elöregedését vetítik előre, ezért az idősgondozás, mint feladat a jövő nemzedékét is érinti. A lakosság korösszetételét vizsgálva megállapítható, hogy a 0-14 éves állandó lakosok száma évről-évre csökken, ennek 15 %-os mértéke jelentősnek mondható, és az előbbi megállapítást támasztja alá.

A 65 év feletti állandó lakosok száma a vizsgált évek viszonylatában folyamatos növekedést mutat, és ez az öregedési index viszonyszámában is megmutatkozik. A 65 év felettiak száma 2012-ről 2017-re 13 %-al emelkedett.

4. számú táblázat – Belföldi vándorlások

Év	Állandó jellegű odavándorlás	Elvándorlás	Egyenleg	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma
2012	121	91	30	11,04
2013	94	66	28	10,7
2014	100	59	41	15,67
2015	75	73	2	0,78
2016	116	79	37	14,48
2017	103	64	39	13,6

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A belföldi vándorlások a 2008-2016. közötti adatok alapján kerülnek elemzésre. Megfigyelhető, hogy az odavándorlás minden évben magasabb, mint az elvándorlás. A község tehát vonzónak tekinthető, többnyire a több gyermekes roma családok Segesdre költözésében mutatkozik ez meg. A már Segesdre költözötteket általában követik a más településekről érkező rokonok, de a már elköltözöttek visszaköltözése is jellemző tendencia.

A községbe vándorlás magasabb mutatószáma ellenére, az elöregedés figyelhető meg a korcsoportok szerinti megosztást tekintve, hisz a 14 év alattiak száma csökkenő mértéket mutat.

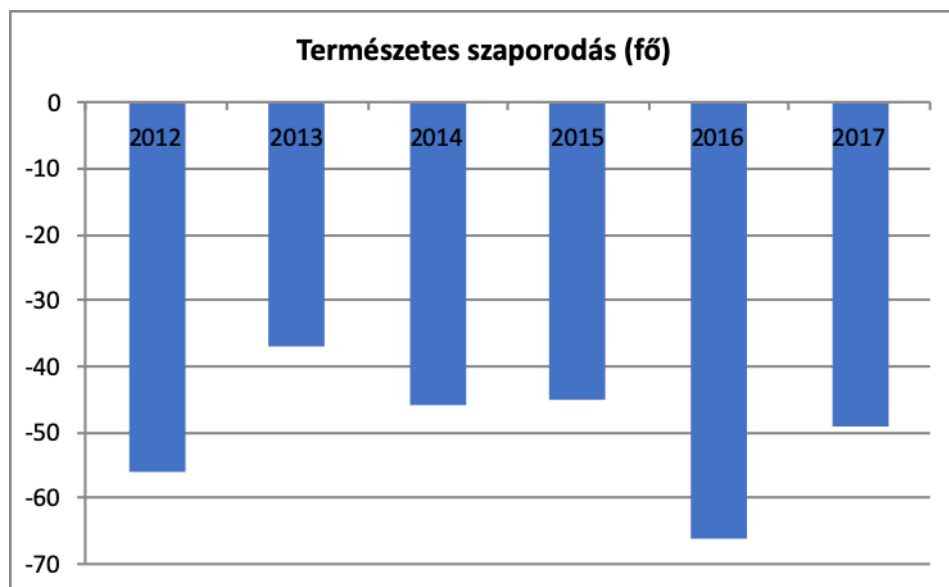
Kiugrónak tekinthető a 2014-es év az állandó jellegű odavándorlások és az elvándorlások arányának tekintetében, annak ellenére, hogy az odavándorlás és az elvándorlás is csökkent a 2013-as évhez képest.

5. számú táblázat – Természetes szaporodás

Év	Élveszületések száma (TS 0701)	Halálozások száma (TS 0702)	Természetes szaporodás (fő) (TS 0703)
2012	22	78	-56
2013	23	60	-37
2014	22	68	-46
2015	13	58	-45
2016	23	89	-66
2017	17	66	-49

Forrás: TeIR, önkormányzati adatgyűjtés

5. ábra – Természetes szaporodás

Forrás: TeIR, önkormányzati adatgyűjtés

A község előregedését támasztja alá az is, hogy a halálozások száma minden évben meghaladják az élve születések számát. Az élve születések száma 2012-2014 közötti időszakban stagnáló tendenciát, majd 2015-re jelentős csökkenést, 2016-ra növekedést és 2017-re ismételt csökkenést mutat. A halálozások magas száma a községben működő szociális otthonra, és az ott élő idős személyek magas számára vezethető vissza.

Fontos kiemelni, hogy országos szintű probléma a gyermekvállalási kedv csökkenése, amely az alacsony jövedelmekre, a munkahelyek elvesztésétől való félelmekre vezethető vissza. A folyamat megállítása, illetve lassítása országos szintű beavatkozást igényel.

Értékeink, küldetésünk

Segesd Község Önkormányzatának célja, hogy a településen élők számára elérhetővé tegye a közszolgáltatásokat, biztosítsa az idősek, fogyatékkal élők és a hátrányos helyzetű személyek esélyegyenlőségét az élet minden területén.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvilágítja és rámutat az egyes célcsoportok tekintetében meglévő problémákra, melyek kezelésére intézkedési tervet és megoldásokat dolgoz ki az önkormányzat. A mélyszegénységben élőkkel, az idősekkel, valamint a roma lakossággal összefüggő megoldatlan problémák, mindig is jelen levő problémák voltak és lesznek is. Azonban arra kell törekedni, hogy ezek a problémák kezelhetőek legyenek, ezért lényeges a Program alapos és minden területre kiterjedő kidolgozása. Nem szabad „homokba dugni” a fejünket, mikor a problémákat kezelni kell.

Első lépés, tehát a problémák feltárása, összegzése, melyet az intézkedések megfogalmazása, majd a megvalósítás követ.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Segesd település önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,

a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,

a diszkriminációmentességet,

szegregációmentességet,

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CX. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

Magyarország 2015. évi központi költségvetésének megalapozásáról szóló 2014. évi XCIX. törvény jelentősen módosította a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényt. A legfőbb változások 2015. március 1. napjával léptek hatályba.

Az állam által biztosított támogatási formákon túl az emberek szociális támogatással való ellátása túlnyomó részben már az önkormányzatok feladata.

A törvénymódosítás célja a rászorulókat támogató rendszerének megújítása. A módosításoknak köszönhetően az új szociális támogatási rendszer várhatóan igazságosabb és átláthatóbb lesz. A helyi önkormányzatok szerepe elsősorban abban az indoklásban fejeződik ki, hogy a helyi közösségek rendelkeznek leginkább azzal a tudással, amely alapján eldönthetik: ki jogosult támogatásra, ki nem.

A törvény értelmében az önkormányzatok szabadon dönthetnek a támogatások nagyságáról és formájáról.

A változások főbb pontjai:

1. A szociális törvény csak a kötelező ellátásokra vonatkozó szabályokat tartalmazza, mely ellátások járási hatáskörbe tartoznak. Ide soroljuk az időskorúak járadékát, a foglalkoztatást helyettesítő támogatást, az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatást, az ápolási díjat, és a közgyógyellátást.

2. A módosítást megelőzően meglévő ellátások közül a rendszeres szociális segély, mint ellátási forma megszűnt, így az aktív korúak ellátására vonatkozó szabályozás egységessé vált.

A szociális törvény szerint rendszeres szociális segélyezettek közül azok, akik helyi rendelet alapján voltak jogosultak az ellátásra vagy a nyugdíjkorhatárt öt éven belül betöltők, február 28-ig nyilatkozhattak arról, hogy vállalják-e a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra jogosultak számára előírt együttműködést. Amennyiben vállalták, ők 2015. március 1. napjától foglalkoztatást helyettesítő támogatásra lettek jogosultak. Az egészségkárosodott személyek, akik eddig rendszeres szociális segélyben részesültek, amennyiben érvényes szakértői véleményük van az egészségkárosodás mértékére vonatkozólag, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülnek március 1. napjától, de ez a hatáskör a járási hivatalhoz került át.

3. A kötelező segélyek közül kikerült a lakásfenntartási támogatás és az adósságkezelési szolgáltatás.
4. Óvodáztatási támogatás megállapítása iránti kérelem 2015. június 4-ét követően nem nyújtható be.

A kötelező segélyek körén kívül további ellátások nyújtásáról és jogosultsági feltételekről az önkormányzatok szabadon dönthetnek. A szociális törvény az önkormányzatok által biztosítandó segélyek tekintetében annyit ír elő, hogy az önkormányzat a helyi viszonyokhoz mérten, a krízishelyzetben lévő személyek számára, illetve a helyi szociális problémák kezelésére települési támogatást nyújt.

A jogszabályi változásokat figyelembe véve Segesd Község Önkormányzatának Képviselő-testülete által elfogadott szociális rendeletben eseti és rendszeres települési támogatások szabályozására került sor.

A) Eseti települési támogatások:

- a) Települési létfenntartási támogatás: a korábbi rendeletben az önkormányzati segély létfenntartást veszélyeztető eseteire vonatkozott.
- b) Települési gyógyszer-támogatás: gyógyszerkiadásokhoz kapcsolódó – a korábbi szociális rendeletben is jelen lévő – támogatás.
- c) Települési temetési támogatás: az eltemettető temetési költségeire tekintettel nyújtott – korábban is meglévő – támogatás.
- d) Települési támogatás elemi kár elhárításához: A módosított szociális törvény kimondja, hogy rendkívüli települési támogatásban elsősorban azokat a személyeket kell részesíteni, akik önmaguk, illetve családjuk létfenntartásáról más módon nem tudnak gondoskodni vagy alkalmanként jelentkező többletkiadások miatt anyagi segítségre szorúlnak. Ilyen kiadás az elemi kár elhárításához kapcsolódó kiadás.
- e) Települési gyermeknevelési támogatás: A törvény kihangsúlyozza, hogy többletkiadásnak tekintendő a válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartásához, iskoláztatáshoz, a gyermek fogadásának előkészítéséhez, a nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartáshoz, a gyermek családba való visszakerülésének elősegítéséhez kapcsolódó kiadások.
- f) Születési települési támogatás: Az önkormányzat rászorultságtól függetlenül, alanyi jogon a gyermek születésekor, a gyermek neveléséhez egyösszegű születési támogatást nyújt.

B) Rendszeres települési támogatások:

- a) Települési gyógyszer-támogatás: Az igazolt gyógyszerkiadások alapján havonta nyújtott támogatás, a méltányos közgyógyellátás helyébe lépő támogatási forma.
- b) Települési lakhatási támogatás: A 2015. március 1. napjától megszűnő normatív lakásfenntartási támogatás ellentételezése. Az előzetes hatásvizsgálat során levezetésre kerül az önkormányzatot terhelő összege.
- c) Települési ápolási támogatás: A korábban hatályos szociális rendelet szabályozta a méltányos ápolási díj igénybevételének eseteit. Az új szociális rendelet kidolgozását megelőző hatásvizsgálat során ismételten felmerült ezen ellátási forma szükségessége.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása

A jogszabályi környezet változása miatt a helyi rendeletek felülvizsgálata és ebből következőleg a módosítása, illetve újraszabályozása folyamatos.

- Segesd Község Önkormányzatának adott évre vonatkozó hatályos költségvetési rendelete;
- Segesd Község Önkormányzata Képviselő-testületének 15/2014. (IV.11.) önkormányzati rendelete a tanyagondnoki szolgálatról;
- Segesd Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2/2015. (II.25.) önkormányzati rendelete a szociális ellátásokról;
- Segesd Község Önkormányzata Képviselő-testületének 20/2015. (IX. 24.) önkormányzati rendelete a gyermekvédelem helyi rendszeréről.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A településrendezési terven és a Közoktatási Esélyegyenlőségi Terven kívül a helyi rendeletek újraszabályozása valósult meg, a jogszabályi környezet változása következtében.

- Segesd Község Önkormányzatának adott évre vonatkozó hatályos költségvetési rendelete;
- Segesd Község Önkormányzata Képviselő-testületének 15/2014. (IV.11.) önkormányzati rendelete a tanyagondnoki szolgálatról;
- Segesd Község Önkormányzata Képviselő-testületének 2/2015. (II.25.) önkormányzati rendelete a szociális ellátásokról;
- Segesd Község Önkormányzata Képviselő-testületének 20/2015. (IX. 24.) önkormányzati rendelete a gyermekvédelem helyi rendszeréről;
- Településrendezési terv, településfejlesztési koncepció;
- Közoktatási Esélyegyenlőségi Terv.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

A település esetében a térségi, társulási kapcsolat a *Rinyamenti Kistérség Önkormányzati Társulási Megállapodás* formájában jelenik meg.

A megállapodás az egészségügyi, szociális, valamint a család-, gyermek-, és ifjúságvédelem feladatainak ellátására irányul.

Az egészségügyi szolgáltatás esetében a társulás a központi orvosi ügyeleteket közösen tartja fenn, és a házi orvosi praxishoz kapcsolódó sürgősségi betegellátást a 18 társult települési önkormányzat (köztük Segesd is) működési területére kiterjedően végzi.

A szociális feladatok ellátását a Társulás által fenntartott intézmény útján látja el. A Rinyamenti Szociális Szolgáltató Központ segesdi intézményegysége a segesdi intézményegység.

A segesdi szociális szolgáltató központ által ellátott feladatok:

- családi napközi,
- családsegítő szolgálat működtetése,
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás működtetése,
- házi segítségnyújtás biztosítása,
- gyermekjóléti szolgálat működtetése,
- idősek nappali ellátása,
- szociális étkeztetés.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

Segesd Község Önkormányzata a Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítéséhez legnagyobb mértékben a TeIR adatbázist használta fel. Ezen kívül jelentős volt az önkormányzat könyvelésében, beszámolóiban fellelhető számadatok aránya is. Az óvodai neveléssel és iskolai oktatással kapcsolatban, az intézményvezető nyújtott megfelelő információt. Adathiány felmerülésekor esetenként becslésre és helyi ismeretekre támaszkodtunk. A lakosságszámra vonatkozó adatok pontosítása, a helyi Visual Register program segítségével valósult meg.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A mélyszegénység viszonylag új keletű jelenség az emberiség történelmében, a XX. században jelent meg először. A mélyszegénység fogalmát a Társadalmi Megújulás Operatív Program „Közösségi felzárkóztatás a mélyszegénységben élők integrációjaként” című pályázati felhívás bizonyos része írja le pontosan.

Eszerint: „Azokat a közösségeket, amelyek mélyszegénységbe süllyedtek a nagyon alacsony iskolázottság és foglalkoztatási ráta, erős települési, lakóövezeti térségi koncentráció és szegregáció, az ezekből következő súlyos szociális deficit és a hátrányos társadalmi helyzet újratermelődésének nagyon nagy valószínűsége jellemzi.”

Európában szegénynek számítanak a medián jövedelmek 60 %-ánál kevesebből élők. Ez forintosítva Magyarországon 46.000 Ft havi jövedelmet jelent. Másik használt fogalom a létminimum, amely egy szerény, de elfogadható életminőséget tesz lehetővé. Ez jelenleg Magyarországon a 93.000 forintos havi jövedelem. Az ennél kevesebb jövedelemmel rendelkezőket nevezhetjük szegénynek. Ez a réteg a népesség 30-35 %-át teszi ki, köztük 850.000 gyermek. Ekkora tömeget a szociálpolitika képtelen eltartani, így a mélyszegénység határát a minimálnyugdíj 28.500 forintos havi értéke alatti jövedelműeknél húzzák meg.

A mélyszegénység több dimenziós jelenség, amely megmutatkozik többek között a nagyon alacsony képzettségben és foglalkoztatottságban, az ebből következő súlyos megélhetési zavarokban, kihat a lakhatási, táplálkozási körülményekre, az érintettek egészségi állapotára, stigmatizál és kirekesztéshez vezet.

A mélyszegénység okai nem vezethetők vissza egyetlen kiváltó okra, számos tényező, társadalmi, gazdasági, szociálpolitikai, kulturális és egyéni ok áll a háttérben, így kezelése is csak komplex, szociál-, oktatás-, egészségügyi és foglalkoztatáspolitikai intézkedésekkel képzelhető el.

Magyarországon a kutatások szerint kb. 1,2 millió ember él mélyszegénységben, ebből következőleg nem mondhatjuk azt, hogy a mélyszegénység kizárólag roma kérdés lenne, mivel a romák száma Magyarországon 750.000 főre tehető.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A jövedelmi helyzet szempontjából nem ír elő a jogszabály kötelező adattáblát, ezért az alábbi adatterületek figyelembevételével értékeljük a településen élők jövedelmi és vagyoni helyzetét.

A lakosság jövedelmi, vagyoni helyzete a településen a személyi jövedelemadó-alap mértékével jellemezhető.

A községben 2017. évben a befizetett személyi jövedelemadó 242.122.082 Ft, amely a 2016-os évhez képest 15 %-os csökkenést mutat. Az adófizetők száma a két év viszonylatában nem változott jelentősen, 2016-ban 1062 db, míg 2017-ben 1045 db volt. A két év viszonylatában a befizetett személyi jövedelemadó és az adófizetők száma is csökkenést mutat.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) *foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya*

Munkanélkülinek hívunk minden olyan személyt, aki egy adott időpontban képes és akar is dolgozni, mégsem talál munkát. A közgazdaságtan megfogalmazása szerint a munkanélküliek és a foglalkoztatottak, vagyis a munkaerő piacán jelen lévők együttesen alkotják a munkaerő-állományt.

Különbséget kell tenni regisztrált és a nem regisztrált munkanélküliek között. Előbbiek az illetékes állami hatóságnál – munkaügyi hivatalnál - bejelentkezve, egyrészt az állam számára is figyelemmel kísérhetőek, másrészt jogosultak az ún. munkanélküli ellátások igénybevételére. Utóbbiak ezzel szemben nem regisztráltatják magukat sehol, így támogatást sem vehetnek igénybe és számuk sem határozható meg pontosan.

A KSH adatait figyelembe véve, 2018. augusztus-október időszakában a foglalkoztatottak átlagos létszáma 4 millió 502 ezer fő volt, 57 ezer fővel több, mint egy évvel korábban. A 15-64 évesek foglalkoztatási rátája 69,8 %-ra emelkedett. A férfiakat magasabb foglalkoztatási szint jellemezte, mint a nőket, és esetükben a javulás mértéke is nagyobb volt.

Ugyanezen időszakot figyelembe véve a munkanélküliek átlagos száma az egy évvel korábbihoz képest 11 ezer fővel, 173 ezerre, a munkanélküliségi ráta 0,3 százalékponttal, 3,7 %-ra csökkent. A férfiakat alacsonyabb munkanélküliségi ráta jellemezte, mint a nőket, és esetükben a javulás mértéke is nagyobb volt.

Az országos adatokat tekintve tehát, a foglalkoztatottság növekedése és a munkanélküliség csökkenése jelenik meg. A javuló munkaerő-piaci helyzetben a közmunkaprogramok széles körű elterjedése, önkormányzatok általi kihasználása játszik fő szerepet.

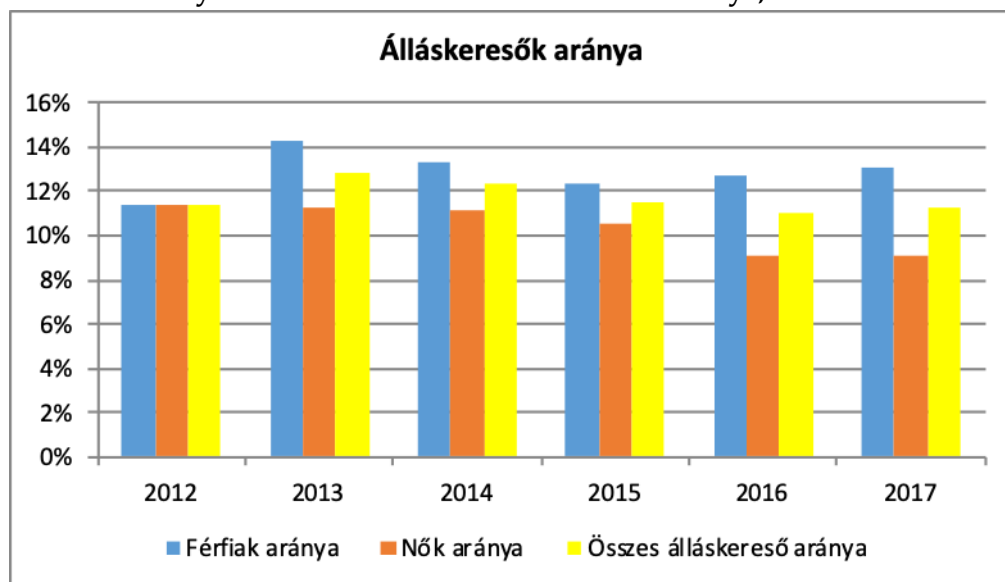

3.2.1. számú táblázat – Munkanélküliségi ráta nemek szerint

Év	15-64 év közötti állandó népesség (fő)			Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	Férfi	Nő	Összesen	Férfi		Nő		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	939	826	1 765	106,75	11,4%	94,25	11,4%	201	11,4%
2013	924	830	1 754	131,5	14,2%	94	11,3%	226	12,9%
2014	927	823	1 750	124	13,4%	92	11,2%	216	12,3%
2015	913	796	1 709	112,5	12,3%	83,75	10,5%	196	11,5%
2016	899	779	1 678	114,5	12,7%	70,75	9,1%	185	11,0%
2017	844	726	1 570	110,25	13,1%	66	9,1%	176	11,2%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.1. ábra – Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A táblázatból kitűnik, hogy az aktív korú lakónépesség száma a vizsgált évek viszonylatában csökkenő tendenciát mutat. 2012-ről 2017-re 11 %-os csökkenés figyelhető meg.

Az aktív korú népességben belül nyilvántartott álláskeresők száma a 2012-2014-es időszakban növekvő mértékben, míg 2015-ről 2017-re csökkenő mértékben mutatkozik meg. A vizsgált utolsó két évben 5 %-al csökkent a nyilvántartott álláskeresők száma, és az aktív korú lakónépesség száma is csökkent.

A nemek szerinti megoszlást tekintve, a férfiak minden esetben magasabb arányban jelennek meg, mint a női álláskeresők.

Kiemelkedő a 2013-as év a nyilvántartott álláskeresők vonatkozásában, ugyanis itt mutatkozik a legtöbb regisztrált álláskereső. Ebben az évben az aktív korú lakosság 12,9 %-a regisztrált munkanélküli volt.

A női nyilvántartott álláskeresők száma 2012-ről 2017-re 30 %-os csökkenést, míg a férfi nyilvántartott álláskeresők száma 0,2 %-os növekedést mutat.

A nyilvántartott álláskeresők száma 2017-ben összesen 176 fő, a nemek szerinti megoszlást figyelembe véve a nők aránya 9,1 %, a férfiak aránya pedig 13,1 % az aktív korú lakosságon belül.

3.2.2. számú táblázat – Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint

Regisztrált munkanélküliek/ nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Fő összesen	2012	2013	2014	2015	2016	2017
		201	226	216	196	185	149
20 év alatti	Fő	4	7,50	8,25	11	11,5	9
	%	2,0%	3,3%	3,8%	5,6%	6,2%	6,0%
20-24 év	Fő	26,25	26,75	33	32,75	32,25	26,25
	%	13,1%	11,9%	15,3%	16,7%	17,4%	17,6%
25-29 év	Fő	25,75	31	22,5	18,25	16,5	17,5
	%	12,8%	13,7%	10,4%	9,3%	8,9%	11,7%
30-34 év	Fő	22,75	21,5	19	16,5	14	8,25
	%	11,3%	9,5%	8,8%	8,4%	7,6%	5,5%
35-39 év	Fő	31,25	26	28,5	19,25	19,25	14,5
	%	15,5%	11,5%	13,2%	9,8%	10,4%	9,7%
40-44 év	Fő	29	32	25,75	21	24	15,75
	%	14,4%	14,2%	11,9%	10,7%	13,0%	10,6%
45-49 év	Fő	26	34	29,5	24,5	21,75	16
	%	12,9%	15,1%	13,7%	12,5%	11,7%	10,7%
50-54 év	Fő	22,75	23,5	25,25	22	16,5	11,75
	%	11,3%	10,4%	11,7%	11,2%	8,9%	7,9%
55-59 év	Fő	12,75	22	22,25	23,75	17,75	12
	%	6,3%	9,8%	10,3%	12,1%	9,6%	8,0%
59 év feletti	Fő	0,5	1,25	2	7,25	11,75	18,25
	%	0,2%	0,6%	0,9%	3,7%	6,3%	12,2%

Forrás: TeIR, Munkaügyi Hivatal

A 3.2.2. számú táblázat korcsoportok szerinti bontásban mutatja be a regisztrált munkanélkülieket. A legkevesebb nyilvántartott munkanélküli a 30-34 és az 50-54 év közötti korcsoportból került ki 2017-ben.

A 20 évnél fiatalabb korcsoport esetében 2012. évről 2016. évre 33 %-os növekedés, majd 2016-ról 2017. évre 22 %-os csökkenés figyelhető meg. Országos probléma, hogy az egyetemekre, főiskolákra tovább nem tanuló fiatalok nagyon nehezen találnak munkát.

A 20-24 év közötti korcsoport esetében 4,5 %-os növekedést láthatunk a nyilvántartott álláskeresők számához viszonyítva, amely a fiatalabb korosztály, tanulással eltöltött idejének kitolódására vezethető vissza, ők később kerülnek ki a munkaerő-piacra. Ebben a korcsoportban a legmagasabb a regisztrált munkanélküliek száma 2017-ben.

A 25-29 éves regisztrált munkanélküliek száma a vizsgált évek viszonylatában 8 fős csökkenést mutat.

A 35-39 év, valamint a 40-44 év közötti korcsoportra a 2012-2017 év viszonylatában a nagymértékű és folyamatos csökkenés jellemző.

Az 50-54 éves regisztrált munkanélküliek számának 2012-ről 2013-ra történő 4,3 %-os emelkedése, valamint az 55-59 éves regisztrált munkanélküliek számának – 4 év viszonylatában megfigyelhető – 39 %-os emelkedése egy országos szintű problémára utal, nevezetesen a nyugdíj előtt állók munkaerő-piacra való visszalépése – ha előzetesen elveszítette munkahelyét – nagyon nehéz.

Az idősebb munkanélküli korosztály egy állás betöltésére vonatkozó jelentkezésnél, többnyire elutasító választ kap.

A KSH legfrissebb országos adatai (2019. február-április) szerint a 15–74 éves férfiak körében a munkanélküliek száma 89 ezer fő, a munkanélküliségi ráta 3,5% volt. A nők esetében a munkanélküliek száma 16 ezer fővel, 74 ezerre, a munkanélküliségi ráta pedig 0,8 százalékponttal, 3,5%-ra csökkent.

A 15–24 éves munkanélküliek száma 34 ezer főre, munkanélküliségi rátájuk 10,8%-ra nőtt. A munkanélküliek több mint ötöde ebből a korcsoportból került ki. A 25–54 évesek, azaz az ún. legjobb munkavállalási korúak munkanélküliségi rátája 0,5 százalékponttal, 3,1%-ra csökkent, az 55–74 éveseké 2,2% volt.

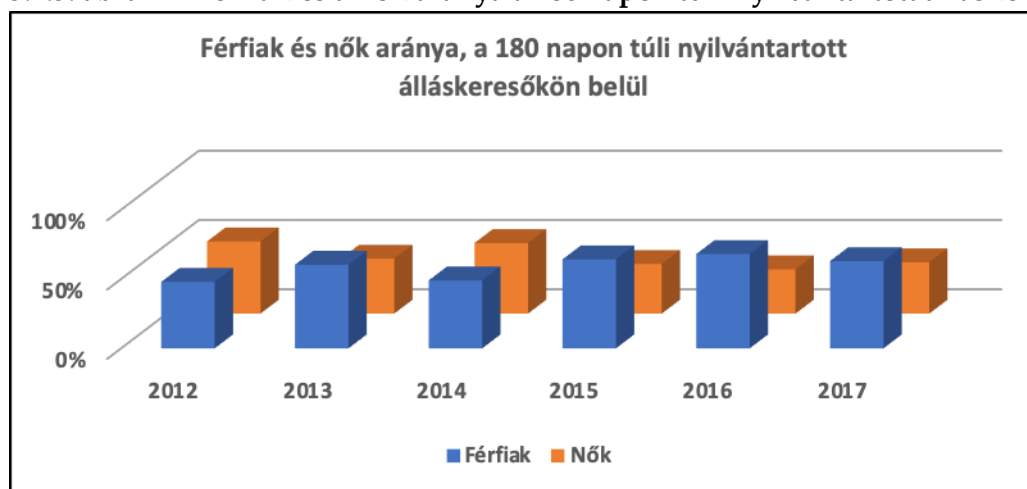
A munkanélküliség átlagos időtartama 14,0 hónap volt, a munkanélküliek 36,8%-a legalább egy éve keresett állást, vagyis tartósan munkanélkülinek számított.

3.2.3. számú táblázat – A munkanélküliek és a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek száma és aránya nemeként

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya	180 napon túli nyilvántartott álláskeresők száma nemek szerint			Nők és férfiak aránya, a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül	
	%	Férfi	Nő	Összesen	Férfiak	Nők
2012	17,29	47	51	98	48,0%	52,0%
2013	25,61	67	44	111	60,4%	39,6%
2014	23,24	52	54	106	49,1%	50,9%
2015	23,57	43	24	67	64,2%	35,8%
2016	20,6	66	31	97	68,0%	32,0%
2017	34,04	68	40	108	63,0%	37,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, önkormányzati adatgyűjtés

3.2.3. ábra – A férfiak és a nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, önkormányzati adatgyűjtés

A 3.2.3. számú táblázat a tartós munkanélküliek számát, arányát mutatja be a regisztrált munkanélküliek vonatkozásában. A munkanélküliség időtartamának két fő jellemző mutatója a 180 napnál nem régebben, és régebben regisztrált munkanélküliek száma.

A vizsgált időszakban a 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek aránya a férfiak esetében a 2012 és a 2014 év kivételével minden évben meghaladja az 50 %-ot, a nők esetében viszont csak 2012-ben és 2014-ben haladja meg.

A női tartós munkanélküliek száma csökkenő tendenciát mutat, és minden évben a férfi munkanélküliek voltak többségben. A 2012-es és a 2014-es év azonban megfordította az arányokat, mivel a tartós női munkanélküliek száma megelőzte a férfiakét.

A 180 napnál régebben regisztrált női munkanélküliek aránya az összes nyilvántartott munkanélküliekhez képest kettő évben magasabb, mint a férfiak aránya. Ez arra enged következtetni, hogy a nők elhelyezkedési lehetőségei korlátozottabbak.

A 180 napnál régebben regisztrált munkanélküliek száma 2012-ről 2017-re a nők esetében 22 %-al csökkent, a férfiak esetében pedig 44 %-al emelkedett.

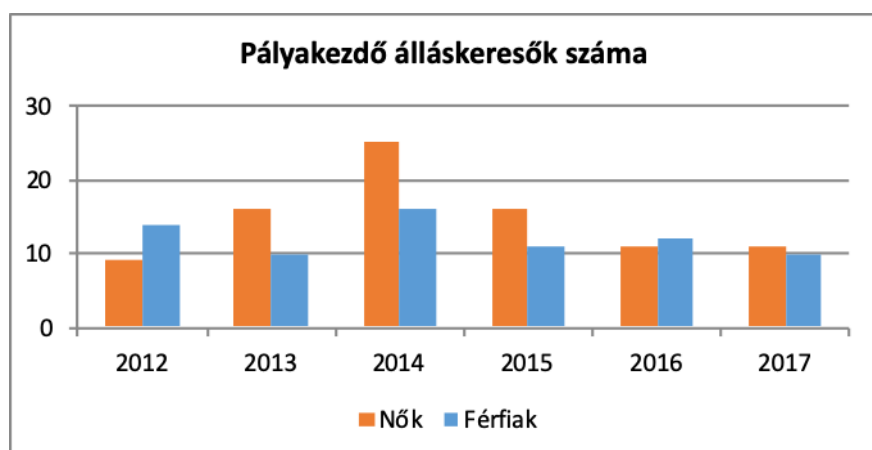
2017. évben a regisztrált munkanélküliek 34,04 %-a volt 180 napnál régebben regisztrált, azaz tartós munkanélküli.

3.2.4. számú táblázat – Pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma

Év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	Férfi	Nő	Összesen	Férfi		Nő		Összesen	
	Fő	Fő	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	193	186	379	14	7,3%	9	4,8%	23	6,1%
2013	200	194	394	10	5,0%	16	8,2%	26	6,6%
2014	188	162	350	16	8,5%	25	15,4%	41	11,7%
2015	179	155	334	11	6,1%	16	10,3%	27	8,1%
2016	160	154	314	12	7,5%	11	7,1%	23	7,3%
2017	159	158	317	10	6,3%	11	7,0%	21	6,6%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.4. ábra – Pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma nemenként

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma 2012-2017 közötti időszakban 6,1 %-ról 6,6 %-ra emelkedett, az érintett korosztály létszáma pedig 9 %-os csökkenést mutat.

A pályakezdő álláskeresők kategórián belül a nők száma magasabb arányban nőtt, illetve a férfi pályakezdő álláskeresők aránya csökkent a vizsgált évek viszonylatában. 2014 és 2015. évben ugrásszerűen megnőtt a női nyilvántartott pályakezdő álláskeresők aránya a 18-29 évesek között.

Az életkor szerinti megoszlást tekintve, a nők létszáma 15 %-al, a férfiak létszáma pedig 18 %-al csökkent.

A pályakezdő álláskeresők számának növekedése, azonban fontos problémára hívja fel a figyelmet. A fiatalkorban tartós munkanélküliség a későbbiekben is növeli az esélyét az újabb munkanélküliségnek és rontja a jövedelmi esélyeket.

Európában a demográfiai problémák még inkább ráirányítják a figyelmet a bajra, a fiatalok munkanélkülisége ugyanis elvándorláshoz, a gyermekvállalás halasztásához, illetve szociális feszültségekhez vezet.

Az Európai Unió a következő hét éves költségvetési ciklusban 6 milliárd eurót biztosít az Ifjúsági Garancia Programra, amely azt hivatott elérni, hogy a 25 év alatti fiatalok ne legyenek négy hónapnál tovább munkanélküliek.

Magyarországon az erre irányuló program az Első Munkahely Garancia Program, amelynek keretében bérköltség támogatás nyújtható, amennyiben egy munkáltató 25 év alatti pályakezdő álláskeresőt vesz fel. Ezen kívül a Munkahelyvédelmi Akció keretében nyújtott kedvezmények is segítették a fiatalok elhelyezkedését. A segesdi álláskeresőket a Nagyatádi Járási Hivatal Munkaügyi Kirendeltsége fogadja. A pályakezdők esetében fontos a regisztrálás, mivel a kirendeltség képzési lehetőségeket is biztosít.

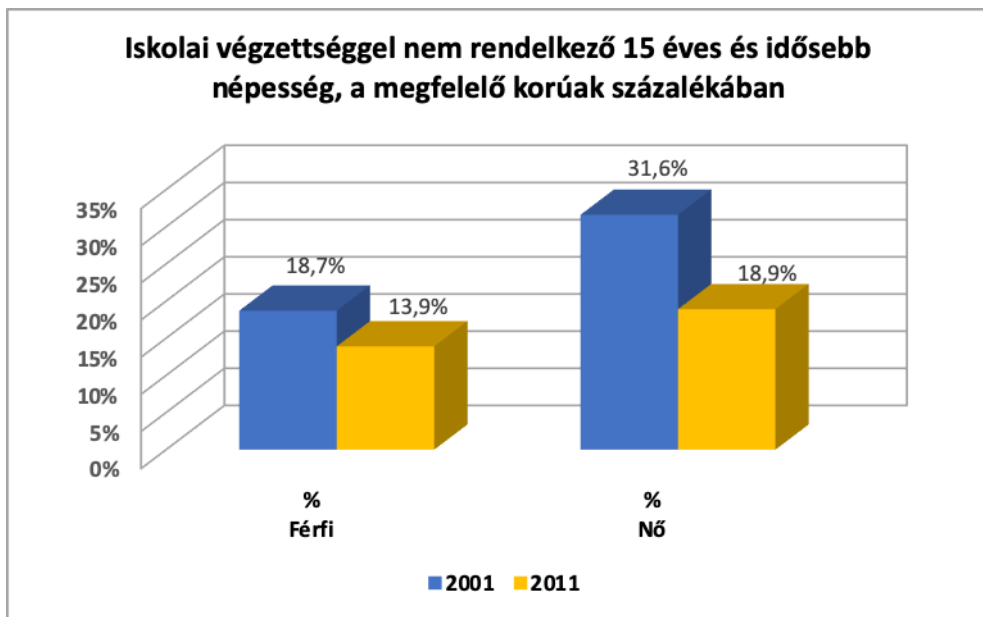
b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.5. számú táblázat – Alacsonyan iskolázott népesség

Év	Legalább az általános iskola 8. évfolyamát elvégzett 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában		Iskolai végzettséggel nem rendelkező 15 éves és idősebb népesség, a megfelelő korúak százalékában	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő
	%	%	%	%
2001	81,3%	68,4%	18,7%	31,6%
2011	86,1%	81,1%	13,9%	18,9%

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

3.2.5. ábra – Alacsonyan iskolázott népesség

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

A táblázatból jól látható, hogy az általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők aránya, alul marad a legalább általános iskolát végzettek arányához képest, a 15 éves és idősebb lakosságot figyelembe véve. A nemek szerinti megoszlást tekintve 2001-ben a nők voltak többségben a legalább általános iskolai végzettséggel rendelkezők körében, míg 2011-ben a férfiak.

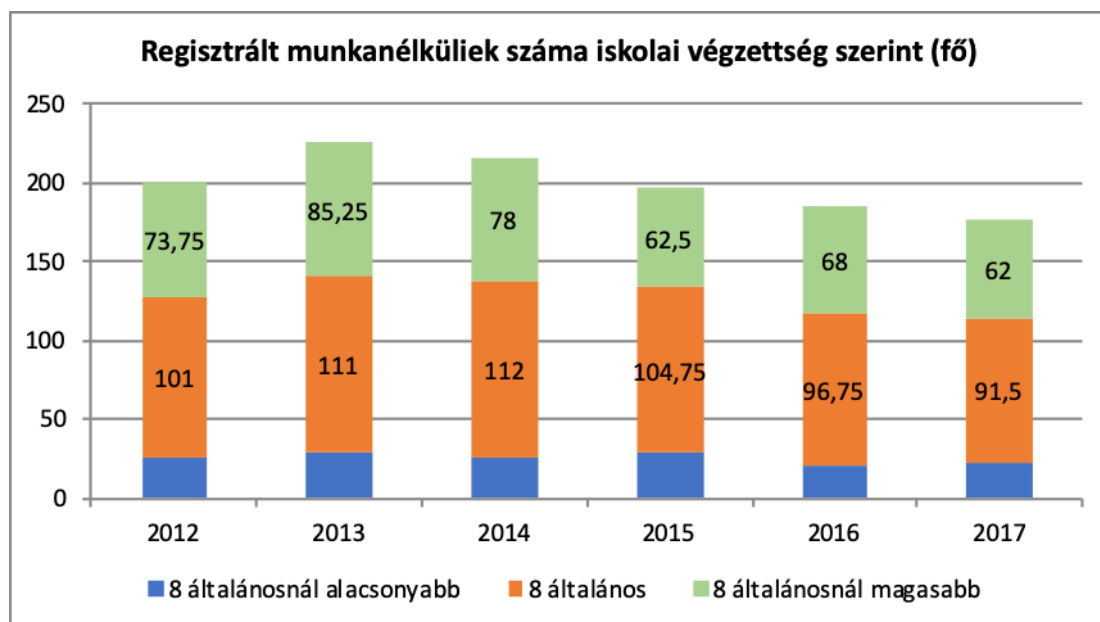
A korábbi népszámlálási adatokat vizsgálva megállapítható, hogy a 15 éves és idősebb lakosság 31,4 %-a, 2011-ben pedig a 16,4 %-a nem rendelkezik általános iskolai végzettséggel. A tendencia javulásához a különféle, iskolai végzettség megszerzésére irányuló programok is hozzájárultak.

3.2.6. számú táblázat – Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosanál alacsonyabb végzettség		Általános iskolai végzettség		8 általánosanál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2012	201	26,25	13,1%	101	50,2%	73,75	36,7%
2013	226	29,25	13,0%	111	49,2%	85,25	37,8%
2014	216	26	12,0%	112	51,9%	78	36,1%
2015	196	29	14,8%	104,75	53,4%	62,5	31,8%
2016	185	20,5	11,1%	96,75	52,2%	68	36,7%
2017	176	23	12,9%	91,5	51,9%	62	35,2%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.6. ábra – Regisztrált munkanélküliek száma iskolai végzettség szerint

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A 3.2.6. számú táblázat a nyilvántartott álláskeresők körében vizsgálja az iskolai végzettséget.

A nyilvántartott álláskeresők számához viszonyítva, átlagban 12,8 %-os a nyolc általánosnál alacsonyabb végzettségűek aránya.

A nyolc általános végzettséggel rendelkezők 52 %-os arányban mutatkoznak meg, míg a nyolc általánosnál magasabb végzettségűek 35,7 % körüli arányt képviselnek.

Pozitívumnak tekinthető, hogy a vizsgált években a nyilvántartott álláskeresők száma 14 %-al, a 8 általánosnál alacsonyabb végzettségűek száma 12 %-al, a 8 általánossal rendelkezők száma 9 %-al és a 8 általánosnál magasabb végzettségűek száma 16 %-al csökkent.

Tehát a nyolc általános végzettséggel rendelkezők száma a legmagasabb a regisztrált álláskeresők között. Ennek fő oka, hogy ezen személyek nem rendelkeznek semmilyen szakképzéssel, így nem, vagy csak nagyon nehezen tudnak elhelyezkedni a munkaerő-piacon. Ebből következőleg az ő esetükben a szakképesítés megszerzéséhez kellene segítséget nyújtani.

A nyolc általánost végzett álláskeresők esetében is többnyire a közfoglalkoztatás jelent átmeneti esélyt a munkára. Ugyanakkor az általános iskola elvégzése a képzési lehetőségek és képzésre való hajlandóság szempontjából választóvonalat jelent az aluliskolázott álláskeresők között. A felnőttoktatási programok is hozzájárulnak ahhoz, hogy a jobb munkaerő-piaci esélyekkel rendelkező, szakmával és/vagy érettségivel is rendelkezők legyenek jelen nagyobb arányban az álláskeresők között.

A nyolc általánosnál alacsonyabb végzettségűek esetében a hiányzó osztály, illetve osztályok megszerzése, és valamely hiányszakma elsajátítása lehetne kézenfekvő megoldás.

3.2.7. számú táblázat – Általános iskolai felnőttoktatásban tanulók létszáma és a 8. évfolyamot eredményesen végeztek

év	általános iskolai felnőttoktatásban résztvevők száma	8. évfolyamot felnőttoktatásban eredményesen elvégzők száma	
	fő	Fő	%
2012	0	0	-
2013	0	0	-
2014	0	0	-
2015	5	1	20%
2016	0	0	-
2017	0	0	-

Forrás: TeIR, Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat

A 3.2.7. számú táblázat 2012-2014 és 2016-2017 közötti évekre nem tartalmaz adatot, mivel nem volt felnőttoktatás a 8 évfolyam megszerzésére irányulóan. A segesdi általános iskolában korábban volt próbálkozás erre vonatkozólag, a részvétel feltétele a 6 általános iskolai osztály megléte volt, azonban nem jött össze az osztály elindításához szükséges 12 fő, tehát a próbálkozás teljes érdektelenségbe fulladt.

A TÁMOP 5.3.8. „Aktívan a munkáért” program keretében 2015-ben 5 fő beiskolázására került sor, ebből 4 fő a 7. osztály, 1 fő pedig a 8. osztály megszerzése érdekében végezte tanulmányait. A programban részt vevők közül 3 fő megszerezte a 7. osztályt, az 1 fő pedig a 8. osztály elvégzésére vonatkozó bizonyítványt. A jövőben a végzettség megszerzésére irányuló igény felmérését követően, partnerek bevonásával megszervezésre kerülhetne ezen réteg felzárkóztatása.

Fontos azonban kiemelni, hogy a hiányzó kettő-, esetleg három osztály megszerzése ne félév alatt valósuljon meg, mert hat hónap alatt nem lehet a hiányzó ismereteket elsajátítani, az ilyen jellegű oktatás csak a statisztika javítását szolgálja.

3.2.8. számú táblázat – Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

év	középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen	szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők		szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők		gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők	
	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2012	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2013	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2014	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2015	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, helyi adatgyűjtés

A táblázat kitöltéséhez nem állt rendelkezésünkre pontos és elemezhető adat, ezért a későbbiekben szükséges az ehhez szükséges helyzetfeltárást végezni.

c) közfoglalkoztatás

A közfoglalkoztatás célja, hogy az álláskeresőket segély helyett munkát kapjanak. A közmunkások aktív, társadalmilag hasznos életet élnek, örömmel vesznek részt a rendszerben.

A közfoglalkoztatási programok kibővültek, a hagyományos közfoglalkoztatás mellett tovább folytatódott a START-munka program, és országos közfoglalkoztatási programok.

A közfoglalkoztatásban részt vevők számát, átlagos statisztikai létszámban határozzuk meg. Ennek megfelelően 2010. évben 23 fő, 2011-ben 39 fő, 2012-ben 37 fő, 2013-ban 45 fő, 2014-ben 52 fő, 2015-ben 55 fő, 2016-ban 65 fő és 2017-ben 61 fő vett részt közfoglalkoztatásban. A közfoglalkoztatottak körében 70-75 %-os a roma személyek aránya.

A 2011. évi CVI. törvény 2011. szeptemberében lépett hatályba, mely szerint az új típusú közfoglalkoztatás legfőbb célja, hogy minél több munkára képes és munkára kész, aktív korú, szociálisan rászoruló ember számára biztosítson átmeneti munkalehetőséget. Az új rendszer előnye, hogy a korábbihoz képest jóval nagyobb számban vonhatók be a segélyezettek. Azonban, ha a másik oldalát nézzük, megállapítható, hogy a rövid foglalkoztatási időtartam miatt jelentősen romlik a dolgozók motiváltsága.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

Közlekedés

Segesd a 68-as főút mentén található, 15 km-re Nagyatádtól és 42 km-re a megyeszékhelytől, Kaposvártól. A tömegközlekedési eszközök közül, autóbusszal tudja a lakosság elérni célját, ugyanis a Somogy-szob-Balatonszentgyörgy vasútvonalon a menetrendszerinti járatokat megszüntették (helyettük vonatpótló buszokat lehet igénybe venni).

Az autóbusz közlekedés jónak mondható, közvetlenül Budapestre naponta két járat is indul, reggel és délután. Böhönyére és Nagyatádra is rendszeres a busz közlekedés, ezen helyekről pedig az ország szinte bármely pontjába el lehet jutni.

A munkavállalók közül sokan járnak Nagyatádra dolgozni, ez a Kapos Volán Zrt. autóbusszaival is könnyedén megtehető, mivel a buszok indulási ideje, illetve menetideje igazodik a munkakezdéshez és befejezéshez. Ugyanez elmondható a Nagyatádon tanuló diákokra is.

Potenciális munkalehetőségek és lehetséges vállalkozási területek

Segesden két jelentős foglalkoztató, a Szociális és Gyermekvédelmi Igazgatóság által fenntartott Gondviselés Szociális Otthon, valamint a Ferrovos Vas- és Fémipari Kft. Az előbbi jelenleg 133 főt foglalkoztat, utóbbi pedig 146 főt. Sajnos a gazdasági válság az egyes vállalkozások, így a Ferrovos Kft. működésére is negatív hatással volt, ennek eredményeképpen sok ember elbocsátására került sor az utóbbi években.

A településen korábban a fő megélhetési forrás a mezőgazdaság volt. Mára a földterületek jelentős része magánkézen van, így a foglalkoztatás ezen a területen is jelentősen beszűkült.

A fiatalok többsége az egyetem, főiskola elvégzését követően már nem tér vissza a községbe, ennek fő oka a munkalehetőségek hiánya. Ez a jelenség a környező településekre is jellemző.

Az állami szektor szerepét a helyi munkaerő foglalkoztatásában az alapján tudjuk lemérni, ha megvizsgáljuk, hogy az egyes intézményekben hány fő közalkalmazott és köztisztviselő dolgozik.

Az általános iskolában 27 fő közalkalmazott, az óvodában 10 fő közalkalmazott, az önkormányzatnál pedig 12 fő köztisztviselő áll foglalkoztatásban.

A községben a képzettséggel nem rendelkező munkanélküli személyek esetében az önellátás lehet megoldás. Minden házhoz tartozik kisebb-nagyobb terület, mely alkalmas lehet növénytermesztésre és állattartásra.

Az önkormányzatnak persze szerepet kellene vállalnia az induláshoz szükséges eszközök, vetőmagok, állatok beszerzésében. Az önellátásra való ösztönzés egyik megnyilvánulási formája volt, hogy a községben vetőburgonyát kaptak a legrászorulóbb családok. A START közmunka program keretében pedig a közmunkások által megtermelt zöldségek, a helyi általános iskola konyháján kerültek felhasználásra. Az önellátás kiutat jelenthet a mélyszegénységben élő személyek elszigeteltségéből, kirekesztettségéből.

3.2.9. számú táblázat – A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - vállalkozások

Év	Regisztrált vállalkozások száma a településen	Kiskereskedelmi üzletek száma	Vendéglátóhelyek száma	Befizetett iparűzési adó
2012	333	7	5	42.119.697
2013	340	6	4	58.319.204
2014	350	6	4	55.574.661
2015	350	6	3	57.607.298
2016	361	6	3	68.191.582
2017	360	6	3	74.155.444

Forrás: TeIR, T-Star, önkormányzati adatok

A község lakosságszámához képest, magas a regisztrált vállalkozások száma. Azonban ezen vállalkozások nem jelentenek megoldást a munkanélküliség problémájára, mivel ezek többnyire 1-2 személyes vállalkozások. Jellemző rájuk az alultőkésítettség, és a fejlesztési lehetőségek korlátozottsága.

A kereskedelmi üzletek, valamint a vendéglátóhelyek száma a 2012-2017 közötti időszakban stagnálást mutat. Jelenleg a községben a vendéglátóhelyek száma 4, a kiskereskedelmi üzletek száma pedig 6.

A befizetett iparűzési adó mértéke 2010-ben, illetve 2012-ben és 2013-ban mutat kiugró emelkedést. Összességében elmondható, hogy a Ferrokov Kft., valamint a Gondviselés Szociális Otthon nagyon sok helyi lakosnak biztosít munkalehetőséget, de emellett a lakosság aktív részének jelentős hányada Nagyatádra jár dolgozni. E tekintetben az egészségügyet, a Büttner & Co Kft.-t, az Industrie Elektrik Kft.-t, valamint a D-Back Kft.-t kell kiemelnünk, mint nagyatádi székhelyű foglalkoztatókat.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

A fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok nem találhatóak a településen.

Azonban a Segesd vonzáskörzetében lévő Nagyatádon már lehet ilyen jellegű programokban részt venni. Itt említhető meg az Ady Endre Gimnázium és a Büttner & Co Kft. közötti együttműködési megállapodás.

A képzettség szintje nagymértékben függ az oktatási rendszer milyenségétől. Fontos, hogy az oktatási intézmények figyelembe vegyék az éppen aktuális hiányszakmákat és igyekezzenek ilyen jellegű képesítés megszerzését biztosítani a tanulóknak. Megfelelő képesítés birtokában sem egyszerű elhelyezkedni a munkaerő-piacon, itt azonban előtérbe kerül a munkaügyi hivatalokban való regisztráció, amely az egyes vállalkozások, cégek számára is munkaerő szerzési lehetőséget biztosít.

3.2.10. számú táblázat – A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - fiatalok

	van/nincs	Felsorolás
fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a településen	van	közfoglalkoztatási programok
fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a vonzásközpontban	van	"Első munkahely garancia" - központi program - TÁMOP 1.1.2. "Decentralizált programok a hátrányos helyzetűek foglalkoztatásáért"
az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen	nincs	
az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a vonzásközpontban	van	Köznevelési hídprogram TÁMOP 1.1.2. "Decentralizált programok a hátrányos helyzetűek foglalkoztatásáért"

Forrás: helyi adatgyűjtés

A táblázatból kiemelhető, hogy nincs a településen olyan program, amely az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet könnyíti meg a fiatalok számára. Ezen a területen elképzelhetőnek tartanánk olyan fórumok, beszélgetések megszervezését, ahol a munkára képes és készen álló fiatalok egyes meghívott szakértőktől, tanácsadóktól, illetve cégek képviselőitől kérdezhetnének a munkavállalással kapcsolatban.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

3.2.11. számú táblázat – A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – felnőttek munkaerő-piaci integrációját segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése

	van/nincs	Felsorolás
felnőttképző programok a településen	van	közfoglalkoztatási programok
felnőttképző programok a vonzásközpontban	van	TÁMOP 1.1.2. "Decentralizált programok a hátrányos helyzetűek foglalkoztatásáért"

egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a településen	nincs	
egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a vonzasközpontban	van	foglalkozási- és munkaerő piaci információk nyújtása
helyi foglalkoztatási programok a településen	nincs	
helyi foglalkoztatási programok a vonzasközpontban	nincs	

Forrás: helyi adatgyűjtés

A felnőttek munkaerő-piaci integrációját segítő szervezetek közül a nagyatádi székhelyű munkaügyi központot, valamint a kaposvári székhelyű Somogyi Munkanélküliekért Alapítványt kell kiemelni. Mindkét szervezet segítséget és információt nyújt az esetleges munkalehetőségekről, képzésekről.

A településen lévő felnőttképző programokban a közfoglalkoztatási programokat kell kiemelni, de itt visszautalunk a már korábban is megemlített felnőttképzésre, amely a nyolc általános iskolai osztály megszerzésére irányul.

Ez azért jelentős, mert a nyolc osztály megléte nélkül az adott személy semmilyen szakmát nem tud elsajátítani, amelynek hiánya csökkenti a munkaerő-piacra való belépést. Erre vonatkozólag intézkedési terv fogalmazódhatna meg.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Segesden működik a Segesd Község Roma Nemzetiségi Önkormányzat, amely a települési önkormányzattal együttműködve, részt vesz a közfoglalkoztatási programok megszervezésében, lebonyolításában. Ennek keretében közreműködik a foglalkoztatottak kiválasztásában, a munkafolyamatok végrehajtásában.

Segesden a roma lakosság jelentős része kizárólag segélyből él, és az egyetlen lehetőség számukra a közfoglalkoztatásban való részvétel. Az önkormányzat – pozitív szempontból – mindig figyelembe veszi a dolgozók kiválasztásánál a családi és jövedelmi viszonyokat. Az önkormányzat saját fenntartású intézményeiben a mélyszegénységben élők és romák foglalkoztatására vonatkozóan nem áll rendelkezésünkre adat.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Segesd Község Önkormányzata minden esetben elítéli a hátrányos megkülönböztetés minden nemű megnyilvánulási formáját. A helyi adatgyűjtés során nem merült fel hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén. Az önkormányzat nem alkalmaz diszkriminatív eljárást, minden esetben eleget tesz a jogszabályban meghatározott kötelezettségének.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások részletes szabályait, az igénybevétel és jogosultság feltételeit az 1993. évi III. törvény, valamint Segesd Község Önkormányzata Képviselő-testületének a szociális ellátásokról szóló 2/2015. (II. 24.) önkormányzati rendelete rögzíti.

A szociális ellátások közül a foglalkoztatást helyettesítő támogatás (korábban aktív korú ellátás, rendelkezésre állási támogatás, bérpótló juttatás) sarokkönek tekinthető a közfoglalkoztatásban való részvétel szempontjából.

A jogosultságot tekintve lényeges változás 2012. évtől, hogy a jogosultság felülvizsgálatát megelőző évben legalább 30 nap munkaviszonyt kell igazolni. Aki a 30 napot igazolni nem tudja, és önkéntes munkavégzésben sem vesz/vett részt, a támogatás megszüntetésre kerül. A foglalkoztatást helyettesítő támogatás összege 28.500 Ft-ról, 2012-ben 22.800 Ft-ra csökkent.

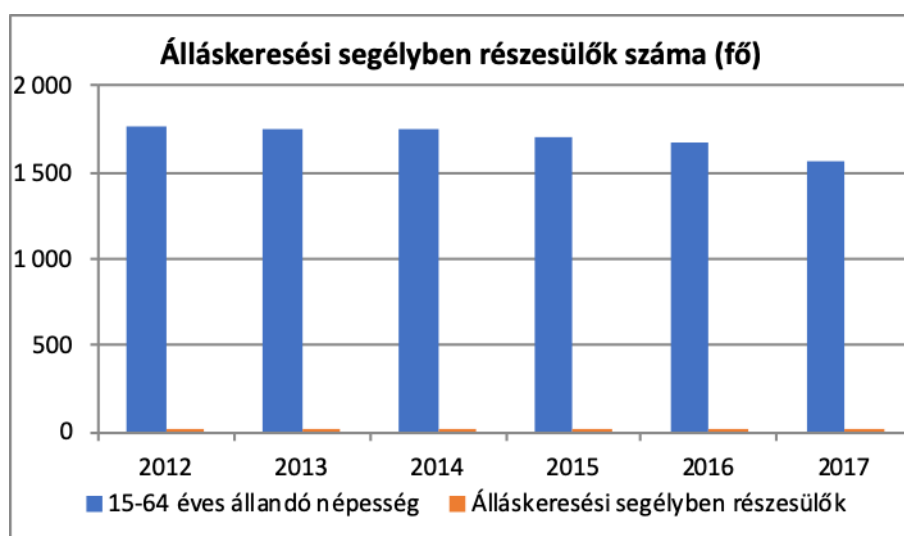
A szociális törvény 2015. március 1. napjától hatályos módosítása értelmében az aktív korú ellátásokkal kapcsolatos hatáskörök a járási hivatalhoz kerültek át.

3.3.1. számú táblázat – Álláskeresési segélyben részesülők száma

Év	15-64 év közötti állandó népesség száma	Álláskeresési segélyben részesülők (fő)	Álláskeresési segélyben részesülők %
2012	1 765	0,5	0,0%
2013	1 754	1,5	0,1%
2014	1 750	1,75	0,1%
2015	1 709	1,25	0,1%
2016	1 678	5,5	0,3%
2017	1 570	6,75	0,4%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.1. ábra – Álláskeresési segélyben részesülők száma

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az álláskeresői segélynek három speciális típusa van. Az álláskeresői segély **első típusa** annak az álláskeresőnek jár, aki legalább 180 napig álláskeresői járadékra volt jogosult, de a járadék folyósítási idejét kimerítette. Ebben az esetben az álláskeresői segély folyósítása iránti kérelmét az álláskeresői járadék megszüntetésétől számított 30 napon belül kell benyújtania. Az álláskeresői segély második típusa azon álláskereső részére állapítható meg, aki álláskeresői járadékra nem jogosult, de az álláskeresővé válását megelőző négy évben legalább 200 nap jogosultsági idővel rendelkezik. Az álláskeresői segély harmadik típusára jogosult az álláskereső, akinek maximum öt éve hiányzik a rá irányuló öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséhez a segély iránti kérelem benyújtásának időpontjában.

További feltétel, hogy az álláskeresői járadékban legalább 140 napig részesüljön és a járadék folyósítási idejének kimerítését követő három éven belül betöltse a rá vonatkozó öregségi nyugdíjkorhatárt, továbbá rendelkezzen az öregségi nyugdíjhoz szükséges szolgálati idővel.

Az első és második típusú álláskeresői segély folyósítási időtartama 90 nap. Amennyiben az álláskereső a kérelem benyújtásának időpontjában az 50. életévét betöltötte, az álláskeresői segély első típusának folyósítása 90 nappal meghosszabbodik, így 180 napra válik jogosulttá. Az álláskeresői segély harmadik típusa az öregségi, rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíj jogosultságnak megszerzéséig folyósítható. Az álláskeresői segély folyósításának kezdő napja a kérelem benyújtását követő nap.

Az álláskeresői segély minimális összege a folyósítás teljes időtartama alatt a járadékalap 60 százaléka, amely azonban nem lehet magasabb a jogosultság kezdő napján hatályos kötelező legkisebb munkabér napi összegénél. (2019. január 1-től ez az összeg: 6.860 Ft/nap.)

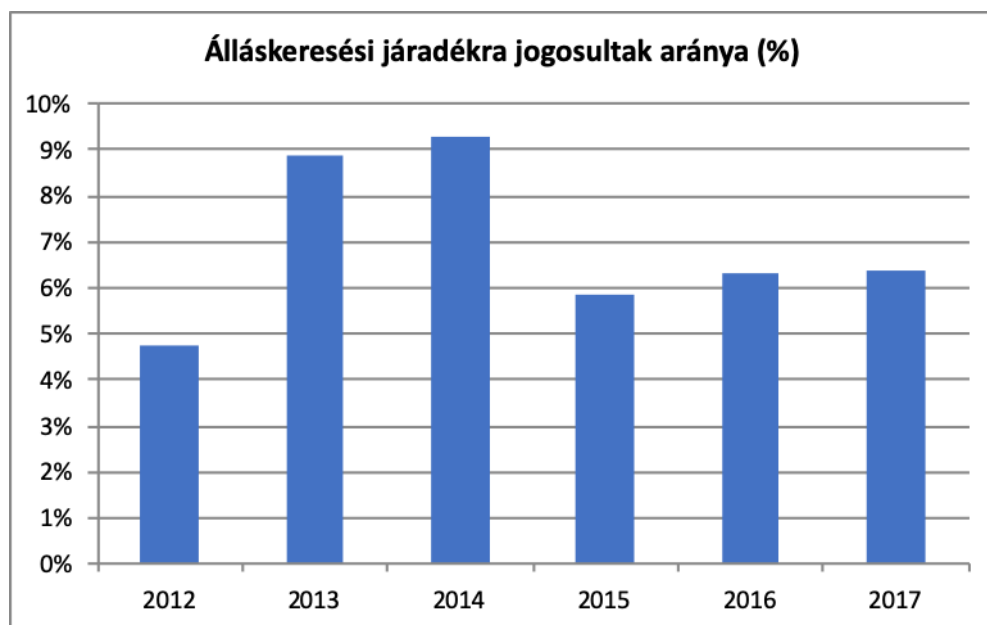
A táblázatból kiolvasható, hogy az álláskeresői segélyben részesülők száma meglehetősen ingadozó képet mutat, de a vizsgált utolsó években növekedés figyelhető meg. Ezen ellátási forma esetében az álláskeresői számának, arányának kapcsán kimutatható tendencia érvényesült. A válság kibontakozása megemelte a rászorulókat számát. Majd 2010 után a szociális és foglalkoztatási rendszer átalakítása, a közfoglalkoztatási és a munkaerő piaci programok hatására csökkent a jogosultak száma.

3.3.2. számú táblázat – Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek száma

Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresői száma	Álláskeresői járadékra jogosultak	
		Fő	%
2012	201	9,5	4,7%
2013	226	20	8,9%
2014	216	20	9,3%
2015	196	11,5	5,9%
2016	185	11,75	6,3%
2017	176	11,25	6,4%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. ábra – Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek száma

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az előbbi táblánál leírtakra utalnak a 3.3.2. számú táblázat adatai, látható, hogy az álláskeresési járadékra jogosultak száma, valamint az álláskeresési járadékra jogosultak nyilvántartott álláskeresőkhöz viszonyított aránya a vizsgált évek viszonylatában növekedést mutat. Megállapítható, hogy a regisztrált munkanélküliek számában 2012-ről 2017-re csökkenés, ezzel szemben az álláskeresési járadékra jogosultak számában növekedés mutatkozik meg.

Álláskeresési járadék illeti meg azt, aki álláskereső, az álláskeresővé válását megelőző három éven belül legalább 360 nap jogosultsági idővel rendelkezik, kereső tevékenységet nem folytat, és vállalkozói tevékenységet sem folytat, és munkát akar vállalni, de önálló álláskeresése nem vezetett eredményre, és számára az illetékes munkaügyi központ kirendeltsége sem tud megfelelő munkahelyet felajánlani.

A nyilvántartott álláskeresők közül kevesen részesülnek álláskeresési járadékban, melynek okai az előbbieken levezetésre kerültek.

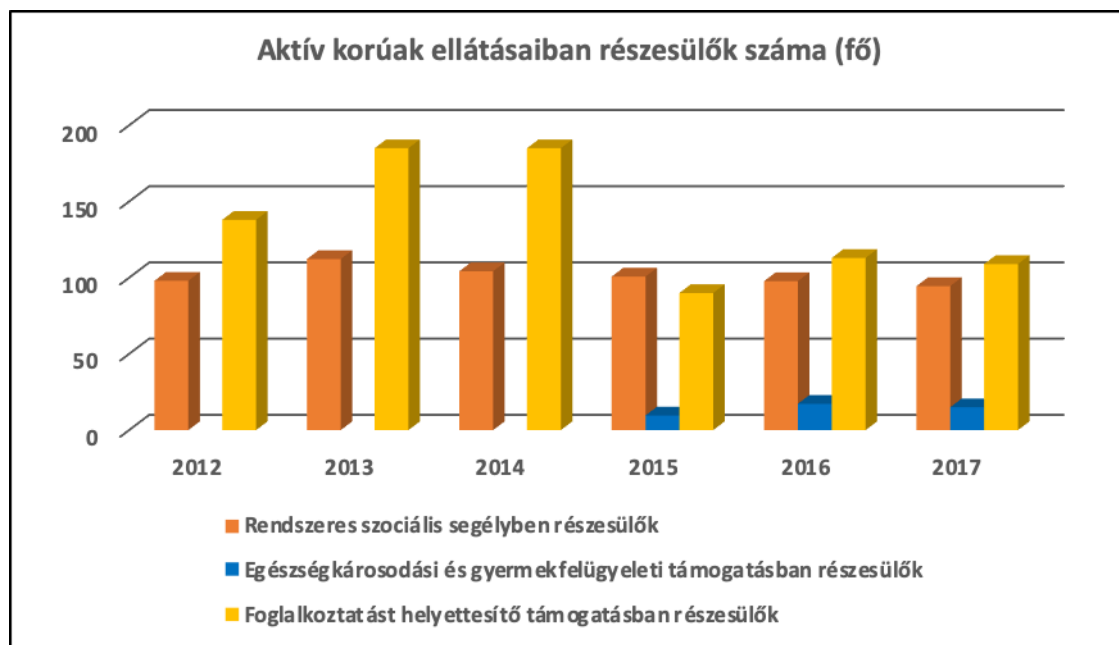
3.3.3. számú táblázat – Aktív korúak ellátása, rendszeres szociális segélyben, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban, valamint foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Év	Rendszeres szociális segélyben részesített regisztrált munkanélküliek száma (negyedévek átlaga) - (2015. február 28-tól az ellátás megszűnt, vagy külön vált EGYT-re és FHT-ra)	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők átlagos száma 2015. márc. 1-től érvényes módszertan szerint (TS 5401)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (2015. március 01-től az ellátásra való jogosultság megváltozott)	
	Fő	Fő	15-64 évesek %-ában	Fő	Munkanélküliek %-ában
2012	98		5,55%	138	68,66%
2013	112,25		6,40%	185	82,04%
2014	104,25		5,96%	185	85,65%
2015	100,75	10	5,90%	90	45,86%

2016	97,75	17	5,83%	113	61,00%
2017	94,5	15	6,02%	109	61,84%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, helyi adatgyűjtés

3.3.3. ábra – Aktív korúak ellátása, rendszeres szociális segélyben, egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban, valamint foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, helyi adatgyűjtés

Az aktív korúak ellátására, azaz rendszeres szociális segélyben vagy foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők száma és aránya leginkább a jogszabályi környezethez igazodva változik.

A táblázatból egyértelműen kiolvasható, hogy a munkanélküliek magas arányban részesülnek foglalkoztatást helyettesítő támogatásban, minden évben 50 % feletti arányt láthatunk. Segesden 2012. évben 9 fő, 2013-ban 13 fő, 2014-ben pedig 5 fő esett el a jogosultságtól amiatt, hogy a jogszabály által előírt 30 napos munkaviszonyt nem tudta igazolni, és ezt önkéntes munkával sem pótolta. 2015-2017. évekre vonatkozóan a járási hivatal szolgáltatott adatot.

A 15-64 évesek számához viszonyítva, alacsony a rendszeres szociális segélyben részesülők száma. A nyugdíjkorhatárt öt éven belül betöltők számának növekedése eredményezte azt, hogy 2013-ról 2014-re 12 fővel emelkedett a rendszeres szociális segélyezettek létszáma.

A pénzügyi és természetbeni szociális ellátások rendszere 2015. március 1-től jelentős mértékben átalakult, melynek hatására az állam és az önkormányzat segélyezéssel kapcsolatos feladatai élesen elválasztásra kerültek.

A helyi önkormányzatok felelőssége növekedett a helyi közösség szociális biztonságának erősítésében, a szociális segélyek biztosításában. A kötelezően nyújtandó ellátásokat 2015. március 1-től a járási hivatalok állapítják meg. Ezek az ellátások a következők:

- aktív korúak ellátása,
- idős korúak járadéka,
- ápolási díj (alapösszegű, emelt összegű és kiemelt ápolási díj), - közgyógyellátás (alanyi és normatív formák),
- egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.

A rendszeres szociális segély nevű ellátás 2015. március 1-jével megszűnt. A korábban erre a támogatásra jogosult személyek más ellátásokra szerezhettek jogosultságot. Az új rendszer bevezetésének lépései a következők voltak:

- A 2015. január 1.-jén rendszeres szociális segélyre jogosult személyek ellátásra való jogosultságát a jegyző 2015. január 1. és 2015. február 28. között felülvizsgálta.
- A felülvizsgálat eredményeként a jegyző határozatban megállapította, hogy az ügyfél 2015. március 1-től milyen ellátásra vált jogosulttá.
- Automatikusan, az új egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra lettek jogosultak azok a személyek, akik azért voltak jogosultak rendszeres szociális segélyre, mert egészségkárosodottnak minősültek, vagy 14 év alatti gyermekük felügyeletét másképp biztosítani nem tudták.
- Ha vállalták a foglalkoztatást helyettesítő támogatáshoz kapcsolódó együttműködési kötelezettséget (álláskeresőként való nyilvántartásba vétel, együttműködés a munkaügyi központtal), akkor foglalkoztatást helyettesítő támogatást kaphattak a nyugdíjkorhatárt 5 éven belül betöltők, és azok, akik az önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek alapján voltak jogosultak rendszeres szociális segélyre.
- Ha a nyugdíjkorhatárt 5 éven belül betöltő vagy az önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek alapján rendszeres szociális segélyre volt jogosult a személy, és az együttműködést nem vállalta, akkor az aktív korúak ellátására való jogosultságát meg kellett szüntetni.

A fentiekből következőleg 2015-2017. évre vonatkozólag a Nagyatádi Járási Hivatal szolgáltatott adatot.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

a) bérlakás-állomány

Az önkormányzat tulajdonában két olyan lakás van, amely bérlakásként funkcionál, illetve funkcionálhatna, amennyiben a felújítása megvalósulna. Az egyikben jelenleg vidéken élő, de a községben dolgozó emberek laknak. A másik bérlakás felújítása jelenleg folyamatban van.

3.4.1. számú táblázat – Lakás állomány

év	összes lakásállomány (db)		bérlakás állomány (db)		szociális lakásállomány (db)		egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	
		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2012	890	178	2	0	0	0	0	0
2013	890	178	2	1	0	0	0	0
2014	889	177	2	0	0	0	0	0

2015	886	177	2	1	0	0	0	0
2016	886	177	2	1	0	0	0	0
2017	886	177	2	1	0	0	0	0

Forrás: KSH – népszámlálási adatok, önkormányzati adatok

Segesd község összes lakásállománya 2012-2013 közötti időszakban 892 db, 2014-ben 889 db és 2015-2017 között 886 db volt.

Súlyos és megoldásra váró probléma a községben, hogy az elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma, az összes lakás kb. 20 %-át teszik ki. Erre vonatkozólag az önkormányzat intézkedési programot ír elő, melynek megvalósítása a jövőbeni problémák elkerülése érdekében nem várható magára. A lakáskörülmények javítása érdekében a közfoglalkoztatottak közül egy 4-5 fős csoport kialakítása szükséges. Amennyiben szakember (ács, kőműves) is van a közmunkások között, az ő irányításával, ha pedig nincsen, az önkormányzat által biztosított külső szakértő irányításával történne a lakások felújítása (életveszélyes állapot megszüntetése), illetve elégséges lakhatást biztosító lakás kialakítása. Fontos kiemelni, hogy a lakásban élő munkaképes korú személyek részt vennének a munkák elvégzésében.

Az önkormányzat segítséget nyújtana a szükséges eszközök és anyagok megvásárlásában, az ott élők, pedig mint egy látszólagos együttműködési megállapodásban, vállalnák az állag megőrzését és fenntartását.

Többnyire több gyermekes roma családok lakása minősül elégtelennek. Az elmúlt években két-három alkalommal is az elégtelen lakhatási körülmények is szerepet játszottak abban, hogy az ott élő kiskorú gyermekeket ideiglenes hatállyal el kellett helyezni.

A házak állagának leromlása, a község arculatának negatív tényezőjeként jelenik meg. Ebből következőleg pedig felmerül a kérdés: „Hogyan lehetne vonzó egy ilyen település?”

A lakások komfortosság szerint

Lakások	Összkomfortos	Komfortos	Félkomfortos	Komfort nélküli	Szükség- és egyéb lakás	Összesen
száma	287	390	66	143	4	890
aránya	32 %	44 %	7 %	16 %	1 %	100 %

Forrás: Népszámlálás 2011.

A lakások felszereltség szerint

Lakások	Hálózati	Házi	Meleg folyóvízzel	Víz-öblítéses WC-vel	Köz-	Házi	Összesen
	vízvezetékekkel				csatornával		
	ellátott lakás						
száma	798	14	689	731	0	812	890
aránya	89,6 %	1,6 %	77,4 %	82,1 %	0	91,2	100 %

Forrás: Népszámlálás 2011.

Segesden a lakások közül 4 szükség- és egyéb lakás. Ez a lakásállomány 1 %-a, a komfort nélküli, a lakásállomány 16 %-a. A lakások 8,8 %-ában sem vezetékes, sem házi vízvezeték nincs. A lakások 22,6 %-ában nincs meleg folyóvíz, 17,9 %-ában vízöblítéses WC.

A 2011-es népszámlálási adatok szerint a közsatornára csatlakozott lakások száma 0 volt, ennek oka, hogy a községben még nem valósult meg a szennyvízberuházás. Ezek az adatok 2015-re megváltoztak, mivel 2015. áprilisában átadásra került a szennyvízcsatorna, jelenleg 611 lakás kötött már rá, tehát az összes lakásállomány 69 %-a.

A HEP felülvizsgálatának időpontjában az összes lakásállomány 77 %-a rákötött a szennyvízcsatornára, mely kb. 680 lakásnak felel meg.

b) szociális lakhatás

Segesden nem található szociális lakások. Ezek hiánya is intézkedést von maga után, mivel az elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások magas száma, indokolná a szociális bérlakások szükségességét, meglétét.

Segesd Község Önkormányzata pályázati igényét jelezte a községben lévő eladó lakások megvásárlására vonatkozólag. Ez idáig azonban nem sikerült előbbre jutni ebben a kérdésben. Az eladó házak megvásárlása több szempontból is előnyös lenne.

Egyrészt nem rontanak az utcák képét, hisz gyakran elhagyatottak tűnő házak ezek, ahol pl. a kaszálás is ritkán valósul meg. Másrészt a megvásárolt lakásokba lehetne költöztetni olyan családokat, akik háza elégtelen lakhatási körülményeket biztosít.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

A községben nem található egyéb lakás célra használt, nem lakás célú ingatlan.

d) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

Az előbbieken már részletezésre került, hogy az elégtelen lakhatási körülmények megszüntetésére, intézkedési terv kidolgozása szükséges. A hajléktalanság nem jellemző a községben.

e) lakhatást segítő támogatások

Az önkormányzat 2015. február 28. napjáig a jogszabályi feltételeknek megfelelő, normatív lakásfenntartási támogatást nyújtott az arra jogosult és rászoruló személyeknek.

A szociális törvény változása következtében 2015. március 1. napjától az önkormányzat, a szociális ellátásokról szóló rendeletének megfelelően települési lakhatási támogatás igénylését tette lehetővé. A normatív lakásfenntartási támogatás megszüntetésének indoka volt, hogy a rezsicsökkentés következtében csökkent a háztartások kiadása. Ugyanakkor, ezzel az indokkal nem vették figyelembe a vidéken élő háztartások tényleges helyzetét. Vidéken, a társadalom azon rétegének, akik lakásfenntartási támogatásban részesültek, szinte nincs olyan kiadása, amely a rezsicsökkentés révén csökkent volna. Nekik továbbra is szükségük van a pár ezer forint összegű havi bevételre.

A 2015. február 28. napjáig hatályos szociális törvénynek megfelelően:

- a lakásfenntartási támogatás a szociálisan rászoruló háztartások részére a háztartás tagjai által lakott lakás, vagy nem lakás céljára szolgáló helység fenntartásával kapcsolatos rendszeres kiadásaik viseléséhez nyújtott hozzájárulás;

- normatív lakásfenntartási támogatásra jogosult az a személy, akinek a háztartásában az egy fogyasztói egységre jutó havi jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 250 %-át, és a háztartás tagjai egyikének sincs vagyona. A normatív lakásfenntartási támogatást egy évre kell megállapítani.

3.4.2. számú táblázat – Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők

év	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2012	201	0
2013	216	0
2014	200	0
	Települési lakhatási támogatás	
2015	156	0
2016	176	0
2017	154	0

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

A táblázat adatai jól mutatják, hogy évről-évre nőtt a lakásfenntartási támogatásban részesülők száma. Ebből a rossz életkörülményekre, a jövedelmek csökkenésére következtethetünk.

Minden támogatási, segélyezési forma esetében a jogosultak számának változása, jól tükrözi a helyi társadalmi, jövedelmi viszonyokat.

Fontos beszélnünk a szociálpolitikai támogatásról (szocpol), illetve lakásépítési támogatásról, mint mára már megváltozott, megszigorított feltételekkel igénybe vehető ellátásról. A megszüntetésre került korábbi rendszer, számos visszaélési lehetőségre adott alapot.

Vegyünk egy példát erre vonatkozólag: Volt mindig egy vállalkozó, aki szervezte az egészet. Megkaptak valami olcsó telket, beszervezett egy nagyobb családot, és indult is az „üzlet”. A telekre villámgyorsan felépült kisméretű téglából a ház, megkapták a sokmilliós szocpolt, amit (jó esetben) elfeleztek. A következő héten már csak egy üres betonplacc árválkodott a ház helyén, a család és a vállalkozó is felszívódott. Az önkormányzat szociális ellátásokról szóló rendelete 2015. március 1. napjával lépett hatályba.

A képviselő-testület igyekezett a valós társadalmi viszonyokat figyelembe vett rendeletet alkotni, amikor is a korábbi törvényi jogosultsági feltételeket figyelembe véve biztosította továbbra is a lakásfenntartási támogatást, települési lakhatási támogatás formájában.

f) eladósodottság

Segesd Község Önkormányzatának nincs adósságkezelési szolgáltatás nyújtására vonatkozó szabályzata. A lakhatással összefüggő eladósodottság esetén az önkormányzat – a feltételek fennállása esetén – szociális kölcsön nyújtásával tud esetlegesen segítséget nyújtania személyeknek, családoknak. A községben sokan nem tudták fizetni a villanyáramot, így az kikötésre került. Ezen családok esetében a feltöltő kártyás használatot szorgalmazta az önkormányzat is. Az ügyek intézésében, mind a családsegítő szolgálat, mind pedig az önkormányzat a lakosság szolgálatában áll.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Segesd községhez Lászlómajor, Felsőbogátpuszta és Bertalanpuszta tartozik, mint külterület. Lászlómajorban 56 db ház található, ebből 50 db a ténylegesen lakott ingatlan.

Felsőbogátpusztán 24 db lakás található, melyből 9 db házban élnek ténylegesen. A Bertalanpusztán lévő 29 db házból pedig 14 db a ténylegesen lakott épület.

Bertalanpuszta lakossága csökken a legnagyobb mértékben, aki tehetett már beköltözött Segesdre. Jellemzően roma családok maradtak a külterületen. Mindhárom külterületen elmondható, hogy az ingatlanok közműszolgáltatásokkal (villany, víz) ellátottak, a közszolgáltatás ezen területeken mindenki számára egyformán elérhető.

Meg kell azonban jegyezni, hogy főleg a Bertalanpusztán lévő lakások nagyon nagymértékben lepusztultak, a már üresen álló házakat az ott élők tovább bontják, a házakban lévő faanyagot tüzelőként használják fel, a vasanyagot pedig értékesítik.

A közlekedést tekintve mindhárom külterületre reggel és este megy a Kapos Volán Zrt. buszjárata, de Bertalanpusztáról, valamint Felsőbogátpusztáról az óvodás és iskolás gyermekek intézményekbe történő eljutása a község tanyagondnoki buszával megoldott.

Az önkormányzat igyekszik a külterületeken élő lakosság részére minden érdemi segítséget megadni, akár a közlekedés, akár az ügyek intézése területén. Minden hét keddi napján a tanyagondnok bevásárol a külterületen élő és mozgásukban korlátozott idősöknek, és kiváltja a gyógyszereiket is. Ha igény van rá orvoshoz viszi őket, vagy segít a házkörüli teendőik ellátásában.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Az MTA Gyerekszegénység Elleni Programiroda 2011-ben végzett kutatása szerint a hazai népesség mintegy három százaléka, megközelítőleg 300 ezer ember él szegregált lakókörnyezetben. A felmérés szerint a telepek közel 60 százaléka a községekben, 38 %-a városban és 2 %-a Budapesten található. A telepek kétharmada a települések szélén, további 14 %-a külterületen helyezkedik el, 20 %-a pedig szerves része az adott településnek.

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

Segesd belterületén szegregált lakókörnyezet nem található. Néhány helyen nagyobb létszámban élő nemzetiségek előfordulnak, de ez nem tekinthető szegregátumnak.

Szegregátumnak nevezzük azokat a földrajzilag egybetartozó és elhatárolható területeket, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korú lakosságon belül eléri, illetve meghaladja az 50 %-ot.

A Segesd községhez külterületként kapcsolódó Bertalanpuszta esetében ez az arány 95 %. Bertalanpusztán az aktív korú lakosok száma 21 fő, és a legfeljebb nyolc általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők száma pedig 20 fő. Tehát Bertalanpuszta szegregátumnak minősül.

3.5.1. számú táblázat – Telepek, szegregátumok helyzete

Telepek, szegregátumok száma a településen:	1	
Telepi lakások száma a településen:	2008	29
	2009	29
	2010	23
	2011	23
	2012	23
	2013	23
	2014	22
	2015	18
	2016	18
	2017	18
A telep/ek, szegregátum/ok elhelyezkedése a település területéhez viszonyítva:	Segesdtől 5 kilométerre keleti irányban, a Kutas község felé vezető út mellett helyezkedik el.	
A telep/ek megközelíthetősége:	személygépkocsival is megközelíthető	
A telepek közelében lévő egészségtelen üzemek, létesítmények (kérjük, sorolja fel, van-e a közelben - és ha igen milyen távolságra - szeméttelep, feldolgozó üzem stb.):	nem releváns	

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

Bertalanpuszta, Segesdtől 5 kilométerre keleti irányban, Kutas község felé vezető út mellett helyezkedik el. A főútról egy 1 kilométeres betonos út vezet be Bertalanpusztára, melyet az önkormányzat 2016-ban felújított, tehát személygépkocsival is könnyen megközelíthető.

Bertalanpusztán eredetileg 37 db ingatlan volt, melyből jelenleg 13 db a lakott lakás, 1 db hétvégi ház és 1 db vadászok által alkalmanként használt ház található. Üresen álló ház 1 db van, romos, illetve lakhatatlan ház 3 db, üres telek 12 db. Továbbá 6 db olyan ingatlan van, ahol csak néhány betondarab jelzi, hogy ott valamikor ház állt. Bertalanpusztán 10 db önkormányzati tulajdonú ingatlan található. A 13 család által lakott ingatlanok állapota kielégítőnek tekinthető.

Bertalanpusztára a víz és a villany be van vezetve, de az elszegényedés következtében a lakott házak 20 %-ánál lekötötték az áramot, illetve a vízhasználatot is szűkítették. A legtöbb család az áramellátás feltöltőkártyás megoldását alkalmazza.

A külterületen élő lakosság kb. 75 %-a szívesebben élne Segesd belterületén. Elmondásuk szerint minden távol van tőlük, a kereskedelmi és vendéglátóhelyek, az orvosi rendelő, az oktatási és nevelési intézmények, és az önkormányzat is. Szerintük a faluba költözéssel a pusztán élő fiataloknak is nagyobb esélye lenne a munkaerő-piacon való elhelyezkedésre.

A bertalanpusztai lakosság részére a közszolgáltatások Segesden érhetőek el. A lakosság nagy része kerékpárral teszi meg a faluba vezető 5 kilométeres utat. Többen panaszkodtak arra, hogy ha mentőt vagy ügyeletet hívnak, legalább 1,5 – 2 órát kell várni a megérkezéséig.

Bertalanpusztán jelenleg 4 fő nyugdíjas él, ők egyáltalán nem szeretnének elköltözni, az egész eddigi életüket itt élték le.

Közülük 1 fő veszi igénybe a tanyagondnoki szolgáltatást, melynek keretében a tanyagondnok minden héten egy nap bevásárol, kiváltja a gyógyszereket, illetve minden nap kiszállítja az ebédet, a szociális étkezés keretében. Természetesen, ha szükséges az orvoshoz szállítást is megoldja.

Bertalanpusztáról 1 kilométerre a bekötőút mellett helyezkedik el Felsőbogátpuszta, ahol jó pár évvel ezelőtt állami gazdaság működött. Ez nemcsak munkahelyet biztosított az embereknek, de kereskedelmi és vendéglátóhely, valamint az orvosi rendelés is elérhető volt ott. Mára azonban minden megszűnt.

A Bertalanpusztán élők számára – naponta két alkalommal – reggel és délután a Kapos Volán Zrt. járata biztosítja a faluba való beutazást, illetve a Nagyatádra járó iskolás diákok számára az iskolába érést és hazajutást.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

3.5.2. számú táblázat – A telepeken, szegregátumokban élők

		összes fő	férfi	nő
a telepen/szegregátumokban élők száma és változása	2008	51	25	26
	2009	51	25	26
	2010	46	22	24
	2011	47	23	24
	2012	44	22	22
	2013	46	23	23
	2014	43	21	22
	2015	41	19	22
	2016	41	19	22
0-6 éves		10	5	5
7-14 éves		5	3	2
15-30 éves		12	5	7
31-45 éves		2	2	0
46-64 éves		10	3	7
65 < éves		2	1	1
az aktív korúak (15-64 év) közül foglalkoztatott		1	1	-
munkanélküli		4	2	2
inaktív		8	2	6
eltartott		16	9	7
segélyezettek száma		12	5	7
hátrányos helyzetű gyermekek száma		-	-	-
halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma		16	11	5

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

Bertalanpusztán 2016. december 31-én 41 fő élt, ez a 2018. december 31.-i állapot szerint is 41 fő, a pusztá legfiatalabb lakosa egy fél éves kislány.

A pusztán élők számában – az elmúlt öt évben – nagy változás nem következett be, két család – öt-öt fős – költözött el innen más településre, egy idős személy elhunyt, illetve néhány gyermek is született. Azonban, ha a változás volumenét vizsgáljuk, akkor egyértelműen csökkenés mutatható ki a szegregátumban élők számának változása kapcsán.

A lakosság nemek szerinti összetételét tekintve kiegyenlítettségéről beszélhetünk, mivel 22 fő nő és 19 fő férfi él a külterületen. A romák becsült aránya 74 %.

A kor szerinti összetételt vizsgálva, az összlakosságon belül 24 %-ot tesz ki a 0-6 éves korosztály, 12 %-ot a 7-14 éves korosztály, 29 %-ot a 15-30 évesek, 5,5 %-ot a 31-45 évesek, 24 %-ot a 46-64 évesek és végül 5,5 %-ot a 65 év feletti.

A 0-14 évesek körében 6 fő a segesdi általános iskola tanulója, és 7 fő az óvodai nevelésben vesz részt, 2 fő pedig három év alatti gyermek.

Bertalanpusztán az aktív korú lakosok száma 21 fő, közülük 12 fő nyolc általánosnál alacsonyabb, 8 fő nyolc általános iskolai, és 1 fő 8 általánosnál magasabb végzettséggel rendelkezik.

Sajnos jellemző, hogy a fiatalok az általános iskola elvégzését követően elkezdik az ipari iskolát, de többnyire nem fejezik be.

Az egyik családban három olyan személy is van – 17-20 évesek – akik a gyermeknevelést választották az iskola helyett. Mindegyikük szakiskolába járt, de otthagyták és jelenleg a gyermekeiket nevelik.

Az összlakosságon belül 16 fő nem rendelkezik munkahellyel, ők általában segélyezettek és alkalmi munkából tartják fenn magukat, illetve az önkormányzat által szervezett közfoglalkoztatásban vesznek részt.

Az aktív korú lakosságból jelenleg 1 főnek van rendszeres munkajövedelme.

Az inaktívak körébe 8 fő tartozik, közülük 2 fő nyugdíjas és 6 fő a 0-3 éves gyermekekkel otthon lévő édesanyák.

Az eltartottak körében ki kell emelnünk négy főt, akik teljesen ellátatlanok, ők egyébként életerős 18 és 28 év közötti személyek. A munkaügyi hivatalba időnként elmennek ugyan, de nem igénylik meg a foglalkoztatást helyettesítő támogatást, mert – elmondásuk szerint – nem akarják, hogy behívják őket dolgozni közmunkásnak. Azonban így a havi 22.800 Ft-os támogatástól is elesnek. A segélyezettek száma 12 fő, nekik a közfoglalkoztatásban való részvételre van esélyük.

Összességében tehát elmondható, hogy a Bertalanpusztán élőket a nagyarányú munkanélküliség és a nagyfokú iskolázatlanság jellemzi. A munkaerő-piacra való belépés nagyon nehéz, még a község belterületén élő munkanélküliek számára is. Azonban riasztó, hogy életerős fiatalok otthon „henyélnek” és úgy tűnik, hogy elégedettek az életükkel. Fontos lenne megértetni velük, hogy ez nem járható út, hogy szükség van a változtatásra.

A szegregátum jellegzetessége, hogy a hátrányok koncentrálnak benne, és az elkülönülés megnehezíti a kitörést a reménytelen helyzetből. Ugyanakkor a dózer sem old meg semmit: a rossz hírű telep eltűnik ugyan, de a lakók új helyet keresnek, és újra tömörülni kezdenek. A bontás csak ott tűnik jó megoldásnak, ahol a telep teljesen alkalmatlan a felújításra. A többi esetben maradnak a lassan ható eszközök: oktatás, családsegítő munka, a közbiztonság javítása, az épületek tatarozása, kártyás villanyórák felszerelése, közösségi terek létrehozása.

Fontos, hogy a szegregált területen élők ne érezzék magukat kirekesztettnek. Ezért rövid távú célkitűzés lehet, hogy a helyi programok szervezésébe be kell vonni a szegregátumban élő embereket is. Hosszú távon azonban a jövőben a községben kialakításra kerülő szociális bérlakások jelentenének megoldást, a Segesdre beköltözni vágyó családoknak.

További megoldás lehet a sok szabadidő hasznos eltöltésére az önellátás ösztönzése. A Bertalanpusztán élő családok alig 30 %-a műveli meg a kertjét és állatokat is csak egy család tart. Pedig a növényekkel és állatokkal való foglalkozás, a napi rutin kialakulása esetleg pozitív irányba mozdítaná el ezen személyek gondolkodását.

A gyermekek pedig látnák, hogy a szülők dolgoznak, és így nem választanák ugyanazt a kényelmes életmódot. A földterület adott a pusztán élők számára, az eszközök beszerzésében pedig az önkormányzat nyújtana segítséget. Ha csak egy-két család kezdené el a kertek művelését, már az is nagy eredmény lenne. Megoldás lehetne egy olyan növény nagy területen történő termesztése is (pl. olajtök), aminek van piaca.

Fontos kiemelni továbbá a családgondozó és a védőnő szerepét abban, hogy felvilágosítsa a fiatal lányokat, nem a gyermekek szülése jelenti a kiutat az elszigeteltségből. Előbb szakmát kell szerezniük, munkahelyet kell keresni, és csak ezt követően vállaljanak gyermeket, akkor, amikor tisztességesen fel is tudják őket nevelni.

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

Segesd belterületén szegregált lakókörnyezet nem található. Néhány helyen nagyobb létszámban élő nemzetiségek előfordulnak, de ez nem tekinthető szegregátumnak.

Segesden több utcában is jellemző, hogy a roma lakosság nagyobb számban fordul elő, de jelenlétük nem kizárólagos. Az általuk lakott lakásokra jellemző a teljes felújításra szorultság, sok esetben a túlszűfoeltség. Már korábban is részleteztük ezen lakások felújítására vonatkozó intézkedési terv készítését.

A lakások teljes mértékű „lelakása”, rendezetlensége súlyos problémákat vetít előtérbe. Nevezetesen, hogy a jövőben a nem roma lakosság elhagyja ezeket az utcákat és akkor már szegregátumok fognak kialakulni a községben. Az ingatlanok komfortosabbá tétele, felújítása egy másik lényeges célcsoport, a gyermekek veszélyeztetettségének csökkentéséhez is vezetne. A roma nemzetiségi önkormányzat szerepét mindenképpen ki kell emelni a lakásprobléma megoldásában. A korábban már tárgyalt odavándorlások magas száma is, a szegregátumok kialakulását helyezik előtérbe. Ugyanis a községben élő roma lakosság más településekről érkező rokonai, előszeretettel költöznek ugyanabba az utcába, és nem ritkán ugyanabba a lakásba.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Az egészségügyi alapellátásról szóló 2015. évi CXXIII. törvény 5. § (1) bekezdése szerint a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a háziiorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- a fogorvosi alapellátásról,
- alapellátáshoz kapcsolódó háziiorvosi, házi gyermekorvosi és fogorvosi ügyeleti ellátásról,
- a védőnői ellátásról,
- az iskola-egészségügyi ellátásról.

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

év	Felnőttek és gyermekek részére tervezett háziiorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma	házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2012	2	-	-
2013	2	-	-
2014	2	-	-

2015	2	-	-
2016	2 – 2016. április 30.-ig	-	-
2016	1 – 2016. május 1.-től	-	-
2017	1	-	-

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

Segesden a lakosság ellátását 2016. április 30. napjáig két felnőtt háziiorvosi szolgálat biztosította, majd a képviselő-testület döntött a két körzet 2016. május 1. napjától történő összevonásáról. Külön házi gyermekorvos nincs a településen, a gyermekeket is a felnőtt háziiorvosi szolgálat látja el.

A hétközi és hétvégi központi ügyelet ellátását a Rinyamenti Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás látja el Nagyatádon, és a térség 17 településén (köztük Segesden is).

3.6.2. számú táblázat – Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

év	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2012	137
2013	161
2014	153
2015	160
2016	153
2017	151

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

3.6.3. számú táblázat – Ápolási díjban részesítettek száma

év	ápolási díjban részesítettek száma
2012	20
2013	16
2014	16
2015	22
2016	23
2017	21

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások körébe tartozik a közgyógyellátás, valamint az ápolási díj.

A közgyógyellátás egy természetben nyújtott szociális ellátás, a szociálisan rászorult személy részére az egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkenése érdekében biztosított hozzájárulás.

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás.

Segesden a közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkező száma magas a lakosság számához képest, ez a községben működő szociális otthon idős betegeinek magas számára vezethető vissza. Az igazolvánnyal rendelkezők száma 2012-2017 között érdemben nem változott.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 2012. január 1-jével módosította a közgyógyellátásra vonatkozó szabályokat, e szerint közgyógyellátásra jogosult az, aki rokkantásási ellátásban részesül.

Azok a személyek, akik az öregségi nyugdíjkorhatárt 2011. december 31-ig betöltötték és korábban rokkantsági nyugellátást kaptak, a továbbiakban öregségi nyugdíjként kapják ellátásukat, tehát az alanyi jogú közgyógyellátásra való jogosultságot megalapozó rokkantsági ellátás kategóriának nem felelnek meg, így ezen személyek kikerültek az alanyi közgyógyellátottak köréből.

Az ápolási díj esetében alanyi jogon járó és méltányos ápolási díjról beszélhetünk. Segesd Község Önkormányzata a költségtakarékosság, illetve a visszaélések háttérbe szorítása érdekében 2013. évben megszüntette a méltányossági alapon járó ápolási díj igénylésének lehetőségét.

Ez a lépés azonban semmilyen módon nem hátrányos a lakosságra nézve, mivel ahol ténylegesen indokolt az ápolási díj igénybe vétele, ott alanyi jogon megtörténik a megállapítás.

Fontos kiemelni, hogy a méltányos ápolási díj nem a kívánt célt segítette elő, azaz a tényleges ápolást, hanem az adott személy a feketemunka leplezésére használta fel ezt az ellátási formát. Főleg ez indokolta a községben a megszüntetését.

Segesd Község Önkormányzatának Képviselő-testülete által elfogadott 2015. március 1. napjától hatályos szociális ellátásokról szóló rendelete, lehetőséget biztosít települési ápolási díj megállapítására.

A támogatás igénybevételéhez szükséges feltételrendszert a képviselő-testület úgy próbálta rögzíteni, hogy a ténylegesen ápolást végző személy részesülhessen támogatásban. Települési ápolási díj 2015. augusztus hónapig egy esetben került megállapításra.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A koragyermekkorai szűrések kötelezőek, ezen vizsgálatokat a védőnő és/vagy a házi orvos végzi. A családok tőlük értesülnek a megjelenés szükségességéről és időpontjáról. Amennyiben valamely gyermeket a szülő nem visz el kötelező szűrésre, a védőnő értesíti a gyermekjóléti szolgálatot, amely megteszi a szükséges intézkedéseket. Nem jellemző a községben, hogy a szülők ilyen szempontból elhanyagolják gyermekeiket, de ehhez hozzájárul a védőnők lelkiismeretes munkája, akik, ha kell, több alkalommal is figyelmeztetik a családlátogatások alkalmával a szülőket, a megjelenési kötelezettségükről.

A felnőtt lakosság önkéntes alapon vehet részt szűrővizsgálatokon, az ő esetükben nincs megjelenési kötelezettség. Jó pár évvel ezelőtt rendszeres volt a településen pl. a tüdőszűrés, a szűrőbusz évente lehetőséget biztosított erre. Sajnos mára ez a tevékenység is megszűnt, valószínűsíthetően pénzhiány következtében.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A felnőtt lakosság rehabilitációs szolgáltatást a nagyatádi kórházban, illetve a pszichiátriai rehabilitációt biztosító részlegében, valamint a Gyógyfürdőben (mozgásszervi) vehet igénybe. A szolgáltatások az OEP által finanszírozottak. A Gyógyfürdőben, valamint a kórházi részlegben az akadálymentesítés teljes körűen biztosított.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az iskolai és óvodai közétkeztetés minden gyermek számára helyben biztosított. Az egészséges táplálkozás szempontjait figyelembe véve állítják össze a menüt.

Mivel a szociális étkezés keretében igénybe vehető ebédet is az általános iskola konyháján készítik, a felnőtt lakosság is megfelelő minőségű ételhez jut. Pár évvel ezelőtt a START közmunka program keretében a közfoglalkoztatottak által megtermelt zöldséget használták fel a konyhán, az alapanyagok beszerzését mindig alapos vizsgálat előzte meg.

Ha a korábban már leírt és részletezett önellátás beindulna a községben, akár rendszeres is lehetnek az intézmények konyháinak zöldséggel való ellátása.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A testmozgás, a sport a sikerélményhez jutásnak, a pozitív identitás kialakulásának is fontos terepe. Ahogy a legtöbb nemzet és etnikai csoport teszi, a romák is beépíthetik etnikai identitásukba a sportsikereket. Fontos lenne a hátrányos és halmozottan helyzetű gyermekek bevonása a rendszeres sporttevékenységekbe. Nagyon jó kezdeményezés a Bozsik-program, melyet az általános iskolába járó gyermekek számára szerveznek, a labdarúgáshoz kapcsolódó utánpótlás-nevelés érdekében.

A sport alkalmas lehet a mozgásigény kielégítése mellett a feszültségek levezetésére, a gyermekek egymás közötti kapcsolatainak erősítésére, az egészségesebb, egészségtudatosabb gyermekkor megteremtésére, mely felnőtt korra nézve is hosszú távú hatással és eredményekkel járhat.

A községben a sporttal összefüggésben két egyesület működik, a Segesdi Sportegyesület, valamint a Segesdi Diáksport Egyesület. Az utóbbi keretében a segesdi tollaslabdások országos ismertségre tettek szert. Az általános iskola tornatermében lehetőség van ugráló kötelezni, futballozni, kézilabdázni, kosárlabdázni is. Ezek a sportok bárki számára hozzáférhetőek, a tornaterem előre egyeztetett időpontban rendelkezésre áll. Több fiatalnak lenne igénye a községben egy olyan konditeremre, ahol a gépek sokfélesége megtalálható, és amely nyitva tartás szerint látogatható is. Néhány fiatal önerőből rendezett be magának konditermet, ennek szervezett formában (egyesület) való működése, elnyert pályázati pénzekből a felszerelés bővítése lehetőséget adna arra, hogy mindenki számára elérhető legyen.

Segesden a művelődési házban és a könyvtárban egy közművelődési szakember dolgozik. Az ő aktivitásának köszönhetően újra vannak sportesemények a községben, mely programoknak nemcsak az egészségre nevelés szempontjából van jelentősége, hanem a közösségformáló szerepük is meghatározó.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az 1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet szerint a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások:

- étkeztetés,
- házi segítségnyújtás,
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
- családsegítés,
- falugondnoki-, tanyagondnoki szolgáltatás
- támogató szolgáltatás
- közösségi ellátás.

Segesden ezek a szolgáltatások elérhetőek, szervezésüket a Rinyamenti Szociális Szolgáltató Központ segesdi intézményegysége végzi. Az igénybevételük feltételeit jogszabályok rögzítik.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

A program készítése során folytatott adatgyűjtésnél nem merült fel a szolgáltatások igénybevételekor észlelt hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

A program készítése során folytatott adatgyűjtés során nem talákoztunk a pozitív diszkrimináció megnyilvánulásával.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

Árpád-házi Szent Margit Múzeumi Kiállítóhely és Községi Könyvtár: Hétfőn, kedden és csütörtökön 10 órától 16 óráig, szerdán 10.00 órától 17.00 óráig és pénteken 10.00 órától 18.00 óráig várja az olvasni, internetezni vágyókat.

A múzeumi részben a Dr. Magyar Kálmán által vezetett régészeti kutatások eredményeként feltárt leletek láthatóak, illetve a szakemberek egy kovács- és fazekasműhely rekonstrukcióját is elkészítették.

A könyvtárba 2018. év augusztusáig 121 fő iratkozott be, ebből a 14 év alattiak száma 43 fő. Az internetet is bárki térítésmentesen használhatja, ezt 2018-ban 770 fő tette meg. A 10.500 db-os könyvállományból 2018. évben 1.620 db könyvet kölcsönöztek ki.

A múzeumi részt évente kb. 1.000 fő látogatja.

A múzeumban szervezett programok és rendezvények nagyon népszerűek, 2018-ban kéthetente filmklub keretében újabb és újabb filmeket ismerhetnek meg a résztvevők. Megszervezésre került a múzeumok éjszakája, nyári tábor, magyar népmese napja, angyalka-kiállítás, Lengyel Mária segesdi festőművész kiállítása. A magyar költészet napján, koncerten vehettek részt a községben élők, illetve Kéri György skót dudás fellépésében gyönyörködhetnek.

Megszervezésre került továbbá a Szent Iván éji tábortűz, a Somogyi Reneszánsz konferencia, az Épített Örökség napja, valamint a „Te Szedd” szemétszedési akció program.

Művelődési ház: Hétfőn, szerdán, csütörtökön és pénteken 8.00 órától 16.00 óráig, keddi napokon 13.00 órától 21.00 óráig, szombati napokon 8.00 órától 10.00 óráig várja az érdeklődőket.

Állandó program a hetente megszervezésre kerülő asztalitenisz, melyen alkalmanként 10-15 fő vesz részt. A községben működő nyugdíjas egyesület is hetente tartja a művelődési házban a találkozásait.

A művelődési házban került megszervezésre többek között a tökfaragó verseny, az egyes ünnepekhez kapcsolódó játszóházak, a „Mindenkinek karácsonya”, és a farsangi multság is.

Külső helyszínen megtartott rendezvények között említhető az „Úgy fut, mint a nyúl” futóverseny, vagy pl. a nyári kispályás foci.

A szociális szolgáltató központ gyönyörű és modern épülete, a község művelődési háza épületéhez kapcsolódva készült el, a pályázati terveknek megfelelően.

Az összképet azonban rontja a művelődési ház felújításra szoruló látványa. Az önkormányzat megfelelő pályázatra vár, melynek sikere esetén a művelődési ház felújítása megvalósulhatna.

Összességében elmondható, hogy a közművelődési szakember foglalkoztatásával, sokkal több program van a községben, melynek közösségformáló szerepe van. Emellett a hátrányos helyzetű emberek leszakadásának csökkenéséhez is hozzájárul.

Általános iskola tornaterme: Nemzeti ünnepi műsoroknak, valamint sportrendezvények megszervezésének ad otthont.

A Segesden működő civil szervezetek időről-időre próbálkoznak programok szervezésével.

Működő civil szervezetek Segesden:

- Derűs Alkony Nyugdíjas Egyesület
- Civitas Egyesület
- Segesdi Sportegyesület
- Segesdi Diáksport Egyesület
- Tűzoltó és Polgárőr Egyesület Segesd
- Segösdi Hagyományőrző és Íjász Egyesület
- Segesdi Szent László Bor- és Pálinka Barát Egyesület
- Alapítvány Segesdért.

Az emberek hozzáállása megváltozott a községben. Régebben jobb kedvűek voltak, többen részt vettek a programokon. Ezeknek a programoknak közösségépítő szerepe is van, ahol roma és nem roma lakosság egyaránt részt vesz, és jól érezi magát. Mára az emberek többsége bezárkózott, felőrödnek a mindennapos problémákban, gondokban. Az alacsony jövedelmek is korlátot szabnak a programokon való részvételnek.

Az önkormányzat rendszeresen támogatja a Segesden működő egyesületeket.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezeléseik)

Segesden nem jellemzőek az etnikai konfliktusok, a közösségi együttélés normálisnak tekinthető.

Sajnálatos módon ma világszerte romlik, instabilizálódik a jelentős létszámú csoportok helyzete. Tapasztaljuk, hogy a világ gazdaságilag legfejlettebb országaiban is tömegek létbiztonságát, társadalmi státuszának stabilitását rendítette meg a pénzügyi-gazdasági válság.

Világszerte tapasztalható, hogy a gazdasági válság, és az annak nyomán növekvő munkanélküliség, a hitelek bedőlése, a szociális feszültségek növekedése a társadalmi konfliktusok szaporodásához és elmélyüléséhez vezet. Azt is látjuk, hogy ezek a konfliktusok gyakran kisebbségi színezetet öltenek, illetve nem ritkán erőszakos eszközök alkalmazásával járnak.

Magyarországon a válság hatásai erőteljesek és a gazdasági problémák szociális, társadalmi feszültségekkel terhelten jelennek meg.

A csoportok közötti konfliktusok kialakulásához és a konfliktus erőszakos kezeléséhez általában az vezet, ha nincs lehetőség egyéni szinten a jobb életésély elérésére. Ha működik a mobilizáció a társadalomban, akkor kevesebb a csoportkonfliktus és kevesebbszer kerül sor erőszakos eszközök alkalmazására a konfliktusba került felek között. Ha nincs az embereknek általuk belátható és megvalósítható lehetőségük életéselyeik egyéni javítására, akkor növekszik a csoportok közötti konfliktusok valószínűsége, illetve az erőszakos eszközökkel történő konfliktuskezelés valószínűsége.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulási formája lehetne a községben, a középiskolások által kötelezően végzendő közösségi munka.

Ennek keretében az önkormányzat az iskolával megállapodást kötne, és a fiatalok részt vehetnének az idősek segítésében. Télen hó eltakarítás, fahordás, egész évben a bevásárlás, gyógyszerek kiváltása jelenhetne meg, mint önkéntes munka.

Az elmúlt években több alkalommal került megszervezésre a családsegítő szolgálat által a „Segesdi filléres” elnevezésű program. Lényege, hogy bárki kipakolhatta megunt ruháit, a vásárlók pedig pár száz forintért megvásárolhatták. A program sikeresnek volt mondható, és általában családi pótlék fizetését követően kerül megszervezésre. A roma, valamint a mélyszegénységben élő lakosság nagy létszámban vett részt ezeken, mint vásárló és valóban pár száz forintért felöltöztethették az egész családot. Ennek újrászervezése már folyamatban van, a nemzetiségi önkormányzat és a családsegítő szolgálat közös együttműködése révén.

Nem egyszer fordult már elő a községben, hogy valamely súlyos betegségben szenvedő személynek gyűjtöttek adományt, a közösségi szolidaritás ebben is megnyilvánult.

Évente megrendezésre kerül az óvónők által szervezett bál, amelynek bevételét az óvodai eszközök fejlesztésére használják fel.

Összességében elmondható, hogy a helyi közösségi szolidaritás megjelenik a községben. Ha több különféle program kerülne megszervezésre bizonyos cél elérése érdekében, biztosan sokan részt vennének benne.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Segesd Község Roma Nemzetiségi Önkormányzata a helyi roma lakosság érdekeit képviseli. Ennek fontos megnyilvánulási formája a közfoglalkoztatásban részt vevők személyére vonatkozó javaslattétel. Részt vesz a foglalkoztatottak kiválasztásán túl, a munkafolyamatok megszervezésében és lebonyolításában is. A jövőben is fontos szerepet fog kapni a roma nemzetiségi önkormányzat, mivel a romák száma nő a községben és lényeges, hogy a lakosság ezen rétege bizalommal tudjon fordulni valakihez. A nemzetiségi önkormányzat, mint egy összekötő kapocs jelenik meg a cigányság és a települési önkormányzat között.

A nemzetiségi önkormányzat figyelemmel kíséri a községben élő, valamint a községbe települő roma családokat. Gyakran figyelmezteti a települési önkormányzat munkatársát, illetve a gyermekjóléti szolgálatot az általa ismert, vagy tudomására jutott gyermekeket érintő problémákról. A jelenlegi nemzetiségi önkormányzat 2019-ben már negyedik alkalommal szervezi meg a „Hagyományőrző nyári tábor” elnevezésű programot, ahol roma és nem roma gyermekek részére szerveznek sokszínű programokat.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas a tartós munkanélküliek száma a településen.	Kedvezményes foglalkoztatási lehetőségek keresése, ami előnyös a munkáltatónak is. Esetleges átképzési programok szervezése, valamely hiányszakmára koncentrálni.
A nyilvántartott álláskeresők körében magas a nyolc általános iskolai végzettséggel rendelkezők száma.	A hiányszakmák feltérképezésével, szakképzés megszerzésének szervezése.
A községben a munkaerő-piacra való belépés szinte lehetetlen.	Önellátás rendszerének kiépítése, esetleges pályázati lehetőségek keresésével.
A településen nincs az oktatásból a munkaerő-piacra való átmenetet megkönnyítő program.	Fórumok, beszélgetések szervezése a (munkahelyet kereső) fiatalok, szakértők, tanácsadók, valamint munkáltatók jelenlétével, bevonásával.
Nincs adat a felnőttoktatásban részt vevők számának alakulásáról a középfokú iskolákban.	Érintett partnerek bevonásával adatgyűjtés, a felnőttképzés megszervezése érdekében együttműködés a Szociális és Gyermekvédelmi Igazgatósággal.
Magas az elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma a településen.	Szaktanácsos bevonásával segédmunkás csoportok szervezése a lakások elégséges tétel érdekében, az ott élők bevonásával.
A településen nincsenek szociális bérlakások.	Pályázati lehetőségek figyelése, pályázati igényként a községben eladásra váró üres lakások önkormányzat általi megvásárlásának megjelölése.
Kevés a helyi kezdeményezésű felnőtt egészségügyi szűrőprogram a községben.	Az egészségügyi és szociális ellátás szakembereinek segítségével szűrőprogramok szervezése a mélyszegénységben élők egészségi állapotának javítása érdekében.
Nincs pontos adat a mélyszegénységben élők létszámáról.	Érintett partnerek (pl. nemzetiségi önkormányzat, családsegítő szolgálat) bevonásával adatgyűjtés a településen. A rendelkezésre álló adatok alapján problémák feltárása és a megoldásuk érdekében életviteli tanácsadások, nevelési tanácsadás, valamint a munkaerő-piacra való belépés elősegítését szolgáló tanácsadás szervezése.

<p>A szegregátumban élő emberek kirekesztettsége, elszigeteltsége.</p>	<p>Helyi programok szervezésébe be kell vonni a szegregált területen élő személyeket. Tovább a szociális bérlakások kialakításával, a családok Segesdre költöztetése.</p>
<p>A szegregátumban élő 15-25 év közötti lányok felvilágosíthatatlansága, tanulatlansága.</p>	<p>A védőnő és a családgondozó fokozott szerepvállalása a felvilágosítás területén (pl. védekezés szükségessége, szakma megszerzése, munkahelykeresés).</p>

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

A XX. század a gyermekjogok történetének legfontosabb korszaka volt. Ebben az évszázadban ismerték el, hogy a gyerekeket születésüktől kezdve jogok illetik meg, speciális védelemre szorulnak, jogaik érvényesítéséhez támogatásra van szükségük.

A gyermeki jogok Magyarországi rendszere egy kiteljesedőben lévő rendszer. A gyermeklétszám csökkenés miatt az elmúlt 10 évben számszerűen csökkent a veszélyeztetett gyermekek száma, az arányokat tekintve azonban növekedés figyelhető meg. Ezer gyermekből átlagosan 108 számít veszélyeztetettnek, vagyis a kiskorúak több mint 10 százaléka, összesen 198 ezer gyermek. A veszélyeztetett gyermekek 20 százalékát vették védelembe. Ez a gondozási forma azt jelenti, hogy a kiskorút nem emelik ki a családból, de családgondozót jelölnek ki hozzá, aki rendszeresen ellenőrzi a gyermek helyzetét, és segíteni próbál a veszélyeztető probléma megoldásában. Országosan ezer gyermekből 12-öt kell védelembe venni.

Ijesztőek a gyermekbántalmazásról készült statisztikák is. A regisztrált ügyek száma 2012-ben 11 ezer volt. A gyermekek 61 százalékát lelkiileg, 35 százalékát fizikailag, 4 százalékát szexuálisan bántalmazták.

Veszélyeztetettség ugyanakkor nemcsak bántalmazás miatt alakulhat ki, hanem pl. a szülő egészségi állapota, anyagi körülményei, életvitele miatt. Az elhanyagolás is jellemző veszélyforrás, amikor a gyermek egészségét vagy oktatását elhanyagolják, rosszul táplálják és öltöztetik, magára hagyják vagy elhagyják.

A községben a gyermekek helyzetének általános jellemzői esetén, vissza kell utalnunk a település demográfiai mutatói körében tárgyalt természetes szaporodás adataira. A vizsgált években (2008-2014) a halálozások száma meghaladta az élve születések számát, annak ellenére, hogy az élve születések száma évről-évre növekvő, illetve stagnáló tendenciát mutat.

Segesd község állandó népessége 2018. december 31-i adatok szerint 2.497 fő, ebből a 0-18 éves gyermekek száma 449 fő, arányuk 18 %.

Segesden 2019. január 1-én a gyermekek létszáma az alábbiak szerint alakult:

0-3 évesek:	85 fő
4-6 évesek:	68 fő
7-14 évesek:	171 fő
15-18 évesek:	125 fő

A demográfiai trendek a gyermekek és fiatalok arányának stabil csökkenését mutatják. A gyermekek, fiatalok számára lehetőségeket kell adni hátrányaik leküzdéséhez, a számukra kockázatot jelentő devianciák csökkentéséhez, az integrációjukat szolgáló programok elérhetővé tételéhez.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossággal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

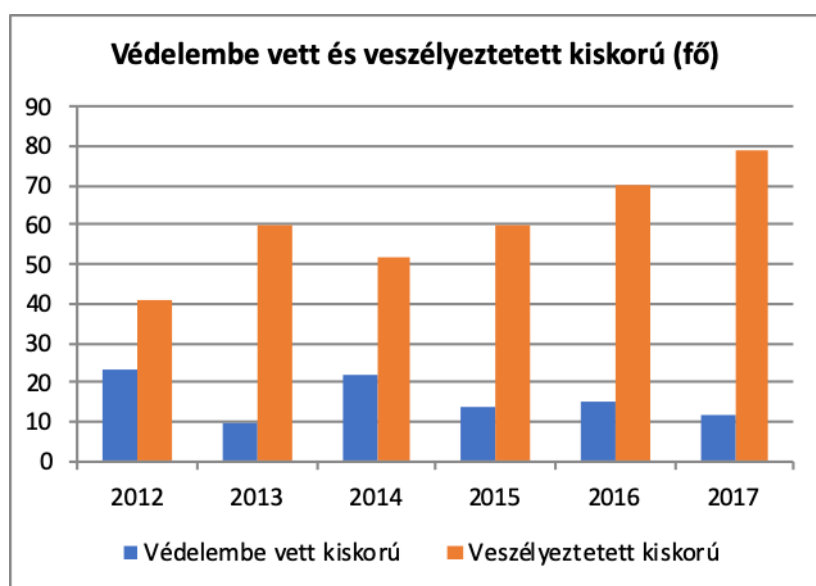
A veszélyeztetettség olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

4.1.1. számú táblázat – Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

Év	0-18 éves állandó lakosok száma	Védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszüntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2012	527	23	17	41
2013	507	10	8	60
2014	493	22	12	52
2015	441	14	3	60
2016	467	15	2	70
2017	449	12	3	79

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

4.1.1. ábra – Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

A védelembe vett 18 év alatti gyermekek száma a vizsgált évek viszonylatában csökkenő tendenciát mutat. Az előbbi adathoz képest a veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma 92 %-os növekedést mutat. 2016-ban, 2008. évhez viszonyítva csökkenő tendenciát mutat. 2012-ről 2013-ra nagymértékben lecsökkent a védelembe vett gyermekek száma, melynek fő oka, hogy 2012-ben az iskolai hiányzások következtében foganatosított védelembe vételi intézkedésekre került sor nagy mértékben.

A táblázatból jól látható, hogy a 18 év alattiak körében 2012-ben 7,8 %-ot tett ki a veszélyeztetett gyermekek száma, 2017. évben pedig 17,6 %-ot.

A védelembe vétel gyakori oka a szülő(k) magatartásában rejlik. Az elhanyagolás, a megoldatlan családi konfliktusok, valamint a nem megfelelő (gyakran italozó) életmód vezet odáig, hogy a gyermekek elsődlegesen alapellátásba kerülnek, majd pedig a problémák további fennállása esetén védelembe vételre kerül sor.

Az előbb említett problémák eredője nagyon sok esetben a munkanélküliség és az ebből fakadó pénztelenség.

A jellemző családi forma, hogy a családfő nem dolgozik, gyakran italozik, „balhékba keveredik” és figyelmen kívül hagyja, hogy ezzel a magatartással a gyermekét, gyermekeit veszélyezteti.

Gyakori oka a védelembe vételnek a gyermek nem megfelelő magatartása is.

Több alkalommal került sor intézkedés meghozatalára azért, mert a gyermek rossz társaságba keveredett, és a Büntető Törvénykönyv által szabályozott valamely magatartás megvalósítása miatt a rendőrség látókörébe került. Azonban ki kell emelni, hogy az esetek nagy számában nem kizárólag a gyermek hibája játszik szerepet a cselekmények elkövetésében. Ezek a gyermekek ingerszegény, elszigetelt környezetben élnek és az ebből való kiút keresése során sajnos gyakran rossz útra térnek. Pedig sok esetben csak egy kapaszkodót keresnek vagy segítséget várnak más – családon kívüli – személyektől.

Az elmúlt években az iskolai hiányzások miatti védelembe vétel is szerepel a jellemző védelembe vételi okok között.

A veszélyeztetett kiskorúak számának csökkenése a családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat lelkiismeretes munkájára vezethető vissza. A családgondozó – nem sajnálva idejét – rendszeresen látogatja a problémás családokat, felhívja a figyelmüket a helytelen magatartás következményeire. Segítséget nyújt az ügyek intézésében és szorosan együttműködik az iskolával, óvodával és az önkormányzattal is.

Sajnos gyakran, egy foganatosított ideiglenes hatályú elhelyezés ébreszti rá a többi családot arra, hogy változtatniuk kell a viselkedésükön, ha nem akarják elveszíteni gyermekeiket.

Fontos azonban kiemelni, hogy az ideiglenes hatályú elhelyezés vagy az átmeneti nevelésbe vétel végső eszköz, mivel az elsődleges cél a gyermekek családban történő nevelésének elősegítése.

Segesden 2011-ben került sor utoljára három gyermek (testvérek) ideiglenes hatályú elhelyezésére. A három kiskorú gyermek olyan mértékű veszélyeztetettségnek (éhezés, ellátatlanság, elhanyagoltság) volt kitéve, hogy az intézkedés megtételét nem lehetett halogatni. Ők azóta is együtt vannak nevelőszülőknél, nagyfokú biztonságban és jólétben.

Szomorú, de vannak olyan esetek, amikor a gyermek(ek) nem a szülőnél van a legjobb helyen. A családból való kiemeléssel esélyt kapnak egy jobb életre, olyan életre, amit minden gyermek megérdemel, ahol nincs nélkülözés, nem kell fájni, nem kell éhezni, nem kell attól rettegni, hogy mikor csattan el a következő pofon.

A védelembe vétel megszüntetésére leggyakrabban a problémák megoldása vagy a nagykorúság elérése miatt kerül sor.

A társadalmi változások negatív hatásai legerőteljesebben a gyermekes, azon belül is a több gyermekes családokat érinti. Hazánkban a gyermeknek legalább egyharmada abszolút szegénységben él. A szegénység pedig azáltal, hogy reprodukálódik, azaz a következő generációknál újratermelődik, egyet jelent a tartós leszakadással.

Segesden a hátrányos helyzetű gyermekek száma 2018. december 31-én 136 fő, ezen belül a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeké pedig 107 fő. A 0-18 éves gyermekek száma 449 fő, ezen belül 30 %-ot tesznek ki a hátrányos helyzetű-, és 24 %-ot a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek. Tehát nagyon magas arányt képviselnek ezek a gyermekek.

A hátrányos helyzetű, veszélyeztetett családok száma folyamatosan nő, az elszegényedés egyre több családban érezteti hatását. A külterületen élő lakosok általánosan rossz szociális körülmények között élnek. A háztartások többsége szociális segélyekből és a különböző családtámogatási formák igénybevételeiből tartja fenn magát. A meglehetősen rossz anyagi körülmények miatt a külterületen élő 0-18 évesek a gyermekvédelmi rendszer látószögébe kerülnek.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

4.1.2. számú táblázat – Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek éves átlagos száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
2012	306	8	0	0	0
2013	304	7	0	0	2
2014	265	8	0	0	0
2015	176	0	0	0	0
2016	225	0	0	0	0
2017	337	0	0	0	0
2018	284	0	0	0	0

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult:

- a gyermekétkeztetés normatív kedvezményének,
- természetbeni támogatásnak,
- az ingyenes tankönyvnek az igénybevételére.

A település jegyzője annak a gyermeknek állapítja meg a jogosultságát,

- akinek családjában az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 140 %-át, ha
- a gyermeket egyedül nevelő szülő, illetve más törvényes képviselő gondozza, vagy
- a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy
- a nagykorúvá vált gyermek esetén, ha megfelel az egyéb feltételeknek, vagy
- a fentiekbe nem tartozó esetekben annak a gyermeknek, akinek a családjában az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130 %-át feltéve,
- hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg a törvényben meghatározott értéket.

Segesden 2018. december 31-én 73 család 149 gyermeke részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

Segesd Község Önkormányzatának szociális rendelete lehetővé teszi települési gyermeknevelési támogatás megállapítását. A rendkívüli élethelyzetbe került személyek, családok részére, kérelem alapján kerülnek megállapításra ezek az ellátási formák.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai-iskolai juttatásokban részesülők száma, aránya

év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	HH telep. támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma	Szünidei étkeztetésben részesülők száma
2012	53	119	18	136	25	-	133	-
2013	43	118	13	142	40	-	143	-
2014	59	166	-	143	45	-	99	-
2015	79	154	9	137	37	-	85	-
2016	78	128	10	129	-	33	-	349
2017	77	125	9	126	-	31	-	352

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

Az ingyenes vagy a kedvezményes támogatások köre az elmúlt években kiszélesedett. A támogatások zöme a rendszeres gyermekvédelmi támogatások jogosultságához kötődik.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők ingyenesen étkeznek az óvodában és az iskolában egyaránt.

Az óvodai ingyenes étkezésben részt vevők száma 2012-2017. között növekedést mutat, mely a törvény által biztosított kedvezmények kiszélesítésére, valamint a nagyobb mértékű önkormányzati támogatásra utal. Az óvodában ingyenesen étkezők száma 2013-ról 2014-re jelentős mértékben nőtt, ennek oka, hogy a képviselő-testület 2013-ban arról döntött, hogy 2014. január 1. napjától minden gyermek ingyen eszik az iskolában, az óvodában és a családi napköziben is. Ennek hatása tükröződik vissza az általános iskolában és az óvodában ingyenesen étkezők 2014-es adataiban is.

Az ötven százalékos kedvezményes étkezésre jogosultak a tartós betegek, valamint a három- vagy több gyermekes családok. Az ő számuk nagymértékben lecsökkent az évek során, melynek oka valószínűleg az, hogy a családok anyagi helyzete romlott és ennek következtében rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre váltak jogosulttá.

Az óvodai és az iskolai gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök figyelnek arra, hogy a ténylegesen hátrányos helyzetű gyermekek rendelkezzenek rendszeres gyermekvédelmi kedvezménnyel.

Figyelemmel kísérik a jogosultsági idők lejártát, és figyelmeztetik a szülőket a jogosultság meghosszabbításának szükségességére.

Ingyenes tankönyvellátásra jogosult az, aki rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül. Az óvodások létszáma 2018. december 31.-én 77 fő volt, ebből 36 főnek rendszeres gyermekvédelmi támogatás megléte miatt, 28 főnek pedig szülői nyilatkozat alapján nem kellett a napi háromszori étkezésért fizetnie.

A családban 3 vagy több gyermek megléte miatt a térítési díj 50 %-át fizette volna 10 fő, tartós betegség miatt pedig 1 fő. A napi háromszori étkezést 100 %-ban fizette volna, tehát semmilyen formában nem támogatott 2 fő volt.

Az önkormányzat minden gyermeknek biztosítja az ingyenes étkezést, tehát 2 főnek a napi háromszori étkezés 100 %-át, 11 főnek pedig az 50 %-át saját erőből biztosítja az önkormányzat a költségvetéséből.

Az általános iskolások létszáma 2018. december 31.-én 157 fő volt, ebből 63 főnek rendszeres gyermekvédelmi támogatás megléte miatt, 4 főnek pedig nevelésbe vétel alapján nem kellett a napi háromszori étkezésért fizetnie. A családban 3 vagy több gyermek megléte miatt a térítési díj 50 %-át fizette volna 26 fő. A napi háromszori étkezést 100 %-ban fizette volna, tehát semmilyen formában nem támogatott 63 fő volt. Az önkormányzat minden gyermeknek biztosítja az ingyenes étkezést, tehát 63 főnek a napi háromszori étkezés 100 %-át, 30 főnek pedig az 50 %-át saját erőből biztosítja az önkormányzat a költségvetéséből. 1 fő gyermek nem vesz igénybe étkezést az általános iskolában.

A központi szabályozás értelmében 2013. szeptember 1-jétől felmenő rendszerben bevezették az ingyenes tankönyvellátást.

Az óvodáztatási támogatás célja az volt, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szüleit ösztönözzék arra, hogy gyermeküket minél korábbi életkorban beírassák és rendszeresen járassák óvodába.

A korai óvodáztatásnak óriási szerepe van a hátrányos helyzetű gyermekek későbbi iskolai sikerességében, társadalmi integrációjában. A támogatás a jövedelmi, vagyoni helyzet figyelembe vételén túlmenően a jogosult részéről együttműködési feltételhez, a gyermek rendszeres óvodába járásának biztosításához kötött.

A községben az óvodáztatási támogatásban részesülők száma, 2012. év kivételével növekvő tendenciát mutat, 2012-ben a csökkenés a gyermeklétszám csökkenésére vezethető vissza.

Az óvodáztatási támogatást 2015. szeptember 1. napjától megszüntették, helyette az önkormányzat a szociális rendeletében egy hasonló támogatási formát, a hátrányos helyzetű gyermekek települési támogatását vezette be. Tehát 2015-ben a május hónapban még kifizetett óvodáztatási támogatásra jogosultak száma, 2016-ban pedig a hátrányos helyzetű gyermekek települési támogatására jogosultak száma jelenik meg a táblázatban. A törvényi feltételekhez hasonló feltételek meghatározására utal a gyermek hasonló száma is.

2015. december 31. napjáig nyári gyermekétkeztetésben részesülhetett az, aki rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesült. Az önkormányzat minden évben kihasználta az állam által nyújtott lehetőséget, és pályázott a gyermekétkeztetés nyári időszakban történő biztosítására. Éthordós megoldást alkalmazunk, az önkormányzat vásárolt éthordókat, hogy a gyermekek haza tudják vinni az ebédet a konyháról.

A gyermekvédelmi törvény 2016. január 1. napjától kiegészítésre került a szünidei gyermekétkeztetés szabályaival. Az intézményi gyermekétkeztetési feladatok kiegészültek a szünidei gyermekétkeztetési feladatokkal, amely esetében az ellátási kötelezettséget a gyermek lakóhelye, vagy ha a gyermek életvitelszerűen a tartózkodási helyén él, akkor a tartózkodási helye szerinti települési önkormányzat feladataként határozza meg. A Gyvt. 21/C. § (1) bekezdése értelmében:

21/C. § (1) A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést

a) a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja, és

b) az a) pontban foglalt gyermekeken kívül további gyermekek, így különösen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek részére ingyenesen biztosíthatja.

(2) A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést az (1) bekezdés a) pontja szerinti esetben

a) a bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben részesülő gyermekek számára a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon,

b) az a) pont alá nem tartozó gyermekek számára

ba) a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon,

bb) az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon

köteles megszervezni, és ennek keretén belül a szülő, törvényes képviselő kérelmének megfelelő időtartamban az adott gyermek részére biztosítani."

Az önkormányzat eleget tett a törvényi kötelezettségének, így a 2016-os adat már a szünidei gyermekétkeztetésre vonatkozó táblázatrészben található. Szünidei gyermekétkeztetést 2018-ban is a központilag biztosított keretből tudta megvalósítani az önkormányzat. A tavaszi szünidei gyermekétkeztetésben március 29. napjától április 3. napjáig 2 munkanapon keresztül 61 fő hátrányos helyzetű gyermek, a nyári szünidei gyermekétkeztetésben június 18. napjától szeptember 2. napjáig 54 munkanapon keresztül 60 fő hátrányos helyzetű gyermek részesülhetett. Az őszi szünidei gyermekétkeztetésben október 27. napjától november 4. napjáig 4 munkanapon keresztül 47 fő hátrányos helyzetű gyermek, a téli szünidei gyermekétkeztetésben december 22. napjától 2019. január 2. napjáig 3 munkanapon keresztül 52 fő hátrányos helyzetű gyermek részesülhetett.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Segesden magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermek nem él.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Általánosságban elmondható, hogy a szegregált környezetben élő gyermekek, sokkal nagyobb hátránnyal indulnak az életben, mint a nem szegregált környezetben élő társaik. A környezet, a család nagyon lényeges egy gyermek életében, ez adja a mintát, melyet általában követ. Ezért egy ingerszegény, elszigetelt környezet, valamint egy olyan család, melyben a családtagok alacsony iskolázottságúak, nem dolgoznak, segélyből élnek, nem szabad, hogy követendő példa legyen a gyermek számára. Persze nagyon nehéz elszakadni a „gyökerektől”, de itt kerül előtérbe az óvoda és iskola szerepe.

A Gyvt. 6. §-a szerint minden gyermeknek joga van a testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését, jólétét biztosító saját családi környezetben történő nevelkedéshez, személyiségének kibontakoztatásához, a társadalomba való beilleszkedéshez, önálló életvitelének megteremtéséhez. Bertalanpusztán 16 fő a 0-18 éves gyermekek száma. Ezen belül 10 fő 0-6 éves, 5 fő 7-14 éves és 1 fő 15-18 éves gyermek található.

A veszélyeztetettség, és így a védelembe vétel a korábbi években sokkal jellemzőbb volt, de a két 5-5 fős család elköltözésével, mára már nem hangsúlyos. Alapellátásban jelenleg három kiskorú van, de ők is teljes együttműködést tanúsítanak. Szerencsére az elhanyagolás, a szülőnek felróható magatartás, mint veszélyeztetettségi okok, a pusztán élő családok esetében nem jellemzőek.

Legutoljára 2011-ben került sor ideiglenes hatályú elhelyezés foganatosítására Bertalanpusztán, ekkor három kiskorú gyermeket kellett kiemelni a családból, akik azóta is nevelőszülőnél vannak. Az édesanyjuk teljesen lemondott róluk, már újra szült, de most tisztességesen neveli gyermekét, az élettársával.

Az önkormányzat által 2010-ben kezdeményezett átmeneti nevelésbe vétel, egy gyermeket érintett Bertalanpusztán, de tartós nevelésbe vételre nem került sor, mert a gyermek, amikor csak tehetette megszökött és végül nagykorúvá vált.

Ezen esetektől eltekintve a pusztán élő szülők a lehetőségeikhez képest igyekeznek biztosítani gyermekük megfelelő nevelését.

Ehhez hozzájárul az is, hogy a védőnő és a családgondozó hetente egy alkalommal meglátogatja Bertalanpusztán élő családokat. A gyermekek gondozásával, nevelésével összefüggő tanácsokat adnak, helyben elintézhető problémás ügyeket segítenek megoldani.

A Bertalanpusztán élő gyermekek közül 16 fő részesül rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben. Jelenleg 6 fő jár a segesdi általános iskolába és 7 fő óvodás korú gyermek él a pusztán.

Az óvodába és az iskolába való eljutás, valamint a hazajutás a gyermekek számára, a tanyagondnoki szolgálat személygépkocsijával megoldott. A gyermekeket a ház előtt veszi fel az autó és ott is rakja ki délután.

De ugyanez elmondható bármely óvodai, iskolai ünnepség (pl. farsang, tanévnyitó- és záró, ballagás) kapcsán, amikor is a tanyagondnok sokszor munkaidőn túl is elvégzi ez irányú feladatait. Tehát a szegregált környezetben élő gyermekek semmilyen hátrányt nem szenvednek amiatt, hogy a falutól távol laknak.

Mind az óvodás, mind pedig az iskolás gyermekek ingyenes étkezésben vesznek részt, illetve ingyenes tankönyv ellátásban részesülnek. Mivel mind a 6 iskolás korú gyermek halmozottan hátrányos helyzetű, a szünidei étkezés keretében meleg ételhez jutnak. Az ebédet éthordóban a tanyagondnok juttatja el részükre. A 7 fő óvodás gyermek étkezése és felügyelete pedig, az óvodában biztosított a szünidő és a szünetek alatt.

Segesden az óvodai ellátásban a 2016/2017-es nevelési évben 78 fő vett részt, ebből 7 fő él szegregált területen, a 158 fő általános iskolából pedig 6 fő. Az alacsony arány ellenére nagyon fontos az integrált nevelés és oktatás, mely mind az óvodában, mind pedig az iskolában megvalósul az Integrált Pedagógiai Rendszer keretében.

Bertalanpusztán jelenleg a 0-3 éves korú gyermekek száma 5 fő. Ez viszonylag magas szám a községben élő összes 0-3 éves gyermeken (85 fő) belül. A védőnő ezért fokozott figyelmet fordít a pusztán élő gyermekekre, felhívja a szülők figyelmét a védőoltások és szűrővizsgálatok szükségességére. Nem jellemző, hogy a szülők elmulasztanak a kötelező időpontokon való megjelenést. A védőnő életmódbeli és fogamzásgátlással összefüggő tanácsokkal is ellátja a szülőket. Ha a csecsemők, gyermekek valami olyan dologban szenvednek hiányt, ami lényeges, segít ennek beszerzésében (pl. babakocsi, gyermekágy).

A továbbtanulás tekintetében a korábbi éveket tudjuk megvizsgálni. Jellemző, hogy a Bertalanpusztán élő nyolcadik osztályos diákok szakiskolába mennek továbbtanulni. De sajnos az a tapasztalat, hogy csak kevesen végzik el és szereznek szakmát. A probléma ugyanis az, hogy a városi iskolákban a különbségek még inkább kiéleződnek és ott már nem az a fajta integráció a jellemző, mint az általános iskolában. Már az iskolába való eljutás is kérdésessé válik, ezért a hiányzások száma is megnövekedett ezen diákok esetében.

Összességében tehát elmondható, hogy a segesdi óvoda és általános iskola, valamint az önkormányzat a lehetőségeihez képest mindent megtesz a szegregált környezetben élő gyermekek felzárkóztatása érdekében. A valódi probléma maga a környezet és a család milyensége. A gyermekeknek rá kell döbbernien arra, hogy nem az a sorsuk, hogy munkanélküliek legyenek és segélyből éljenek vagy, hogy a lányok fiatalon gyermeket szüljenek.

Ezért az iskolában már 5. osztálytól kezdve prevenció és felvilágosító előadást hallgatnak a gyermekek a védőnő közreműködésével. Ha sikerülne a jövő nyártól kezdve napközis tábort szervezni, annak keretében lehetőség lenne életmód tanácsadással, fogamzásgátlással, párválasztással kapcsolatos beszélgetésekre.

Nem utolsó sorban pedig, ha Bertalanpusztán beindulna az önellátás, a felnőttek dolgoznának, kialakulna a napi rutin, jó példát mutatva ezzel a gyermekeiknek.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

év	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2012	2	50
2013	2	48
2014	2	48
2015	2	39,5
2016	2	41,5
2017	2	42,5

Forrás: önkormányzat adatgyűjtés

A betöltött védőnői álláshelyek száma 2012-2017 között kettő volt.

A védőnők által ellátott 0-3 éves korú gyermekek száma nem mutat lényeges változást 2012-2017 közötti időszakban. A vizsgált utolsó két évben az egy védőnőre jutó gyermekszám kissé emelkedett 2015. évhez képest. Meg kell jegyezni, hogy a községben a roma lakosság esetében nagyobb a gyermekvállalási kedv. Elmondható, hogy átlagosan 5 újszülöttből 4 roma nemzetiségű. Továbbá ha visszautalunk a természetes szaporodásnál elmondottakra, az élve születések száma növekszik ugyan, de a halálozások száma sokkal nagyobb mértékűt ölt.

A védőnői leterheltség nem mérhető azonban csupán a 0-3 évesek számával, mivel a védőnők 0-14 éves korig rendszeresen végeznek státusz-, illetve szűrővizsgálatokat.

A leterheltséget fokozza, hogy magas a hátrányos- illetve roma családok száma, ahol az előírtnál lényegesen több alkalommal kerül sor családlátogatásra, a csecsemők valamint a gyermekek megfelelő ellátása érdekében.

Az egy védőnőre jutó átlagos gyermeklétszám a vizsgált években 40 és 50 fő között mozgott.

Az iskola egészségügyi ellátás a házi orvosok és a védőnők által megvalósított. A gyermekek rendszeres szűrővizsgálatokon vesznek részt. Továbbá a védőnők mind az óvodában, mind pedig az iskolában rendszeresen ellenőrzik a tetvességet, és amennyiben szükséges megteszik az intézkedéseket.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

év	Betöltetlen felnőtt házi orvosi praxis/ok száma	Házi orvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
----	---	---	--	--

2012	-	-	-	462
2013	-	-	-	441
2014	-	-	-	429
2015	-	-	-	438
2016	-	-	-	467
2017	-	-	-	449

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

Segesden nincs külön házi gyermekorvos, a felnőtt házi orvos látja el a beteg gyermekeket is. A felnőtt házi orvos által ellátott 0-18 éves gyermekek számát a táblázat tartalmazza. Az adatokból a községi szinten csökkenő gyermeklétszámra következtethetünk. Amelyik szülő anyagilag megengedheti magának, magán gyermekorvoshoz viszi gyermekét. Ez azonban a mélyszegénységben élő családok számára nem jelent alternatívát, az ő helyzetüket nehezíti az is, hogy a gyermek szakorvosi ellátás igénybevételére legközelebb Kaposváron van lehetőség. Kaposvár Segesdtől 42 kilométerre helyezkedik el, így sem autóval sem pedig autóbusszal nem olcsó az odajutás, főleg a segélyből élők kevés havi jövedelméhez képest.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

4.3.4. számú táblázat – Mini bölcsődében /családi napközi/ engedélyezett férőhelyek száma

év	családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma	családi napköziben a térítésmentes férőhelyek száma
2012	7	7
2013	7	7
2014	7	7
2015	7	7
2016	7	7
2017	7	7

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

Segesden bölcsőde nem található, ezért a 4.3.3. számú táblázat kitöltésére nem kerül sor.

A 0-7 éves gyermekek egészségügyi ellátását a védőnő, illetve a házi orvos végzi. A kötelező szűrővizsgálatokon való megjelenés, elősegíti a betegségek korai felismerését.

A községben nem jellemző, hogy a szülők elmulasztanák a vizsgálatokon való megjelenést, de ebben a védőnők lelkiismeretes munkájának van szerepe.

Már az óvodában lehetőség van a logopédus által végzett fejlesztés igénybevételére, tehát ilyen jellegű probléma miatt senkinek sem kell Nagyatádra utaznia.

Bölcsőde a községben nem működik, ennek igénybevételére Nagyatádon van lehetőség. A bölcsődébe járó segesdi gyermekek után, az önkormányzat hozzájárulást fizet.

Segesden, 2012. őszén kezdte meg működését – a szociális szolgáltató központon belül – a családi napközi hét engedélyezett férőhellyel (mely kettővel bővíthető), melyek térítésmentes férőhelyek.

A működés megkezdése óta szinte mindig telt házzal működik a családi napközi, népszerűsége főként a korábban munkába állni kívánó nők körében nagy. A gyermekek egy kiválóan felszerelt intézményben töltik napjaikat, jól képzett személyzettel. A családi napköziben 2014-ben átlagosan 9 gyermek vett részt.

A nők gyermekvállalási döntéseit jelentősen befolyásolja – így egy-egy gyermek megszületését is –, hogy a szülést követő években lesz-e lehetőségük sikeresen visszatérni a munkaerő-piacra, amire a gazdasági változások következtében egyre többen még a gyermek 3. életévének betöltése előtt kényszerülnek. Azonban erre csak megfelelő intézményi háttér (bölcsőde, családi napközi vagy pl. államilag támogatott családi gyermekfelügyelet), és családbarát munkahelyi viszonyok mellett van lehetőség.

Az Országgyűlés 2015. december 15-én elfogadta a gyermekvédelmi törvény módosítását, mely 2017. január 1-jei hatályba lépéssel rendelkezik a gyermekek napközbeni ellátása – különös tekintettel a 3 éven aluli gyermekek ellátására, felügyeletére –, szabályozásának átalakításáról.

A Gyvt. módosításával 2017-től a 3 éven aluli gyermekek ellátása egy gyűjtőfogalom alá került, nevezetesen a bölcsődei ellátás fogalma alá. Tehát a családi napközi, mini bölcsődévé alakult át.

A bölcsődei ellátás új ellátási formái a következők: az ún. klasszikus bölcsőde, a mini bölcsőde, a munkahelyi bölcsőde és a családi bölcsőde.

A települési önkormányzatnak, amennyiben nem biztosít bölcsődei ellátást, minden év március 31-ig meg kell vizsgálnia, hogy a település 3 év alatti lakosainak a száma meghaladja-e a 40 főt, illetve minden év március 1-jéig felhívást kell közzé tennie, hogy a szülők, törvényes képviselők jelezzék igényeiket az ellátásra vonatkozóan. A szülők minden év április 15-éig jelezhetik majd az igényüket.

d) gyermekjóléti alapellátás

A Rinyamenti Szociális Szolgáltató Központ segesdi intézményegysége a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, valamint a már kialakult veszélyhelyzet megszüntetését szolgálja. Az intézmény legfontosabb feladatai:

- a gyermek testi és lelki egészségének, és családban történő nevelésének elősegítése
- életmód tanácsokkal az egyes családok esetében a hátrányok csökkentése
- a gyermekek szociális helyzetének, veszélyeztetettségének figyelemmel kísérése
- az egyes támogatási formákról való tájékoztatás, segítségnyújtás a nyomtatványok kitöltésében
- hivatalos ügyek intézésének segítése (pl. telefonhasználat)
- a védelembe vétel során előírt magatartási szabályok betartásának ellenőrzése, be nem tartás esetén további intézkedés megtétele
- családi konfliktusok megoldásának segítése, különösen gyermekelhelyezés, kapcsolattartás esetében
- jó kapcsolat kialakítása az egyéb szervekkel (pl. rendőrség, óvoda, általános iskola) az információáramlás érdekében.

Segesden a gyermekjóléti szolgálathoz bárki fordulhat problémájának megoldása érdekében.

Kiválóan képzett dolgozók segítik az ügyfeleket, akik minden esetben a gyermekek érdekeit szem előtt tartva nyújtanak segítséget. A gyermekjóléti szolgálat jó kapcsolatot tart fenn az óvodával, iskolával, rendőrséggel, védőnővel, házi orvossal és nem utolsósorban az önkormányzattal.

e) gyermekvédelem

A gyermekvédelem rendszere nem működne az előbb említett szervek összefogása nélkül. A jó kapcsolatok, az információáramlás, a naprakész adatok, valamint a gyakori családlátogatások mind-mind hozzájárulnak ahhoz, hogy a gyermekek védelme megfelelő legyen a községben.

A mélyszegénységben élő gyermekek minél előbb kerülnek egy szervezett rendszerbe (óvoda, iskola), annál hatásosabb védelmet lehet számukra biztosítani. Tehát mindaddig, amíg a problémák rejtve maradnak, nem lehet megfelelő intézkedést hozni a megoldásuk érdekében.

Véleményünk szerint a gyermekvédelem rendszere jól működik a községben, bár az ügyek járásokhoz történt átcsoportosításával, a gyermekvédelem nagy területe esett ki az önkormányzat látóköréből.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Krízishelyzetben a Szociális Szolgáltató Központ családsegítő- és gyermekjóléti szolgálata, valamint a Nagyatádon lévő Családok Átmeneti Otthona vehető igénybe.

Meg kell azonban jegyezni, hogy a nagyatádi átmeneti otthonnál lévő helyhiány esetén, a kaposvári székhelyű anyaothton is fogadott be segédszülőket és gyermekeiket.

A mélyszegénységben élő roma családok esetében találkozhatunk leggyakrabban krízishelyzettel a községben. Nagyon érdekes tapasztalatok vannak az előforduló esetekről.

A legjellemzőbb, hogy az édesanyát három vagy több gyermekkel kell „kimenekíteni” otthonról, mert az édesapa az életüket veszélyeztető magatartást tanúsít. A családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat, a rendőrség, valamint az önkormányzat munkatársa általában együttesen jár el ezekben az ügyekben. Miután az édesanya a gyermekeivel biztonságba került, jellemző, hogy már másnap az őt/őket bántalmazó édesapánál vannak. Volt olyan édesanya, akit két gyermekével három hónap alatt háromszor helyeztek el anyaothtonba, de mindannyiszor vissza is ment férjéhez. Az ügy vége pedig a két gyermek átmeneti nevelésbe vétele lett.

A községben még senkit nem sikerült ilyen módon kiemelni abból a közegekből, melyben szenved, és amelyben gyermekei is általában veszélynek vannak kitéve.

Nagyatádon a Családok Átmeneti Otthonának célja, hogy megakadályozza a gyermekek családtagoktól történő elszakítását, biztosítsa a családok egyben tartását valamint elősegítse a családok társadalmi reintegrációját. A Családok Átmeneti Otthonát az alábbi személyek vehetik igénybe:

- átmeneti jelleggel lakhatási krízishelyzetbe került családok
- elemi csapás miatt otthontalanná vált családok
- válás után otthontalanná vált családok
- bántalmazott anyák és gyermekei
- volt állami gondozott gyermekes családok
- terhesség miatt válsághelyzetbe került várandós anyák
- fiatalos anyák (16-18 éves).

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A sport- és szabadidős programokhoz való hozzáférés jellemzően az óvodai és iskolai nevelési- illetve tanévben valósul meg. Eleve adott a testnevelés órákon való mozgás, de emellett számtalan szakkör áll a gyermekek rendelkezésére, illetve minden évben szerveznek úszótanfolyamot is a diákoknak, amikor is pedagógusok kíséretében a gyermekek a nagyatádi tanuszodában mennek.

Az óvónők, valamint az osztályfőnökök nagy hangsúlyt fektetnek az egészségfejlesztésre, a környezettudatos gondolkodás kialakítására. A tehetséggondozás körében az iskolában lehetőség van számos sport elsajátítására (pl. tollaslabda, kötélugrás, labdarúgás), a kulturális és tantárgyakhoz kapcsolódó foglalkozások tekintetében matematika-, angol-, közlekedési ismeretek sajátíthatók el. Az alapfokú művészetoktatás kapcsán kézműves-, néptánc-, zongora- és furulya használati ismeretekre tehetnek szert a tanulók.

Meg kell említenünk a segedi futball csapatot is, melyben kiváló tehetségű roma gyermekek is játszanak. A sport, a közösséghez tartozás pedig mindenképpen előnyös ezen gyermekek esetében. Az óvoda esetében hiányoznak a konkrét tehetséggondozásra irányuló foglalkozások, pl. az angol nyelv oktatása vagy a néptánc az óvodában is megszervezhető lehetne.

Szünidős programként kell kiemelni a községben a nyári tábort, melyen hátrányos helyzetű gyermekek vehetnek részt. A nyári tábor időtartama 3-5 nap, a résztvevő gyermekek számára kézműves foglalkozás, zenés műsor, kirándulások, filmvetítés, életmód tanácsadás (pl. védőnő, rendőrség által) kerül megszervezésre.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

A tanév és nevelési év során az általános iskolában, az óvodában és a mini bölcsődében biztosított a gyermekek étkeztetése. Mivel a mini bölcsőde és az óvoda egész évben üzemel, az ott lévő gyermekek számára az iskola konyhája biztosítja egész évben, munkanapokon az étkezést. A szünidei étkezés a nyári gyermekétkeztetés keretében valósul meg a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek számára. A képviselő-testület döntésének megfelelően 2014. január 1. napjától jövedelemre tekintet nélkül minden gyermek ingyenes étkezését biztosítja az önkormányzat. Hétfégi étkeztetés nincs a nevelési, oktatási intézmények tanulói számára.

Ingyenes tankönyvellátásra a tanulók kb. 75-80 %-a jogosult, az arányt azonban torzítja, hogy felmenő rendszerben mindenki számára ingyenessé válnak a tankönyvek. A kedvezményekben részesülők pontos számát a 4.1.3. számú táblázat tartalmazza.

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselek észrevételei

A Helyi Esélyegyenlőségi Program során végzett adatgyűjtés esetén nem merült fel sem az egyenlő bánásmód követelményének megsértése, sem pedig a gyermekekkel kapcsolatos hátrányos megkülönböztetés. Erre utaló önkormányzati adat, vagy civil szervezet által tett észrevétel nem volt.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

A gyermekjóléti szolgálat esetében a hátránykompenzáló szolgáltatások nagyban hozzájárulnak a hátrányos helyzetbe került gyermekek és szüleik szociális helyzetének javulásához, ami információnyújtásból, hivatalos ügyek intézésében való közreműködésből, tanácsadásból, közvetítésből, elhelyezési és felülvizsgálati tárgyalásokon való részvételből, szociális válsághelyzetben lévő várandós anyák gondozásából és eseti gondozásból áll.

Az óvodai nevelésben az SNI gyermekekkel gyógypedagógus, fejlesztőpedagógus foglalkozik. Az általános iskolai oktatásban az SNI gyermekek számára elérhető az integrált nevelés és a gyógypedagógiai oktatás.

A hátránykompenzáló juttatások – tekintettel a gyermekek és gyermekes családok szociális státuszára és az oktatási, nevelési intézményekben történő részvételére – minden jogosult számára egyenlő feltételek mellett elérhetőek, a törvény által szabályozott keretek között.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

A községben mind az óvoda, mind pedig az általános iskola kiemelkedő figyelmet fordít a hátrányos, a halmozottan hátrányos, a sajátos nevelési igényű, valamint a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek óvodai és iskolai ellátására, nevelésére.

4.4.1. számú táblázat – Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	2	
Hány településről járnak be a gyermekek	1	
Óvodai férőhelyek száma	100	
Óvodai csoportok száma	3	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6.30 - 17.00	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ( )	nincs bezárás	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	5	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	4	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	3	0
Kisegítő személyzet	3	0

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

Az önkormányzat által fenntartott Tündéerkert Óvoda két telephelyen működik. Más településről egy gyermek jár be a segesdi óvodába.

Az óvodai férőhelyek száma 100, és négy csoport alakítható ki a két telephelyen. Helyhiány miatt – a vizsgált években – nem került sor az óvodába való beiratkozás elutasítására.

Az óvodapedagógusok száma öt fő, mellettük pedig három dajka és három pedagógiai asszisztens látja el a gyermekekkel kapcsolatos feladatokat. Az óvodapedagógusok közül négy diplomával rendelkezik.

Az óvodában nemzeti-etnikai kisebbségi nevelési is folyik, ennek keretében a gyermekek megismerkednek a roma hagyományokkal, lehetőség van tehát a kisebbségi identitás megalapozására.

Az óvoda nevelő intézmény, s mint ilyen a gyermeki személyiség kibontakoztatására, nevelésére, fejlesztésére törekszik. Az óvodában kialakított hagyományok jelentősen szolgálják a közösséggé formálódást és a tartalmas közösségi életet.

Nagyon fontos, hogy az óvodapedagógusok minden gyermek képességét önmagához – a saját lehetőségeihez – viszonyítva igyekezzen fejleszteni.

A részképességek fejlődésében elmaradott gyermekek felzárkóztatása, illetve fejlesztése lényeges kérdés már óvodai korban is. A segesdi óvodában előfordult beszéd fogyatékos, halláskárosult, enyhe fokban értelmi fogyatékos, valamint látássérült gyermek is. A Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői Rehabilitációs Bizottság állítja ki a gyermek fejlettségi szintjéről a szakvéleményt.

A szakvélemény pontosan tartalmazza, hogy adott esetben milyen jellegű feladatokkal fejleszthető a gyermek képessége. A fejlesztés pedig a fejlődési naplóba rögzített fejlődési terv alapján folyik. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esetében fontos, hogy az óvodában eltöltött idő élményekkel teli és programokban gazdag legyen. Ezek a gyermekek ingerszegény környezetben élnek, ezért szükséges a látáskör szélesítése, valamint a kulturális programokhoz való hozzáférés esélyének növelése. Az óvodában a játékos tanulásban való önkéntes részvétel, esélyt jelenthet a további fejlődésre.

4.4.2. számú táblázat – Óvodai nevelés adatai

év	3-6 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermekcsoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat-ellátási helyek száma	óvodába beírt gyermekek száma	óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2012	83	4	100	2	73	0
2013	85	3	100	2	67	0
2014	82	3	100	2	70	0
2015	79	3	100	2	79	0
2016	89	3	100	2	78	0
2017	87	3	100	2	77	0
2018	88	3	100	2	77	0

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

A 3-6 éves korú gyermekek száma ingadozó képet mutat, pozitívum azonban, hogy 5 fős növekedés mutatkozik meg a vizsgált évek viszonylatában. Az óvodába beírt gyermekek száma 2014. évtől növekvő tendenciát mutat, és itt nem elhanyagolható kérdés, hogy a beíratott gyermekek mekkora hányada tartozik a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos gyermekek közé. Az óvoda és a család kapcsolattartása kiemelt feladatként jelenik meg a nevelőmunkában. E kapcsolat a nevelésben nem lehet alárendelt, csakis mellérendelt viszony, hiszen a kettő együttműködése nélkül lehetetlen a gyermekek kiegyensúlyozott nevelése.

Az elfogadó, bizalmat ébresztő, támaszt nyújtó magatartás tegye lehetővé, hogy a szülők az óvónővel együtt találjanak megoldást a gyermekükkel kapcsolatos kisebb-nagyobb gondjaikra. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenció gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

Fő cél, hogy a szülőkkel kölcsönös bizalmon alapuló kapcsolatot tartson fenn az óvoda. Sajnos az egyre több családban végbemenő negatív hatások következtében az egyéni fejlődési ütem figyelembevétele mellett a családi nevelésben felmerülő hiányosságok pótlása is egyre fontosabbá válik.

Törekedni kell a kapcsolattartás színtereinek bővítésére (nyíltnap, közös tevékenységek, ünnepek, szülői fórumok, rendezvények, közös programok). Az óvoda és a család kapcsolattartása továbbra is kiemelt feladatként jelenik meg a nevelőmunkában.

4.4.7. számú táblázat – Általános iskolában tanulók száma

tanév	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2010/2011	113	105	218	154	70,6%
2011/2012	100	95	195	155	79,5%
2012/2013	101	94	195	153	78,5%
2013/2014	95	91	186	163	87,6%
2014/2015	91	105	196	182	92,9%
2015/2016	82	88	170	85	50,0%
2016/2017	74	84	158	74	46,8%
2017/2018	80	78	158	80	50,6%
2018/2019	81	76	157	81	51,6%

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

Az általános iskola 1-4 és 5-8 évfolyamán tanulók, valamint a napközis tanulók létszáma csekély mértékű, de folyamatos csökkenést mutat, mely a csökkenő gyermeklétszámra vezethető vissza. A napközis tanulók aránya a vizsgált utolsó két év kivételével, 70 % feletti, illetve folyamatosan csökkenő tendenciát mutat, mivel jelenleg már csak az alsó tagozatos gyermek számára kötelező a napközi igénybevétele. A létszám csökkenése a kisiskolások és a felsősök körében is magas arányú a vizsgált évek viszonylatában, az előbbieket esetében 22 %-os, míg az utóbbiak esetében 28 %-os.

4.4.8. számú táblázat – Általános iskolák adatai

tanév	általános iskolai osztályok száma			általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban			általános iskolai feladatellátási helyek száma
	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	db
2010/2011	7	6	13	-	-	0	1
2011/2012	6	4	10	-	-	0	1
2012/2013	6	4	10	-	-	0	1
2013/2014	5	5	10	-	-	0	1
2014/2015	4	5	9	-	-	0	1

2015/2016	4	5	9	-	-	0	1
2016/2017	4	5	9	-	-	0	1
2017/2018	4	5	9	-	-	0	1
2018/2019	4	5	9	-	-	0	1

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

Az általános iskolai osztályok számát vizsgálva a 2010/2011-es tanévhez képest csökkenés következett be a vizsgált tanévekben. Az alsó tagozatban három osztállyal, míg a felső tagozatban egy osztállyal volt kevesebbre szükség, ez szintén a gyermeklétszám csökkenésére utal. Gyógypedagógiai oktatás folyik az általános iskolában, de külön gyógypedagógiai osztály nincsen. A hátrányos és halmozottan hátrányos tanulók hátrányának csökkentése, az esélykülönbségek kiegyenlítése, az esélyek növelése érdekében működik az iskolában az integrációs pedagógiai rendszer (IPR).

Ez azt jelenti, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű, eltérő nevelést igénylő – jórészt roma – gyermekek, egy csoportban nevelődnek a többi diákkal. A felzárkóztatásnak egy olyan formája, amelyben a részt vevő tanulók egyénre szabott fejlesztést kapnak a hátrányaikat figyelembe véve. Új eljárások, módszerek, gyakorlatok alkalmazásával az integrációban részt vevő diákok teljes személyiségének fejlődését célozza meg.

Az osztályfőnökök végzik az osztályukba járó halmozottan hátrányos helyzetű tanulók képességkibontakoztató fejlesztését. A tanév során ezen gyermekek fejlődését három havonta szövegesen értékelik.

Az SNI-s és a BTM-es tanulók felzárkóztatására, fejlesztésére heti egy alkalommal fejlesztő foglalkozást tartanak. Egyéni fejlesztési tervekben rögzítik az adott tanulóra vonatkozó fejlesztési területeket. A pedagógusok 15 %-a (3 fő) rendelkezik gyógypedagógiai végzettséggel.

Fontos még kiemelni, hogy a tanórákon kívüli tevékenységek is lehetőséget biztosítanak a tanulók közötti különbségek kiegyenlítésére. Itt kell megemlíteni a hagyományörző tevékenységeket, melyek keretében ünnepek, megemlékezések kerülnek megszervezésre.

Minden rendezvényre műsorral készülnek a tanulók, így a felkészülés során mindenkinek egyforma esélye van a szereplésre, megmutathatja a többiek előtt tudását.

A tanítási órán kívüli tevékenységek fontos területei a délutáni foglalkozások. Alsó tagozaton első és második évfolyamon iskolaotthon, harmadik és negyedik évfolyamon napközi, felső tagozaton pedig tanulószoba működik. A napközi otthonos foglalkozások során kompetencia alapú programcsomag szociális, környezeti és életviteli kompetenciaterület moduljai épülnek be a tananyagba.

A tanulók egyéni tanulását, önképzését az iskolai könyvtár, illetve a tananyagokhoz kapcsolódó könyvtári foglalkozások segítik.

A hátrányos, illetve a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének biztosításához az évente egy alkalommal megtartott tanulmányi kirándulások is hozzájárulnak.

Összességében elmondható, hogy a segesdi általános iskola felkészült pedagógusai a lehetőségeikhez képest minden megtesznek a hátrányok csökkentése, az elszigeteltség mérséklése érdekében.

4.4.12. számú táblázat – A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

tanév	8. évfolyamot eredményesen befejezettek száma / aránya a nappali rendszerű oktatásban	
	fő	%
2010/2011	31	97
2011/2012	21	100
2012/2013	26	100
2013/2014	17	100
2014/2015	21	100
2015/2016	18	100
2016/2017	25	96
2017/2018	19	100
2018/2019	19	100

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

Általánosságban elmondható, hogy a 8. évfolyamot minden tanuló befejezte a vizsgált évek tekintetében.

A tapasztalat az, hogy egyre inkább csökken a gimnáziumban tovább tanulók létszáma és nő a szakközépiskolában tanulmányokat folytatók száma. Pozitívumként értékelhető, hogy a szakmák tanulása mellett többen döntenek, és feltehetően a hiányszakmák elsajátítása is szerepet kap ezekben a képzésekben. A szakközépiskolában tanulóknak nagyobb esélyük van a munkaerőpiacon való megjelenésre.

Minden évben magas a szakiskolában tanulók létszáma, melyből a gyenge tanulmányi átlagra lehet következtetni elsősorban.

Megállapítható, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók munkaerő-piacra való belépésének lehetősége nagymértékben lecsökken már a továbbtanulásról való döntés meghozatalakor. Sok esetben a szakma megszerzéséig sem jutnak el, erre utal a községben a csak nyolc általános iskolai végzettséggel rendelkezők magas száma is.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Az óvodában egy fejlesztő óvodapedagógus, külső szakemberként egy fő logopédus, az általános iskolában pedig három fő gyógypedagógus látja el a fejlesztéssel összefüggő feladatokat.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók közoktatásban való részvétele kapcsán hátrányos megkülönböztetés nem történt. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek

felzárkóztatása az elsődleges szempont, ezért minden olyan nevelési és oktatási módszer, ami ezt a célt szolgálja, alkalmazott az iskolában. Az óvodában nagyobb hangsúlyt kellene fektetni a kiscsoportokban való differenciált játékosnak nevelésnek. Az intézmények pedagógiai programja is kiemeli az esélyegyenlőség elvének fontosságát, ennek bizonyítéka az integrált oktatás alkalmazása.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Mivel a községben általános iskolai oktatás egy intézményben valósul meg, ezért összehasonlításra nincs lehetőség.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A gyermekjóléti szolgálat esetében a hátránykompenzáló szolgáltatások nagyban hozzájárulnak a valamilyen oknál fogva rosszabb képességű gyermekek és szüleik szociális helyzetének javulásához, ami információnyújtásból, hivatalos ügyek intézésében való közreműködésből, tanácsadásból, közvetítésből és eseti gondozásból áll. Ezek a tevékenységek a gyermekek érdekeit, minőségibb életvitelét és fejlődését szolgálják.

Az óvodai nevelésben elérhető a fejlesztő óvodapedagógus, valamint a logopédus a gyermekek számára.

Az általános iskolában integrált oktatásban vesznek részt az SNI gyermekek, valamint a gyógypedagógusok is végeznek fejlesztő tevékenységet.

A hátránykompenzáló juttatások minden jogosult számára egyenlő feltételek mellett elérhetőek, a törvény által szabályozott keretek között.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A 0-18 éves gyermekek körében magas a hátrányos helyzetű, és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya.	A kirekesztettség és elszigeteltség érzésének csökkentése érdekében a látókör szélesítése a kulturális programokhoz való hozzáférés esélyének növelésével, színház és mozi látogatásával, kirándulások szervezésével.
A településen hiányzik a külön gyermek háziorvosi szolgáltatás.	Havonta legalább egy alkalommal gyermekorvosi rendelés tartásával a szegényebb szülők is hozzájuthatnának ehhez a lehetőséghez (tanácsadás, konkrét információk beszerzése a gyermekekre vonatkozóan).

<p>A községben nincs a szünidő hasznos eltöltése érdekében napközis tábor.</p>	<p>Napközis tábor szervezése legalább a szünidő fele részére a hátrányos helyzetű gyermekek számára a pedagógusok bevonásával. A tábor keretében tematikus tanulás, életviteli és egészségfejlesztéssel összefüggő beszélgetések, kirándulások szervezése.</p>
<p>A településen magas a 0-3 éves korú gyermekek száma.</p>	<p>Adatgyűjtés a nemzetiség és a hátrányos helyzet megoszlására vonatkozólag. A problémák kezelése a Biztos Kezdet Program keretében a családok komplex támogatása érdekében. A szülők ösztönzése a gyermekeiknek az óvodába minél hamarabb történő beiratására, a korai fejlesztés szükségessége érdekében.</p>
<p>Nincs pontos adat a mélyszegénységben élő gyermekek létszámáról.</p>	<p>A családsegítő-és gyermekjóléti szolgálat, a védőnő, valamint a gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök bevonásával adatgyűjtés. A nagyobb ünnepek előtt adománygyűjtés megszervezése a községben.</p>
<p>A szakiskolai képzésben részt vevők számának nagyarányú növekedése, a gimnáziumi, valamint az érettségit adó szakközépiskolai továbbtanulással szemben.</p>	<p>Továbbtanulás ösztönzése, pályaválasztási tanácsadás, ösztöndíjrendszer kialakítása, valamint együttműködés az oktatási intézményekkel.</p>
<p>A gyermekek ismeretei meglehetősen hiányosak az őket megillető jogokról és azok érvényesítéséről.</p>	<p>Az általános iskolában, tanórai keretek között, a gyermekek megismertetése az őket megillető jogokról, a Gyermek Jogairól szóló Egyezmény részletes ismertetésével, továbbá a gyermekjogok.obh.hu weboldalt tanulmányozásra ajánlása.</p>
<p>Az óvodás gyermekek esetében a szocializációs-, nyelvi-, és kommunikációs hátrányok nagyarányú jelenléte.</p>	<p>A hátrányok mérséklése érdekében az óvodában nagyobb hangsúlyt kapjon a differenciált kiscsoportos játékos-nevelés.</p>

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

Statisztikai adatok is igazolják azt, hogy a nők helyzete igencsak ellentmondásos ma Magyarországon. Míg ugyanis életesélyük sokkal jobbak, mint a férfiaké; az oktatásban sokkal aktívabbak, ugyanakkor jóval leterheltebbek, s anyagilag legalábbis jóval kevésbé elismertek, mint az erősebbnek kikiáltott nem.

Magyarország a 65. azon a Gazdasági Világforum által készített, 115 országot tartalmazó rangsorban, amely a nemi egyenjogúságot vizsgálja több megközelítésben is. A jelentés a gazdasági lehetőségeket, a felsőoktatásban való részvételt, a politikai döntéshozatalhoz való hozzáférést és az egészségi állapot különbségeit veti egybe.

Az életesély tekintetében a nők születésekor várható élettartama jelenleg 78 év, ami nyolc évvel hosszabb, mint a férfiaké. Ennek oka többek között az, hogy életmódjukban egészség tudatosabbak, testi vagy lelki gondjaikkal hamarabb fordulnak orvoshoz, mint a férfiak.

Az oktatásban is a nők viszik a prímet. A mai magyar jelzőszámok szerint ugyanis a tanulást a férfiak könnyebben feladják, mint a nők. Mindezzel együtt is a munkaerő-piacon a nők kevésbé vannak jelen, mint a férfiak. A foglalkoztatás aránya körükben 49,9 %-os, 11,2 százalékponttal elmaradva a férfiakétól. Míg az Európai Unióban a 15-64 éves férfiak 73 %-ának, illetve a nők 59 %-ának van jövedelemszerző foglalkozása, addig Magyarországon ez az arány mindkét nem esetében elmarad az uniós átlagtól.

Tény persze, hogy a nők munkaerő-piaci esélyeit jelentősen befolyásolják a családi kötıtségeik, így rész munkaidős munkát zömében a kisgyermeket nevelő anyák vállalnak.

Az Európai Unió egyik legégetőbb munkaerőpiaci kérdése a nemek közti bérszakadék leküzdése. Az EU-ban egy nő átlagosan 15 %-kal kevesebbet kap ugyanazért a munkáért, mint egy férfi munkavállaló. A Fizetesek.hu legújabb adataiból kiderül, hogy Magyarországon a férfiak jövedelme átlagosan 18 %-kal magasabb, mint a nőké: az előbbieket átlagjövedelme bruttó 236 ezer forint, míg a "gyengébbik nemé" mindössze havi 192 ezer forint. A felmérésben résztvevő több mint 80 ezer munkavállaló fizetésének figyelembevételével számított adatok szerint elmondhatjuk, hogy a férfiak jövedelme átlagosan 25 %-kal magasabb, mint a nőké: a férfiak átlagjövedelme bruttó 256 ezer forint, míg a nők fizetési átlaga 192 ezer forint. A nők és a férfiak közötti társadalmi egyenlőtlenség minden bizonnyal a legmélyebben gyökerező, legnehezebben tetten érhető, a társadalom részéről a leginkább támogatott igazságtalanság.

Az esélyegyenlőség megteremtése érdekében a nőket, kiemelt célcsoportként kell kezelni. Segesd település állandó lakossága 2018. január 1-én:

	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
Összesen:	1274	1275	2549	50%	50%
0-2 évesek	29	34	63	46%	54%
0-14 éves	176	163	339	52%	48%
15-17 éves	40	51	91	44%	56%

18-59 éves	644	742	1386	46%	54%
60-64 éves	93	114	207	45%	55%
65 év feletti	321	205	526	61%	39%

Forrás: www.kormanyhivatal.hu

Segesden, az állandó népességen belül, a nemek szerinti megoszlást vizsgálva megállapítható, hogy a nők 50,1 %-al képviseltetik magukat, tehát kismértékben többségben vannak a férfiakhoz képest.

Legnagyobb számbeli különbséget férfiak és nők között, a 65 év feletti esetében láthatunk, itt az arány 61 és 39 százalék a nők javára. Ez az adat igazolja a már korábban leírtakat, hogy a nők életesélyei jobbak, mint a férfiaké.

Az esélyegyenlőség szempontjából alapvető probléma a nők tekintetében, az egyenlőtlen családi feladatmegosztás, a munkahelyről való hosszabb idejű távolmaradás (pl. gyermekvállalás), a 45 év feletti esetében a változó képzettségi követelményeknek való megfelelés, a jövedelmek egyenlőtlensége, valamint a szolgáltatások hiánya (pl. bölcsőde).

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A Nemzetgazdasági Minisztérium kimutatása szerint 2014-ben Magyarországon csökkent a legnagyobb mértékben a nők munkanélkülisége, a többi uniós tagállamhoz képest. A mutató Magyarországon 7,7 %-ot tesz ki, szemben a 10 %-os uniós átlaggal. A Kormány külön figyelmet fordít a nők foglalkoztatottságára, a munkahelyvédelmi akciótervben járulékkedvezményekkel ösztönzi a munkaadókat arra, hogy alkalmazzák a gyermekgondozási szabadságról visszatérőket. A részmunkaidőben foglalkoztatott nők száma 2010 és 2013 között 141.200-ról 168.500-ra növekedett. Az egy gyermeket nevelők esetében 5,7 %-ról 13,3 %-ra, kétgyermekesek esetében pedig 8-ról 13 %-ra nőtt a részmunkaidős foglalkoztatás aránya. A gyestről, gyedről visszatérő három, vagy több gyermeket nevelő szülő után három évig teljes szociális hozzájárulási adókedvezményt lehet igénybe venni, a negyedik és ötödik évben is csak az összeg felét kell befizetni a munkáltatónak.

A gyed extrának köszönhetően 15 ezer kisgyermekes anya állhatott újra munkába, az Első munkahely garanciaprogram keretében 7200 hölgyet köszönthettek a foglalkoztatottak között, és két év alatt közel 15 ezer diáklány dolgozhatott a nyári diákmunka program segítségével.

Az ipar és szolgáltatások területén több nő dolgozik hazánkban, mint az EU-ban, nálunk a korosztály 25,9 %-a, az EU-ban 24,6 % ez az arány.

Az utóbbi évek kutatásai arról számolnak be, hogy a társadalomban egyre gyengül a család VAGY munka szemlélet, s erősödik a család ÉS munka szemléletűek aránya. Legfőbb szempont az anyagi biztonság megteremtése, és ez a foglalkoztathatóság folyamatos fenntartásának igényét jelenti.

Átlagosan a férfiak foglalkoztatási rátája magasabb, mint a nőké (2016-ban 72% volt a férfiak, míg 61% a nők foglalkoztatási rátája az EU-ban). Ugyanakkor érdemes megjegyezni, hogy a férfiak és a nők foglalkoztatási rátája közti különbség a gyermekek számával együtt növekszik. 2016-ban a gyermektelen nők foglalkoztatási rátája 65, míg a férfiaké 73% volt az EU-ban. Az egygyermekes nők rátája 71%, míg a férfiaké 85% volt. A kétgyermekes nők rátája az egygyermekesekével közel megegyező, 70%-os értéket mutatott, ugyanakkor a kétgyermekes férfiaké 89% volt. A három- és többgyermekesek esetében a nők foglalkoztatási rátája 55% volt a férfiak 84%-os rátájához képest. Ugyanez a tendencia figyelhető meg a tagállamok nagy többségében.

A nők közel egyharmada részmunkaidőben dolgozik.

A munka és a családi élet összeegyeztetésének fontos szempontja a részmunkaidős foglalkoztatás. Ez azonban nem terjedt el egyenlő arányban a nők és a férfiak között: 2016-ban az EU-ban a nők 32, míg a férfiak 9%-a dolgozott részmunkaidőben. Ezek az arányok tagállamonként eltérnek, a részmunkaidőben foglalkoztatott nők aránya Hollandiában (77%), Ausztriában (47%) és Németországban (46%) volt a legmagasabb, míg a férfiaké Hollandiában (26%) és Dániában (17%). Mind a nők, mind a férfiak körében Bulgáriában a legalacsonyabb a részmunkaidős foglalkoztatottak aránya (2% mindkét nemnél).

A nők között nagyobb a munkanélküliek aránya, mint a férfiaknál

Az EU-ban 2016-ban a munkanélküliségi ráta a nők körében 8,7, a férfiaknál 8,4% volt. A nők munkanélküliségi rátája tizen négy tagállamban magasabb volt, mint a férfiaké, tizenhárom országban a férfiaké volt magasabb, Magyarországon pedig a két nem esetében ugyanannyi volt. A nők és férfiak munkanélküliségi rátája közti legnagyobb különbségeket Görögországban (28,1% a női, 19,9% a férfi) és Spanyolországban (21,4 és 18,1%) figyelték meg, mindegyik esetben magasabb volt a ráta a nők körében, mint a férfiaknál. Ott, ahol a nők rátája alacsonyabb, mint a férfiaké, a legnagyobb különbségeket Írországban (6,5% a női, 9,1% a férfi), Lettországban (8,4 és 10,9%) és Litvániában (6,7 és 9,1%) mérték.

5.1.1. számú táblázat – Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

év	Munkavállalási korúak száma		Munkanélküliek		Munkanélküliek aránya %	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2012	939	826	107	94	11,4	11,4
2013	924	830	132	94	14,3	11,3
2014	927	823	124	92	13,4	11,2
2015	913	796	113	84	12,4	10,5
2016	899	779	115	71	12,8	9,1
2017	844	726	110	66	13,1	9,1

Forrás: TeIR, önkormányzati adatgyűjtés

Mivel a település demográfiai összetétel esetében láthattuk, hogy a nők csak a 65 év felettek körében voltak többségben, ebből következőleg a férfi munkavállalási korúak száma magasabb a vizsgált években.

Míg az összes regisztrált munkanélküli között magasabb arányban vannak jelen a férfiak, addig a nők szempontjából kedvezőtlenebb adat, hogy a tartós munkanélküliek (180 napnál régebben regisztráltak) között ők magasabb arányban képviseltetik magukat. Ez arra enged következtetni, hogy amennyiben egy nő kikerül a munkaerő-piacról, nehezen talál újra állást. Ehhez hozzájárul az is, hogy egy hosszabb munkakiesés alatt a korábban meglévő nem formális tudásszint gyakran lecsökken. Ennek fejlesztése annál költségesebb, minél hosszabb a kimaradás.

A táblázatból jól látszik, hogy a női munkanélküliek legmagasabb aránya 2012-re jellemző.

A településen jellemző, hogy többségében az olyan roma nők körében gyakori a gyermekvállalás, akinek még soha nem volt munkahelye és nem is törekszik elhelyezkedni.

Az Európai Parlament 2013 februárjában a TNS Opinion nevű közvélemény-kutató céget bízta meg, hogy felmérje az európaiak véleményét a gazdasági válság és a nők témájában. Az alábbi eredmények születtek:

- az EU-polgárok a nemi egyenlőtlenségek közül első helyen az azonos pozícióban lévő férfiak és nők különböző bérezését említették, második helyen a nők elleni erőszakot, harmadikként pedig a nőknél a munka és a család nehézkes összeegyeztethetőségét
- a megkérdezettek egyharmada szerint az előbbi egyenlőtlenségeket a válság tovább erősítette
- Magyarországon az első helyen a munka és a család összeegyeztethetőségének nehézsége szerepelt.

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A községben nőket érintő képzés a START közmunkaprogram keretében volt 2017-ig, ez mezőgazdasági témában szervezett oktatást jelentett. Ennek időtartama egy év volt, és a részt vevő 20 fő – melyből 15 fő nő – a növénytermesztéshez és a kertészethez kapcsolódó ismereteket sajátíthatták el. Heti egy alkalommal, szakember vezetésével valósult meg az oktatás. A korábban már említésre került önellátásban, a megszerzett ismereteknek nagy hasznát vehetik a résztvevők. Kedvező, hogy a munkaügyi központok által szervezett tanfolyamokon, nemcsak aktív álláskereső, hanem azok a jelenleg még dolgozók is részt vehetnek, akiknek a munkahelye veszélybe került. A hiányszakmákra felkészítő képzéseket a munkaügyi központok ajánlják fel, de léteznek olyan támogatott képzések is, amelyekre a munkaügyi központ keretszámot határoz meg, s az álláskeresőknél felvételizniük kell.

A munkaügyi központok által indított programok közül kiemelnénk kettőt:

A „Lépj egyet előre!” képzési program elsősorban a szakképzetlen, a legfeljebb alacsony iskolai végzettségű felnőttek számára nyújt lehetőséget, hogy ingyen olyan szakmai képzettséget szerezzenek, amelyek aktuálisan a legkeresettebbek az adott régió munkaerőpiacán, illetve megszerzhetők a szakképzés megkezdéséhez szükséges közismereti és szakmai kompetenciák.

A Nemzeti Fejlesztési Terv keretében 2006-2013 között tervezett program volt a munkaerőpiac igényeihez igazítva több ütemben valósul meg.

Az „Újra tanulok!” megnevezésű kiemelt projekt közvetlenül azoknak a felnőtteknek kíván tehát segítséget nyújtani, akik alacsony iskolai végzettségűek, illetve szakképzetlenek, akik elavult szakképzettséggel rendelkeznek, akik elbocsátással veszélyeztetett munkavállalók, valamint a hátrányos helyzetben lévő társadalmi rétegek pl. a fogyatékkal élők, nők és romák.

A kiemelt projekt megvalósítói - a várakozásoknak megfelelően - szeretne országos hatáskörben, valamennyi kistérség, megye és régió fejlődéséhez és versenyképességéhez hozzájárulni azzal, hogy az ott élő alacsonyan iskolázott embereket piacépes szakképesítéshez juttassa. A programmal ugyanis csökkenthető a hátrányos helyzetbe került települések lemaradása: a megvalósítók szem előtt tartják a területi egyenlőtlenségeket, és a hátrányos helyzetű térségekhez arányosan nagyobb forrást helyezni, így segítve azok felzárkózását a fejlettebb területekhez.

A résztvevők egyéni helyzetüknek, tudásszintjüknek és a munkaerőpiac igényeinek megfelelő, versenyképes tudást, ismereteket sajátíthatnak el. A program a képzettségi szint emelésével erősíti Magyarország versenyképességét, és a munkavállalók nagyobb eséllyel tudnak elhelyezkedni akár a magyar, akár a külföldi munkaerőpiacon. A hiányszakmákban történő képzéssel emelkedik a munkáltatók szakképzett munkaerővel történő ellátása, ami hozzájárul a foglalkoztatók versenyképességének növekedéséhez, kedvezőbb anyagi, szakmai előmeneteli lehetőséget biztosít a képzésben résztvevők számára.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Pontos adatok nem álltak rendelkezésünkre arra vonatkozólag, hogy a munkanélküli nők milyen iskolai végzettséggel rendelkeznek. A helyi ismereteinkre támaszkodva azonban elmondhatjuk, hogy a községben a munkanélküli nők 70 %-a nyolc általános vagy annál alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkezik.

A munkanélküli nők zöme a mélyszegénységben élők köréből kerülnek ki a leggyakrabban, és többnyire az egyetlen bevételi forrásuk az önkormányzat által folyósított foglalkoztatást helyettesítő támogatás vagy rendszeres szociális segély. Az ő elhelyezkedési esélyük nagyon rossz, többnyire az önkormányzat által szervezett közfoglalkoztatásban vesznek részt. Nagyon fontos, hogy együtt működjön a munkaügyi központtal, mivel, ha valamilyen általános iskolára épülő képzés indulna, részt tudjanak venni benne.

A szakiskolát végzettek körében is vannak munkanélküli nők, arányuk 15-20 % körüli, és ez azzal magyarázható, hogy a megszerzett képzettség nem felel meg a piaci igényeknek, nem a munkáltatók által keresett szakmákkal rendelkeznek. Az ő esetükben az átképzés jelentene megoldást.

A Segesden működő Ferrokov Vas- és fémipari Kft. a csomagoló részlegében alkalmaz nyolc általánossal vagy annál alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkező nőket. Számuk a gazdasági válságot megelőzően 10-15 fő volt, jelenleg 5-6 fő körülire tehető.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A Helyi Esélyegyenlőségi Program készítése során végzett kutatások, információgyűjtések nem világítottak rá ilyen jellegű problémára a községben. Segesden jellemzően a szellemi munkát végzők (önkormányzat, irodaház, általános iskola, óvoda, egészségügy területe) 95 %-a nő. A községben működő fémipari cég fizikai munkára pedig 80 %-ban férfiakat alkalmaz. A nőkkel kapcsolatos hátrányos megkülönböztetés nem jellemző semmilyen téren. Persze ez nem jelenti azt, hogy ez a jelenség nem létezik. Több tanulmány is kimutatta, hogy az egyenlő munkáért egyenlő bérezés elve sok esetben nem érvényesül. A községben nem működnek olyan jellegű munkáltatók, foglalkoztatók, amelyek esetében tetten lehetne érni a nőket érintő elvek sérülését.

Az óvodában, iskolában, valamint a szociális otthonban közalkalmazottak, az önkormányzatnál köztisztviselők dolgoznak. Az ő esetükben a besorolás szerinti bér kerül alkalmazásra. A faluban működő gyár fizikai dolgozói pedig a Munka törvénykönyve hatálya alá tartoznak és a minimálbérnél senki sem keres többet. A gyárhoz tartozó irodaházban pedig 95 %-ban nők dolgoznak.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A férfiak és a nők társadalmi szerepe a történelem folyamán folyton változik. Ez a változás a legszembetűnőbbben a fejlett országok munkaerő-piacán mutatkozik meg. A nők munkavállalása a XX. század második felében felgyorsult, de ezzel összefüggésben a gyermeklétszám lecsökkent.

Az előregedő európai társadalmakban az eltartó-eltartott arányt csak a nők még nagyobb gazdasági aktivitásával lehetne javítani, de ezzel egy időben terheik is nőnének. Napjainkra egyre inkább a család ÉS munka váltotta fel a nők körében, a család VAGY munka szemléletet. Ennek kialakulásához, illetve fenntartásához azonban támogató intézményrendszerre volt és van szükség.

5.2. számú táblázat – A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

év	3 év alatti gyermekek száma a településen	működő bölcsődék száma	bölcsődei férőhelyek száma		működő családi napközök száma	férőhelyek száma családi napközökben	férőhelyek összesen
			önkormányzati	egyéb			
2012	73	-	-	-	1	7 + 2	9
2013	72	-	-	-	1	7 + 2	9
2014	71	-	-	-	1	7 + 2	9
2015	79	-	-	-	1	7 + 2	9
2016	85	-	-	-	1	7 + 2	9
2017	84	-	-	-	1	7 + 2	9
2018	85	1	7+2	-	0	0	9

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

A táblázatból kiolvasható, hogy a vizsgált első három évben a 3 év alatti gyermekek száma lecsökkent, majd nagymértékű növekedés következett be 2012. évhez viszonyítva. A vizsgált évek viszonylatában 12 fős emelkedés következett be a 3 év alatti gyermekek létszámát tekintve. A községben is megmutatkozik az az országos tendencia, miszerint a magasabb iskolai végzettséggel rendelkező nők gyermekvállalása időben kitolódik. Jellemzően az alacsony iskolai végzettségű, mélyszegénységben élő nők gyermekvállalási kedve a magasabb.

Az élveszületések száma 2017-ben 17 fő volt, ebből 13 fő gyermek roma, illetve mélyszegénységben élő családban született. Ezekre a családokra jellemző továbbá a munkanélküliség is.

A nő családi és munkahelyi feladatainak összeegyeztethetősége érdekében szükség van tehát támogató intézményekre, szolgáltatásokra.

Segesden 2017-ig családi napközi működött, majd elnevezésében következett be változás, mini bölcsődévé alakult át. A családi napközi 2012-ben kezdte meg tevékenységét hét térítésmentes férőhellyel, mely további két fővel bővíthető. Ez a férőhely szám alacsonynak tűnik a 3 év alatti gyermekek számához viszonyítva, azonban a tapasztalatok azt mutatják, hogy egyelőre elégnek bizonyul. Sajnos, kevés azoknak a nőknek a száma, akiknek a szülést megelőzően volt munkahelyük, illetve a munkahellyel rendelkező anyák többsége konzervatívabb felfogású és így a gyermek 2-3 éves koráig maradnak otthon. Az óvodába pedig már 2,5 éves korba is be lehet írni a gyermekeket. A mini bölcsődei férőhelyeket tekintve előnyben részesítik azokat a szülőket, akik dolgoznak. Azonban a nem dolgozók körében is igény lenne bölcsődei ellátásra, tehát a jövőben bölcsőde kialakítása jelenhet meg célként, ahol minimum 12 fő gyermek van egy csoportban.

Az óvodai ellátás az önkormányzat fenntartásával történik. Az összes óvodai férőhelyszám 100, helyhiány miatt a vizsgált években senkit sem kellett elutasítani. Jelenleg az óvoda kb. 80 %-os kihasználtsággal működik.

Az óvoda nyitva tartása figyelembe veszi a korai munkakezdést, illetve a késői munkabefejezést, 6.30 – 17.00 óráig tartanak nyitva.

Összességében elmondható, hogy hiányzó szolgáltatások ezen a téren nincsenek a községben, tehát a nők munkaerő-piaci esélyei biztosítottak.

Mindezek mellett az önkormányzat örömmel tenne lépéseket a szolgáltatások bővítésére, ha és amennyiben igények merülnének fel, főként, ha ez a gyermeklétszám nagyarányú növekedése miatt válna szükségessé.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnői szolgáltatás feladata a családtervezés, az anya- és gyermekgondozás. A védőnők szerepe már várandós korban felértékelődik, tanácsokkal látják el a leendő szülőket, a beszélgetések során részben a kismama új információiban. Minden évben megrendezésre kerül Segesden a Baba-mama nap, melynek keretében előadások megszervezésére kerül sor, különböző – kismamákat, csecsemőket, gyermekeket érintő – témákban. Emellett a kismamáknak meg kell jelenni a kötelező tanácsadásokon, ahol az alapvizsgálatok (pl. vérnyomásmérés) elvégzése is megtörténik.

5.3. számú táblázat – Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

év	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2012	1	73	37
2013	1	72	72
2014	1	71	71
2015	1	79	79
2016	1	85	85
2017	1	84	84
2018	1	85	85

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

A településtől 15 kilométerre lévő Nagyatádon 2012-ben megszűnt a szülészeti osztály, és Segesdet a Marcali szülészeti osztályhoz körzetesítették, illetve veszélyeztetett terhesség és koraszülés esetén a pécsi klinikához tartozunk. Nagyon sok kismama a kaposvári, szigetvári kórházat választja, ennek ellenére. A védőnők szerepe hangsúlyozottabbá vált a közeli szülészeti osztály megszűnésével. Kedvező azonban, hogy a várandósság alatti vizsgálatok jelentős része a nagyatádi kórház szakrendelésén elérhető, tehát nem kell a kismamáknak hosszabban és költségesebben utaznia emiatt.

Segesden 2008-2011 között két védőnő látta el feladatát, ez a szám 2012-re egy fővel lecsökkent, mivel az egyik védőnő maga is gyermeket vállalt időközben. 2017-ben az addig távol lévő védőnő jelezte, hogy nem kíván a jövőben dolgozni, tehát a jövőben a két körzet összevonását is meg kell fontolnia a képviselő-testületnek.

A vizsgált évek viszonylatában a 0-3 éves gyermekek száma növekvő tendenciát mutat, de még ezzel együtt sem mondható magasnak az egy védőnőre jutó gyermekszám.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A nők elleni erőszak az ENSZ meghatározása szerint, bármely olyan, a nőket nemük miatt érő erőszakos tett, mely testi, szexuális vagy lelki sérülést okoz vagy okozhat nőknek, beleértve az effajta tettekkel való fenyegetést, valamint a kényszerítést és a szabadságtól való önkényes megfosztást, történjen az a közéletben vagy a magánszférában.

A családon belüli erőszak elsődleges áldozatai nők és gyerekek. A statisztikai adatok szerint a partnerbántalmazás az esetek 95 %-ban férfi elkövetőt és nő áldozatot jelent. A magyar adatok azt mutatják, hogy minden ötödik nő él vagy élt valaha olyan kapcsolatban, ahol partnere rendszerint testileg bántalmazta őt. Magyarországon, a családon belüli erőszak hetente legalább egy nő életét követeli. A bűncselekmény következtében meghalt nők 60 %-a (volt) házastársa vagy élettársa áldozata.

Rémisztőek a statisztikai adatok ebben a témában, de fontos megjegyeznünk, hogy óriási mértékű látenciáról is beszélhetünk, vagyis magas az olyan esetek száma, amik nem jutnak a nyomozóhatóságok tudomására.

A probléma súlyosságát hazánkban a jogszabályok szigorításával is érzékeltetik. A Büntető Törvénykönyv a családon belüli erőszak eddiginél súlyosabb büntetését teszi lehetővé azzal, hogy önálló tényállássá vált a kapcsolati erőszak.

A helyi körzeti megbízott nem tudott pontos adatokkal szolgálni a riasztások számára vonatkozólag, de jellemzően 5-6 alkalommal kell kivonulniuk egy-egy – többnyire roma – családhoz a községben, családon belüli erőszak miatt. Minden ilyen esetben a férj vagy élettárs fizikailag bántalmazza feleségét vagy élettársát, melynek eredménye az esetek többségében könnyű testi sértés. Az ilyen ügyek pedig magánvádas ügyek és szinte soha nem jutnak el a bírósági szakig, mivel az áldozat magánvádját addigra visszavonja. A bántalmazó és a bántalmazott közötti erős lelki kapocs következményeként, a nő mindig visszatér a bántalmazói környezetbe.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

A településen sem önkormányzati, sem pedig nem önkormányzati fenntartású anyaothton nem található. A község 50 kilométeres körzetében, a megyeszékhelyen működő Borostyánvirág Alapítvány anyaothtona, illetve Nagyatádon a Magyar Vöröskereszt Somogy Megyei Szervezete által működtetett *Családok Átmeneti Otthona* vehető igénybe.

A nagyatádi székhelyű Családok Átmeneti Otthona kertes családi házban került kialakításra. Az otthon ellátási területe országos hatókörű, igénybevétele önkéntes. Az otthon célja, hogy megakadályozza a gyermekek családjuktól történő elszakítását, biztosítsa a családok egyben tartását és erősítse a családok társadalmi reintegrációját. Az otthon által nyújtott szolgáltatásokat az alábbi személyek vehetik igénybe:

- átmeneti jelleggel lakhatási krízishelyzetbe került családok
- elemi csapás miatt otthontalanná vált családok
- válás után otthontalanná vált családok
- bántalmazott anyák és gyermekei
- volt állami gondozott gyermekes családok
- terhesség miatt válsághelyzetbe került várandós anyák
- fiatalos anyák (16-18 éves).

Az otthonban lakók szociális munkát végeznek, a cél a családok önálló életviteli képességének erősítése.

A lakókra egyénre szabott helyzetértékelést készítenek, stratégiát dolgoznak ki a problémák megoldására. A lakók pénzügyi, háztartásvezetési ismereteket sajátíthatnak el, továbbá átképzéseken vehetnek részt a munkahelyi elhelyezkedés elősegítése érdekében.

A Borostyánvirág Alapítvány 1997-ben alakult azzal a céllal, hogy segítse a támogató családdal nem rendelkező, kisgyermekes, fiatal anyákat. Az alapítvány tartja fenn a Borostyánvirág Anyaotthon, amely 1998-ban nyitotta meg kapuit. A *Borostyánvirág Anyaotthon* családok átmeneti otthonaként működik, de csak gyermekeket és anyákat fogad az ország egész területéről. A 11 lakószobában, összesen 34 főt tudnak egyidejűleg elhelyezni. A családok önként kérhetik felvételüket az intézménybe, a jelentkezés oka lehet anyagi probléma, konfliktus, családon belüli erőszak, bántalmazás, titkolt terhesség és egyéb.

Az átmeneti intézményben az egyszülős családok átlagosan 12 hónapig tartózkodhatnak. A gondozási időszak alatt a gyermekek teljes körű ellátást kapnak (pl. étkezés, ruházat, iskoláztatás költsége), a felnőttek szükség szerinti ellátásban részesülnek.

A gondozottak folyamatos személyi segítséget kapnak annak érdekében, hogy az intézményen kívüli életüket minél előbb megkezdhessék.

Az intézmény „krízis-ellátás” keretében családon belüli erőszak áldozatává vált egyedülálló nőket, valamint gyermekes anyákat fogad be. A krízis ellátás célja, hogy az akut krízist feldolgozhassák a bántalmazottak, illetve a megfelelő pszichés, mentális, jogi, anyagi és személyi segítséggel tartós, biztonságos lakhatáshoz jussanak.

Az előbbieken tárgyalt intézményeken kívül, krízishelyzetben lévő nők a családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat segítségét is igénybe vehetik.

Segesden évente kb. 3-4 esetben kérik krízishelyzetbe került nők az önkormányzat vagy a családsegítő szolgálat segítségét. Jellemzően a kaposvári székhelyű Borostyánvirág Anyaotthonba kerülnek elhelyezésre, gyermekeikkel együtt. Sajnos a tapasztalatok azt mutatják, hogy a nők, az elhelyezést követően rövid időn belül visszatérnek régi életükbe.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

A nők szerepét a helyi közéletben egyrészt a politikai döntéshozatalban való szerepük, másrészt a civil közéletben tudjuk leginkább bemutatni.

5.6. számú táblázat – A nők szerepe a helyi közéletben

év	Képviselő-testület tagja	
	Férfi	Nő
2008	9	1
2009	9	1
2010 októberéig	9	1
2010 októbertől	5	2
2011	5	2
2012	5	2
2013	5	2
2014 októberéig	5	2
2014 októbertől	6	1
2015	6	1
2016	6	1
2017	6	1

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

A Segesden működő intézmények (önkormányzat, szociális otthon) vezetői többségben férfiak, a dolgozók többsége azonban nő, akik többnyire szellemi munkát végeznek. A nők esélyegyenlősége azonban semmilyen tekintetben nem szenved hátrányt, mivel a férfi vezetőkkel kapcsolatban elmondható, hogy családbarát és persze nőbarát nézeteket vallanak.

Jelenleg a 7 fős képviselő-testületben egy nő foglal helyet, a 2010-2014 októberéig tartó ciklusban az ugyancsak 7 fős testületben két nő szerepelt.

A községben nagyon alacsony a nők részvétele a helyi közéletben, mindenképpen alkalmat kell keresni (pl. programok) a gyengébbik nem ösztönzésére.

A nők közéleti részvételének alacsony voltával szegényebb lesz maga a politikai közélet: kimarad belőle egy sor fontos szempont, szemlélet, tapasztalat és végső soron nemcsak a nők veszítenek, hanem maga a társadalom egésze.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A dolgozó nő nemcsak a munkahelyén, hanem a családban is helyt kell, hogy álljon. Fokozott terhelést jelenthet a napi háztartás vezetésével összefüggő feladatok ellátása is. Remélhetőleg nem kell sok évnél eltelnie ahhoz, hogy családbarát munkahelyek alakuljanak, ahol adott pl. a gyermekmegőrzés vagy a rugalmas munkaidő kialakításának lehetősége.

A roma nők, a kisgyermeket nevelő, a sokgyermekes, vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, valamint az 50 év feletti nők különösen, többszörösen is hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. A munkanélküliség aránya körükben magasabb, de ez ösztársadalmi probléma, amelyen országos szintű, komplex programokkal lehetne enyhíteni.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Nincs pontos adat a munkanélküli nők iskolázottságára vonatkozóan.	Adatgyűjtés a családsegítő szolgálat bevonásával, a kapott eredmények összegzése, és ez alapján a községben működő munkáltatókkal együttműködve, képzés, átképzés szervezése.
A gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében, magas a szegénység kockázata.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása.

<p>A népességben belül magas a 65 év feletti nők aránya, előfordulhat a magány és kiszolgáltatottság megjelenése.</p>	<p>Bevonásuk ösztönzése a községben működő nyugdíjas egyesületbe, valamint a szociális szolgáltató központ idősek klubjába. Szomszédi figyelőszolgálat kialakítása, erősítése.</p>
<p>A községben hiányoznak a fiatal lányokat, kisgyermekes és többgyermekes anyákat érdeklő programok.</p>	<p>"Ne legyen minden nap hétköznap!" elnevezésű programsorozat indításával, tematikus előadások szervezése, a védőnő, házi orvos, a családsegítő szolgálat, valamint az önkormányzat bevonásával.</p>
<p>A nők szerepe viszonylag alacsony a helyi közéletben.</p>	<p>A nők ösztönzése a közéletben való részvételre; tájékoztató beszélgetések keretében felhívni a figyelmet az azonos foglalkoztatás, a családpolitika, a gyermeknevelés szempontjából lényeges kérdésekben a női döntéshozatal fontosságára.</p>

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

Hazánk az öregedő társadalmak közé sorolható. Ennek háttérében az időskorúak számának növekedése áll, ami egyrészt a születések számának csökkenésével, másrészt a várható élettartam növekedésével magyarázható. Általánosságban elmondható, hogy az európai emberek tovább élnek, kevesebb gyermeket vállalnak, korábban mennek nyugdíjba, mint egy évtizede.

A legtöbb szakértő egyetért abban, hogy ezek a folyamatok 2010-től, azaz az ún. baby-boom nemzedék nyugdíjba vonulásától kezdve jelentős egyensúlyhiányhoz vezet majd a generációk között. Az egyensúlyhiány mélyreható változásokat fog előidézni a munkaerő-piacon, a szociális ellátó- és védelmi rendszerben, az egészségügyi rendszerben és a társadalmi integráció különböző folyamataiban.

A folyamatokat az idős, nyugdíjas korosztály részéről kell vizsgálni, hiszen az idősek részéről, a legkevesebb, ami várható, hogy egy átdolgozott élet után, nyugodt és kiegyensúlyozott öregkort élhessenek meg. Azonban több százezerre tehető azon idősek száma, akik hónapról hónapra, a minimális komfort biztosítása nélkül kell túléljék a mindennapok kihívásait, mentesülve mindazon lehetőségektől, amely egy élet munkáját maga mögött tudva kijárna számukra.

Tehát az idősek, mint kiemelt célcsoport esélyegyenlőség nagyon fontos kérdés a társadalomban, mellyel foglalkozni kell.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

A Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) jelentése szerint, jelentősen megnőtt a születéskor várható élettartam az Európai Unióban, de továbbra is jelentős különbségek vannak az egyes országok között. Az EU 28 tagállamában a születéskor várható élettartam 2012-ben átlagosan 79,2 év volt, azaz 5,1 évvel magasabb, mint 1990-ben. Az OECD szerint a növekedés a szív- és érrendszeri megbetegedések okozta halálozások száma jelentős csökkenésének köszönhető, főként az 50 és 65 év közötti lakosok körében.

A születéskor várható élettartam Spanyolországban, Olaszországban és Franciaországban a legmagasabb, a lista végén álló balti és kelet-európai államokban 75 év alatti.

A nők születéskor várható élettartama magasabb a férfiakénál az unióban: előbbieké 82,2 év, utóbbiaké 77,5 év volt 2012-ben. Magyarországon a férfiak születéskor várható élettartama 71,6 év, a nőké pedig 78,7 év volt.

Országos szinten a hazai népesség folyamatos csökkenése a lakosság idősödésével párhuzamosan zajlik az 1960-as évek óta.

Emelkedik az időskorúak, az egyedül élők és a nem házasok népességén belüli aránya. Napjainkban 1100 fő felett van a 100 éves vagy ennél idősebbek száma, és a 90 évesnél idősebbek száma meghaladja a 35 ezer főt. Magyarországon a 65 éves és idősebbek aránya 18 % körüli a népességén belül, mely érték a népesség-előreszámítások szerint növekedni is fog – amennyiben a folyamatok nem változnak – és 2060-ra meghaladja a 30 %-ot.

Segesden a népességén belül 18,7 % az időskorúak aránya. A 65 év feletti 61 %-a nő és 39 %-a férfi. A község demográfiai jellemzőinél részletezett öregedési index, a vizsgált években 100 feletti értéket mutat, mely azt jelzi, hogy a község elöregedő és a 65 év feletti 61 %-a nő és 39 %-a férfi vannak túlsúlyban a társadalomban.

A községben a demográfiai trendek alakulása összhangban van az országos szintű folyamatokkal:

- nő az idősek aránya a társadalmon belül
- nő az idős nők aránya a társadalmon belül
- nő a várható élettartam

Országos szinten nagyon lényeges kérdés, hogy vajon a politika, az ellátó rendszerek felkészültek-e az előbbi demográfiai trendekre, képesek-e reagálni a változásokból eredő igényekre.

Az időskorúak családi állapotára jellemző, hogy korban előrehaladva fokozatosan csökken a házasok, és növekszik az özvegyek aránya. Az időskorban jellemző megbetegedések – a daganatos, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák – mellett pszichés problémák is jelen vannak. Az idős ember egyedül marad, izolálódik, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlik, önellátási képessége beszűkül. Ez nagyon sok embernél okoz pszichés megbetegedéseket. Különösen gyakori a depresszió és a demencia kialakulása. Jellemző, hogy a betegségek általában együttesen fordulnak elő, különösen 70 éves kor felett jellemzőek a súlyos, krónikus megbetegedések és az előrehaladott demencia.

Az elmúlt években az időskorúak esetében egy új folyamat indult el – igaz még csak kevés számban. Egyre többen igénylik a betegségeket megelőző szűrővizsgálatokat, az aktív időskort jellemző szellemi, fizikai, mentális frissesség megőrzését, az életen át tartó tanulás fontosságát, a minőségi időskor megélését.

Ugyanakkor sajnálatos tényként kell megállapítani, hogy az időskorú népességén belül is növekszik a szegénység, a mélyszegénység, különösen az egyedül élő, kevés nyugdíjjal rendelkezők esetében.

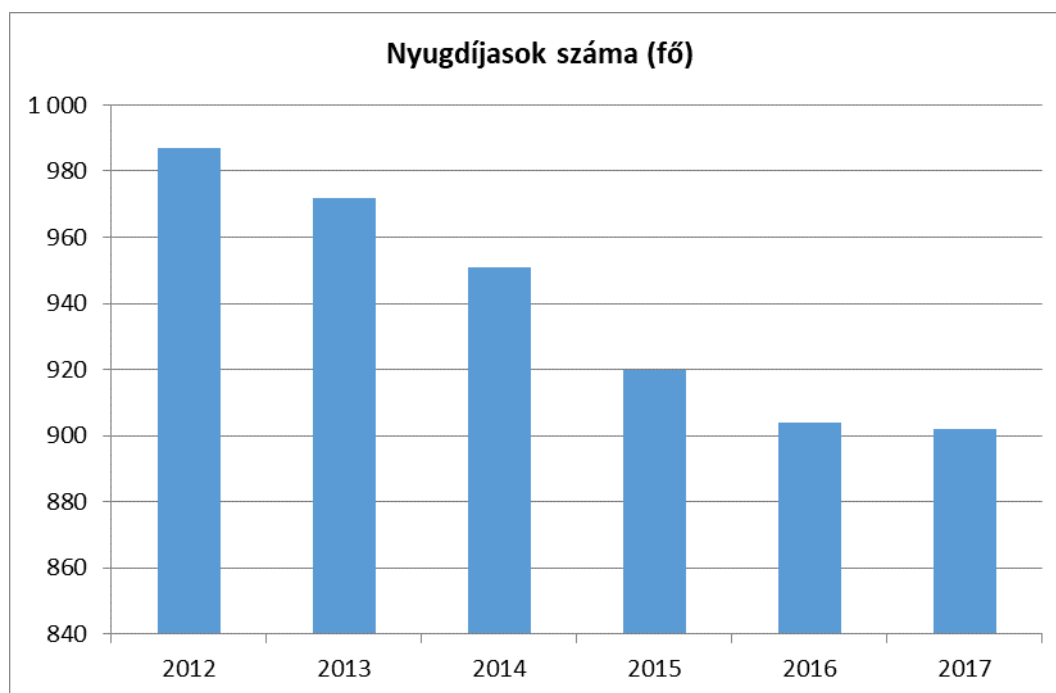
Különösen nagy gondon jelent a gyógyszerek beszerzése, a korábbi nagyobb lakásban való maradás esetén a rezszi költség, de jelentkezik az ételmezés és a ruházat biztosítása terén is a forráshiány.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma	Összes nyugdíjas
2012	460	527	987
2013	441	531	972
2014	427	524	951
2015	400	520	920
2016	390	514	904
2017	389	513	902

Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.1.1. ábra – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

A KSH adatai szerint 2015. januárban, hazánkban több mint 2 millióan kapnak öregségi nyugdíjat, az elmúlt négy évben számuk csaknem 300 ezerrel növekedett. Az öregségi nyugdíjasok számának folyamatos növekedése a népesség korösszetételének változásával magyarázható. A 60 év feletti korosztály létszáma 1869 óta megszakítás nélkül emelkedik Magyarországon. Míg 1990-ben a 60 év feletti a népesség 18,9 %-át tették ki, addigra ez a szám 2014-re 24,4 %-ra emelkedett.

A KSH becslései szerint ötven év múlva 7,9 millióra csökken Magyarország lélekszáma, a lakosság elöregedése miatt pedig muszáj lesz felemelni a nyugdíjkorhatárt.

A táblázatból jól látható, hogy a vizsgált évek viszonylatában nagymértékű és folyamatos csökkenés következett be a nyugdíjasok létszámára vonatkozóan, azonban 2010-ről 2011-re 15 %-al nőtt a nyugdíjasok száma a községben. A vizsgált utolsó két évben az összes nyugdíjas száma stagnálást mutat. A demográfiai trendek jól tükröződnek a táblázat adataiban, a nyugdíjas nők száma lényegesen meghaladja a nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak számát.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Európa szerte jellemzően igen korán hagyják el a munkaerő-piac világát a munkavállalók. Az aktív öregedés politikája folyamatban és nem életkorhoz vagy eseményhez kötöttségben gondolkozik. Az Európai Bizottság javaslata alapján 2012 az „Aktív öregedés” európai éve lett. Célokként a kezdeményezés a jobb munkakörülményeket és munkalehetőségeket tűzte ki, az Európában egyre növekvő számú idős ember számára.

Az idősek reintegrálása a foglalkoztatásba a társadalomnak, a foglalkozás-egészségügynek, a munkáltatónak, és elsősorban a munkavállalónak is új kihívást jelentene. Az idősek számára nem csak a keresetet biztosító munkaalkalmak biztosítása a cél, hanem az önkéntes tevékenységekben való részvételük lehetővé tétele is. Így közvetetten hozzájárulnának a társadalmi gazdasághoz, és nagymértékben csökkenne a generációk közötti súrlódás. A foglalkoztatott nyugdíjasok száma mintegy 150 ezer volt 2012-ben, ebből 95 ezren kaptak öregségi nyugdíjat.

Magyarországon az idősebb generációk foglalkoztatását a nyugdíjrendszer befolyásolja döntő mértékben. A nyugdíjba vonulás „késleltetésének” megítélése ellenmondásos. Az idősebb generációk benntartása a munkaerő-piacon csökkentheti ugyan a nyugdíjalapokra nehezedő nyomást, viszont a gazdasági stagnálás körülményei között jelentős mértékben gátolhatja a fiatalok munkához jutását.

Nem áll rendelkezésünkre adat a településen élő idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásáról. De helyi ismereteinkre támaszkodva elmondhatjuk, hogy nagyon alacsony a nyugdíj mellett dolgozók aránya. Ennek oka lehet egyrészt a községben a munkahelyek, munkalehetőségek hiánya, másrészt pedig az, hogy a nyugdíjasok egy ledolgozott élet után szeretnének már pihenni, kikapcsolódni.

b) tevékeny időskor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Az idősek foglalkoztatását támogató program nem található a településen. Az ilyen programok iránti igény fennállásáról nincs tudomásunk, mélyrehatóbb kutatást és vizsgálatot igényelne ennek felderítése. A faluban élő idősek, nyugdíjasok nagy része hasznosan tölti szabadidejét, mivel a házakhoz tartozó kertekben mindig van mit tenni, és egy mindig faluban élő embernek ezen tevékenységek végzése természetes.

A településen az idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetősége is korlátozott, más településekre való utazás pedig már az egészségi állapotuk miatt is nehézkes lenne. Segesden az óvodában, általános iskolában, szociális otthonban, valamint az önkormányzatnál közalkalmazottak és köztisztviselők dolgoznak, az ő esetükben pedig a nyugdíj melletti munkavégzés lehetőségét jogszabályok korlátozzák.

Maradt még a vasipari cég, mint foglalkoztató, amely jelenleg – munka hiányában – nemhogy idős személyeket, de másokat is csak csökkentett létszámban tud foglalkoztatni.

Egy községben tehát a tevékeny időskor, más aspektusból közelíthető meg, mint a városban, ahol több lehetőség van, illetve az emberek a szabadidejüket is máshol és más módon töltik el.

Biztosan Segesden is vannak olyan nyugdíjasok, akik szívesen hasznosítanák az évek alatt megszerzett tapasztalataikat, de ők is kénytelenek beérni a falu által nyújtott lehetőségekkel.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az 50 és a nyugdíjkorhatár között álló, több évtizedes aktív tevékenység után munkájukat elvesztő emberek lehetőségei finoman szólva is korlátozottak, s közülük is legnehezebb helyzetben az alacsony iskolai végzettségűek, romák és nők vannak.

Közel másfél millió 50-59 év közötti ember él Magyarországon. A nyilvántartott álláskereső egyharmada, mintegy 150 ezer ember, 45 év feletti munkanélküli. Az 50 év feletti a munkában töltött éveik jelentős részét még a szocializmusban dolgozták le, többségük egészen más adaptációs képességeket sajátított el, mint amelyek a piacgazdaságban sikeressé tehetnek egy munkavállalót.

Tehát összetett problémáról beszélhetünk az idős korosztály foglalkoztatása esetében, a velük összefüggő esélyegyenlőtlenség elsősorban a romló egészségi állapotukra, valamint a képzettségbeli hiányosságokra vezethető vissza.

6.2.3. számú táblázat – Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

Év	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	Fő	Fő	%	Fő	Fő	%
2012	201	13	7%	98	10	10%
2013	226	23	10%	111	8	7%
2014	216	24	11%	106	6	6%
2015	196	31	16%	67	7	10%
2016	185	30	16%	97	8	8%
2017	176	30	17%	108	7	6%

Forrás: TeIR, önkormányzati adatgyűjtés

A táblázatból látható, hogy a regisztrált munkanélkülieken belül, az 55 év feletti aránya alacsony, de évről-évre növekvő, illetve stagnáló tendenciát mutat. Ugyanez a tendencia érvényesül az 55 év feletti tartós munkanélküliek esetében is.

Az alacsony arány ellenére fontos, hogy az 55 év feletti szoros kapcsolatot tartsanak a munkaügyi központtal, az esetleges képzéseken, átképzéseken, programokon való részvétel érdekében.

Tehát a foglalkoztatás területén a hátrányos megkülönböztetés érinti, de nem nagymértékben az idősödő korosztályt.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

A közszolgáltatásokhoz való hozzáférés a település lakossága számára egyformán elérhető. Egy uniós beruházás eredményeképpen, 2011-ben került átadásra a szociális szolgáltató központ, ahol a házi orvosi és fogorvosi rendelők, a védőnő, a családi napközi (mini bölcsőde), valamint a szociális szolgáltatás egy épületben kapott helyet. A külterületen élő idős személyek esélyegyenlősége is biztosított a tanyagondnoki szolgáltatás önkormányzat általi biztosításával.

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

6.3.1. számú táblázat – 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő idős korúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma	Nappali ellátásban részesülő idős korúak száma	
	Fő	Fő	%
2012	464	37	7,97%
2013	480	41	8,54%
2014	491	43	8,76%
2015	517	41	7,93%
2016	525	38	7,24%
2017	526	35	6,65%

Forrás: TeIR, önkormányzati adatgyűjtés

A szociális alapszolgáltatások körébe tartozik, a falugondnoki és tanyagondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, támogató szolgálat, szociális munka és nappali ellátás.

A nappali ellátás lehetőséget biztosít a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére. A táblázatból kiolvasható, hogy a nappali ellátásban részesülők száma évről-évre növekedett, de nem olyan mértékben, ahogy a 65 év feletti lakosok számának növekedése. A 65 év felettek 6,7 %-a részesült 2017-ben nappali ellátásban. A HEP felülvizsgálatának időpontjában 44 fő részesült nappali ellátásban.

A szociális szolgáltató központ dolgozóinak lelkiismeretes munkájának köszönhető a nappali ellátásban részesülők számának növekedése. Nagyon fontos, hogy az idős személyek – főként az egyedül élők – tartozzanak valahova, ne zárkozzanak be, ne forduljanak magukba. Az ember társas lény és mindenkinek szüksége van emberi kapcsolatokra, közös programokra, jó beszélgetésekre.

6.3.2. számú táblázat – Idős korúak járadékában részesülők száma

év	idős korúak járadékában részesülők száma
2012	9
2013	6
2014	7

2015	8
2016	12
2017	13

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

Az időskorúak járadéka, a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás. Időskorúak járadékában részesülő személyek aránya kismértékű a 65 év felettek körében, kb. 1,5 %. A községben működő szociális otthon idős lakói részesülnek általában időskorúak járadékában.

Az idős személyek esetében létfontosságú, hogy az egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz, minden korlátozástól mentesen hozzáférjenek. Az egészségügyi alapellátás a községben mindenki számára biztosított, a szakellátás pedig a 15 kilométerre lévő Nagyatádon érhető el. Egyedül élő idős emberek számára az önkormányzat, valamint a szociális szolgáltató központ is tud segíteni a szakellátások igénybevétel érdekében.

Az önkormányzat a tanyagondnoki szolgáltatás keretében nyújt segítséget a külterületen élő idős személyek számára. Minden hét keddi napján a tanyagondnok bevásárol a szolgáltatást igénylő idős személyeknek, kiváltja a gyógyszereiket, illetve minden nap eljuttatja a szociális étkezésben részt vevők számára az ebédet.

A Rinyamenti Szociális Szolgáltató Központ segesdi intézményegysége az alábbi – idősök számára fontos – szociális szolgáltatásokat nyújtja:

- Idősek nappali ellátása, idősek klubja

A mindenki számára hozzáférhetőség érdekében, az önkormányzat a szociális szolgáltató központ rendelkezésére bocsátott egy 9 személyes gépkocsit, mellyel a dolgozók szállítják az időseket a klubba, illetve haza az adott napokon. Ez hatalmas segítség a mozgásukban korlátozott személyeknek, e nélkül valószínű, hogy nem tudnának részt venni a programokon.

A nappali ellátást, az önmaguk ellátására részben képes személyek vehetik igénybe, akik saját otthonukban élnek, de napközbeni ellátást igényelnek. A szolgáltatás keretében tisztálkodásra is van lehetőség, valamint hasznos és szórakoztató programokon, tanácsadásokon vehetnek részt az idősek, továbbá szociális ügyek intézésében is segítséget kapnak. Előfordult, hogy az idősek községi programokon léptek fel, ahol előadták az idősek klubjában tanult énekeket.

- Házi segítségnyújtás

Az igénybe vevő önálló életvitelének fenntartását, szükségleteinek megfelelően lakásán, lakókörnyezetében biztosítja az intézmény, elvégzik mindazokat a gondozási feladatokat, amelyekre az ellátást igénylő személy nem, vagy csak segítséggel képes. A házi gondozók által ellátott személyek száma a HEP felülvizsgálatának időpontjában 17 fő volt.

- Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás

Az intézmény segítségkérés lehetőségét biztosítja az akut krízishelyzetben lévők számára. Ebben az az időskorú személy részesülhet, aki krónikus betegséggel rendelkezik, otthonában egyedül él, továbbá egészségi és szociális állapota miatt krízishelyzet kialakulásának a veszélye fennáll. Segesden jelenleg 5 személynél van kiépítve a jelzőrendszer.

▪ Étkeztetés

Azoknak a szociálisan rászorultaknak és eltartottjaiknak, illetve azoknak, akiknek kora, egészségi állapota indokolja, az év minden napján egyszeri meleg étkezéstről (ebéd) gondoskodik az intézmény. Az ebéd kiszállításáról is az intézmény gondoskodik, mindenkinek otthonához szállítják éthordóban az ebédet. A szociális étkezők száma jelenleg 65 fő volt.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az idősebb korosztály számára a községben kulturális, közművelődési szolgáltatásként elsősorban az Árpádházi Szent Margit Múzeum és Könyvtár érhető el. A könyvtárban lehetőség van helyben olvasni, illetve könyveket kölcsönözni, író-olvasó találkozókra, valamint képiállításokon részt venni, valamint internetet használni. A múzeum és könyvtár könnyen megközelíthető, ennek ellenére a szervezett programokon alacsony az idősek részvételi aránya, főleg a magasabb iskolai végzettséggel rendelkező nyugdíjas réteg vesz részt a programokon.

Nagyon nehéz az idős személyeket kimozdítani otthonról, kb. a 13 %-uk vesz részt valamilyen szervezett programon. Fel kellene mérni, hogy milyen előadások, beszélgetések érdeklí az idősebb korosztályt és ennek megfelelő programokat kellene szervezni.

Segesden 7-8 fő nyugdíjas minden évben vesz bérletet a kaposvári színházba, ők rendszeres látogatói az előadásoknak.

A községben 1997-ben alakult meg a Derús Alkony Nyugdíjas Egyesület, mely az egyetlen szerveződés Segesden, amelyben idős korosztály részt tud venni. Az egyesület 20 fővel jött létre, volt, amikor 45 fővel működtek, jelenleg a létszámuk 21 fő. A csökkenés legfőbb oka, hogy az egykori tagok kiöregedtek, az egészségi állapotuk sem megfelelő. A létszám csökkenésében az is szerepet játszott, hogy az egyesület székhelye a falu központjából egy távolabbi helyre került át, ahova az idősek már nehezebben tudnak eljutni segítség nélkül. A tagok minden hét csütörtöki napján találkoznak, az érdeklődői körüknek megfelelő témában előadókat hívnak (pl. orvos, rendőrség), saját körben megünneplik a névnapokat, születésnapokat. Ezen kívül sok helyre hívják őket szerepelni az egész országban, ahol az általuk betanult táncokkal lépnek fel.

Az egyesület működésének alapja a tagok által fizetett tagdíj, illetve az önkormányzat által nyújtott éves támogatás. Azonban gyakran önköltségen valósul meg egy fellépés, a ruhák varratása. Az egyesület vezetője mindent megtesz a tagok létszámának bővítése érdekében, de jellemző az idős korosztályra, hogy nehezen mozdulnak ki otthonról, nem igazán lehet rávenni őket a részvételre.

c) idősek informatikai jártassága

Az idősek informatikai jártasságáról nem készült felmérés a községben. A könyvtárban lehetőség van számítógép használatra, de az idősek részéről eddig nem merült fel igény erre vonatkozólag. A technikai feltételek adottak a községben, mind az általános iskolában, mind pedig a könyvtárban lenne lehetőség akár egy oktatás megszervezésére is, de előtte fel kellene mérni az igényeket. Már korábban volt szó arról, hogy az érettségi bizonyítvány megszerzésének feltétele 50 óra közösségi munka.

Az önkormányzat és a középiskolák közötti megállapodás esetén, a fiatalok részt vehetnének az idősek számítástechnikai ismereteinek bővítésében.

Ez több szempontból is előnyös lenne, egyrészt az idősek általában szeretnek fiatalok között lenni, így nemcsak a szürke hétköznapok lennének az életükben, másrészt kimozdulnának otthonról és érdekes, új dolgokat tanulhatnának.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A településen hiányoznak az idősek életkorukkal járó sajátos igényeik kielégítését célzó programok. Itt elsősorban az egészségfejlesztéssel összefüggő előadások, alkalmoszerű szűrések megszervezése jelentkezik feladatként. Hangsúlyt kell fektetni a népbetegségnek számító vércukorral, vérnyomással és koleszterinnel kapcsolatos betegségek kiszűrésére, de fontos pl. az influenza elleni védőoltás beadása is az idős embereknek.

Az idős személyek esetében a megelőzésre is oda kell figyelni, ezért többféle témában szakorvosi előadások megszervezése szükséges. Fontos lenne az idős emberek meggyőzése és ösztönzése a programokon való részvételre, mert így sok hasznos dolgot tudnának meg. Mindemellett nem csak otthon lennének magányosan, hanem közösségben, és mint tudjuk egy jó beszélgetés, pár kedves szó milyen sokat jelent egy idős, magányos embernek.

Ki kell emelni továbbá a rendőrség szerepét, hiszen fel kell hívni az idős egyedül élő személyek figyelmét a trükkös lopásokra. Ezzel talán megelőzhetővé válna az áldozattá válás. A figyelemfelhívásban a szociális szolgáltató központ munkatársainak nagy szerepe lenne, mivel ők napi kapcsolatban állnak az idős személyekkel. Nem csak a rendőrség által tartott előadással, hanem szórólapokkal is fel lehetne hívni az idősek figyelmét az óvatosságra.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A 65 év feletti lakosságon belül, alacsony az idősek részvételi aránya a nappali ellátásban, valamint a helyi egyesületben.	Az idős, nyugdíjas személyek meggyőzése a közösségi élet jótékony hatásáról, ahol a beszélgetések, a kölcsönös segítségnyújtás kedvezően befolyásolja és alakítja az életüket. A szociális szolgáltató központ munkatársai, valamint az egyesület tagjai részéről aktív szerepvállalás szükséges.
Nagyon kevés az időseket érdeklő rendezvények, programok száma.	A programok tartalmára vonatkozó igényfelmérést követően, a nyugdíjasokat, időseket személyre szóló meghívóval invitálni a programokra. A programok megszervezése a szociális szolgáltató központ, valamint az önkormányzat együttműködése révén valósulna meg.

Magas az egyedül élő idős személyek aránya, amelyen belül főként a nők száma jelentős.	Szomszédi figyelőhálózat kialakítása, szervezése. Számítástechnikai ismeretek oktatása, a távol levő családtagok "könnyebb elérése" érdekében. A középiskolákkal együttműködve az önkéntes munka keretében segítségnyújtás, beszélgetés az idős, egyedül élő emberekkel.
Nő az 55 év feletti regisztrált munkanélküliek és tartós munkanélküliek aránya.	A munkaerő-piacra történő visszajutást pályázatokkal, foglalkoztatást segítő programokkal ösztönözni szükséges.
A községben hiányoznak az idősek egészségmegőrzéshez és egészségfejlesztéséhez szükséges programok.	Az időskori prevenciós szemlélet erősítése, előadások, alap szűrővizsgálatok (pl. vércukormérés) elvégzésének biztosítása, a házi orvos, az idősek klubja, valamint a nyugdíjas egyesület bevonásával.
Az idősek nem rendelkeznek informatikai ismeretekkel.	Az igényfelmérést követően, az informatikai ismeretek elsajátítására irányuló oktatás megszervezése az önkormányzat informatikusa, valamint az önkéntes munkát töltő középiskolások bevonásával; Az oktatás címe lenne: "Idősen is legyél sokoldalú".
Az időskorú emberek számának növekedése mellett megjelent az „aktív idősödés és a minőségi idősor” megélésének igénye.	A felhalmozott szellemi tőke hasznosítása a közéletben, szakmákban, élettapasztalatok átadása. Az időskorúak alkotó kedvének motiválása: kiállítások, bemutatók szervezése, „Életutak” bemutatása.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

A 2001. évi népszámlálás adatai szerint 577 ezer fogyatékos ember élt Magyarországon, a népesség 5,7 %-a. A fogyatékos népességben belül a mozgássérülteké volt a legnépesebb csoport, az ő arányuk 43,6 %. A fogyatékossgal élők között minden tízedik ember az értelmi fogyatékos személyek közé tartozott, arányuk 9,9 %. A látássérültek aránya 14,4 %, a hallássérülteké 10,5 % és az egyéb fogyatékossgal élők aránya 21,6 % volt.

A 2011. évi népszámláláskor az egészségi állapotra vonatkozóan a kitöltők 89 %-a válaszolt. Magyarországon 2011-ben a fogyatékkal élők száma 457 ezer fő volt, a népesség 4,6 %-a, a fogyatékkal élők 53 %-a nő. A fogyatékkal élők több, mint 70 %-a 50 évnél idősebb.

A legnagyobb csoport, a 232 ezer főt számláló mozgássérültek többsége az idősebbek közé tartozik, több mint 80 %-uk 50 évnél idősebb.

Somogy megyében 2011-ben a fogyatékosokkal élők száma meghaladta a 15 ezer főt, ami a népesség 4,8 %-át jelentette. A fogyatékosokban szenvedők 49 %-a volt mozgássérült, 19 %-uknak a látásával, 16 %-uknak a hallásával voltak problémái, emellett viszonylag magas volt az értelmi fogyatékosok, a súlyos belszervi fogyatékosokkal élők és a mentálisan sérültek hányada is, sorrendben 12, 10, és 9 %.

Összességében elmondható, hogy 2001-ről 2011 évre a fogyatékkal élők számadatai nem mutatnak lényeges eltérést, a fogyatékosok számának csökkenése elsősorban a népesség fogyására, valamint arra vezethető vissza, hogy az egészségi állapotra vonatkozó kérdések szenzitív adatok, tehát a válaszadók 11 %-a nem szívesen válaszolt rá.

A Somogy megyére vonatkozó adatok 2011-ben pedig az országos adatokhoz hasonlóan alakultak.

7.1.1. számú táblázat – Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma nemenként

Év	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Férfiak	Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma - Nők	Összesen
2012	157	94	251
2013	144	94	238
2014	135	91	226
2015	125	85	210
2016	123	80	203
2017	121	79	200

Forrás: TeIR, önkormányzati adatgyűjtés

Megváltozott munkaképességűnek tekinthető az a személy, aki veleszületett, balesetből vagy betegségből kifolyólag nem képes oly módon vagy mértékben elvégezni a rábízott feladatokat, mint a hozzá korban, nemben, képzettségben hasonló személyek általában.

A munkaképesség csökkenésének mértékét az Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő Országos Rehabilitációs és Szociális Szakértői Intézete állapítja meg, szakértői vizsgálat során.

2012. január 1-jei hatállyal szűnt meg a rokkantsági nyugdíj, illetve a baleseti rokkantsági nyugdíj intézménye, ettől kezdve új elnevezésű és feltételrendszerű ellátásokat igényelhetnek a megromlott egészségi állapotú személyek. 2012-től a megváltozott munkaképességű személyek részére kétféle ellátás, rehabilitációs ellátás, illetve rokkantsági ellátás állapítható meg. (Megjegyzés: a rokkantsági járadék nem azonos a rokkantsági ellátással. A rokkantsági járadékot csak azok kaphatnak, akik 25. életévük betöltése előtt teljesen munkaképtelenné váltak, vagy 70 %-os egészségkárosodásuk van. A rokkantsági járadék összege 2019. január 1-től 37.350 Ft/hó.)

A rehabilitációs ellátás és a rokkantsági ellátás mértékének megállapítása a megváltozott munkaképességű személy havi átlagjövedelmének figyelembevételével történik, az egészségi állapot mértékétől függően, minimum és maximum összegek között.

2016. május 1-jétől érvényes szabályok szerint a havi átlagjövedelem a kérelem benyújtásának napját közvetlenül megelőző naptári évben, - mint referencia-időszakban - elért, pénzügyi egészségbiztosítási járulék alapját képező jövedelem napi átlagának 30-szorosa.

Ha a jogosult a referencia-időszakban nem rendelkezik legalább 180 naptári napi jövedelemmel, a kérelem benyújtásának napját közvetlenül megelőző 180 naptári napi jövedelem napi átlagának 30-szorosa a havi átlagjövedelem. Ha a jogosult amiatt nem rendelkezik 180 naptári napi jövedelemmel, mert a vizsgált időszakban vagy ennek egy részében táppénzben, baleseti táppénzben részesült, amennyiben az számára kedvezőbb, a táppénzt, baleseti táppénzt megelőző 180 naptári napi jövedelmet kell figyelembe venni. 2016. május 1-jétől a havi jövedelem megállapításakor a kérelem benyújtásának napja a mérvadó a korábbiaktól eltérően, amikor a jogosultság kezdő napja szerint kellett figyelembe venni azt.

Rehabilitációs ellátást azok kapják, akiknek nincsen súlyos és nehezen visszafordítható vagy visszafordíthatatlan egészségkárosodása. Ha valakinek az egészségi állapota foglalkoztatottság tekintetében 60 %-os vagy annál kisebb (korábban ezt 40 %-os vagy azt meghaladó egészségkárosodásnak hívták), akkor rehabilitálhatónak minősítik.

B1 kategóriába tartozik az, akinek egészségi állapota 51 és 60 % között van és foglalkoztathatósága helyreállítható komplex rehabilitáció segítségével. C1 kategóriába tartozik az, akinek egészségi állapota 31 és 50 % között van, és foglalkoztathatósága fenntartható tartós rehabilitáció segítségével.

Ha a rehabilitációs hatóság a megváltozott egészségi állapotú kérelmező számára rehabilitációs ellátást ítél meg, akkor a határozat kézhezvételét követő 10 munkanapon belül meghatározzák a rehabilitáció sikeres lebonyolításához szükséges rehabilitációs tervet, az alkalmazható módszereket és a nem pénzübeli ellátásokat. Emellett a rehabilitációs ellátás mértéke a csökkent munkaképességű személy havi átlagjövedelmének meghatározott %-ában kerül megállapításra, az egészségi állapot mértékétől függően, minimum és maximum összeg korlátok között.

A rehabilitációs ellátás a nyugdíjmelés arányában emelkedik. A rehabilitációs ellátás minimum és maximum összege 2016-tól az évenként, a nyugdíjmelés mértékével emelt alapösszeg alapján kerül megállapításra. Legfeljebb 3 évig nyújtható a rehabilitációs ellátás. A rehabilitációs ellátás összegéből nyugdíjárulékot vonnak, így a rehabilitációs ellátás folyósításának időtartama beleszámít a szolgálati időbe.

Rokkantsági ellátást kaphatnak azok a megváltozott munkaképességű személyek, akik egészségi állapota legfeljebb 60 %-os, vagyis egészségkárosodása legalább 40 %-os. Rokkantsági ellátást azok számára állapítanak meg, akiknek nem javasolt rehabilitáció, ezért nem kaphatnak rehabilitációs ellátást, vagy az öregségi nyugdíjkorhatárt legfeljebb 5 év múlva elérik. A rokkantsági ellátás megváltozott munkaképességű személy havi jövedelmének meghatározott %-ában kerül megállapításra az egészségi állapottól függően, és új szabályként a 2016. évi alapösszeg arányában kerülnek meghatározásra a rokkantsági ellátás minimum és maximum összegei, melyek az évenkénti nyugdíjmelés mértékével emelkednek. A korábbi szabályok szerint az évenkénti nyugdíjmelés nem érintette a folyósított rokkantsági ellátás minimális és maximális összegeit. A rokkantsági ellátás folyósításának időtartama nem minősül szolgálati időnek, mivel nem vonnak belőle nyugdíjárulékot.

A szociális törvény szerinti egészségkárosodottak rendszeres szociális segélyét 2015. március 1. napjáig az önkormányzat, ezt követően pedig egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás formájában a járási hivatal folyósítja.

7.1.2. számú táblázat – Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma		
	önkormányzati fenntartású intézményben	egyházi fenntartású intézményben	civil fenntartású intézményben
2012	80	-	-
2013	80	-	-
2014	80	-	-
2015	80	-	-
2016	80	-	-
2017	80	-	-
2018	80	-	-

Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

Segesden a Szociális és Gyermekvédelmi Igazgatóság által fenntartott és működtetett Gondviselés Szociális Otthon telephelyeként, súlyos és közepesen súlyos értelmi fogyatékos személyeket ellátó részleg működik. A férőhely 80 fő, és a vizsgált évek mindegyikében, és jelenleg is 100 %-os kihasználtsággal működik. Az intézményesített keretek között a fogyatékos személyek teljes ellátásban részesülnek, minden feltétel biztosított számukra, hogy az értelmi képességeikhez képest teljes életet éljenek.

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A Gondviselés Szociális Otthon a mozgásszervi fogyatékossgal, valamint az enyhe értelmi fogyatékossgal rendelkezők kézműves foglalkozásban vesznek részt, melynek keretében a szövessel, fonással, hímzéssel előállított termékeket saját célra felhasználják.

A helyi általános iskola 2012-ig 3 fő megváltozott munkaképességű személyt foglalkoztatott, és ennek következtében a munkáltató a fizetendő rehabilitációs hozzájárulás mértékében kedvezményben részesült. Jelenleg 2 fő megváltozott munkaképességű személy foglalkoztatása valósul meg, ebből 1 fő közfoglalkoztatás keretében dolgozik.

A fogyatékosok más területen (non-profit szervezet, gazdasági vállalkozás) való foglalkoztatásáról nem áll rendelkezésünkre adat.

Ki kell emelni a 4M munkaerő-piaci szolgáltatást, melynek célja a megváltozott munkaképességű, fogyatékkal élő, inaktív személyek megmaradt képességeire épülő, személyre szabott foglalkoztathatóságának elősegítése, elsősorban nyílt munkaerő-piacon való elhelyezkedésüket illetően.

További cél az elfogadó, befogadó társadalmi környezet kialakítása, társadalmi szemléletváltás elindítása a célcsoport esélyegyenlőségének előmozdítása érdekében. A munkavállalóknak és munkaadóknak egyaránt segítséget nyújt ez a szolgáltatás, mely a www.megvaltozott.hu weboldalon található meg.

A fogyatékkal élők foglalkoztatása esetében ki kell emelni a munkaügyi központok humán szolgáltatásait, azaz a rehabilitációs tanácsadást, a munkavállalási, pályaválasztási és életvezetési tanácsadást, valamint az álláskeresési technikák elsajátítását.

A Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat portálja pontos információkkal szolgál a megváltozott munkaképességű munkavállalók számára, a foglalkoztatás tekintetében.

Országos méretű problémáról beszélhetünk a fogyatékosok foglalkoztatását illetően, jelenleg ugyanis a munkára alkalmas fogyatékos embereknek kevesebb mint 10 %-a áll alkalmazásban. Több tényező is a foglalkoztatásuk mellett szól, ilyen, hogy nagyon megbízható munkaerőt képviselnek, hiszen tudják, hogy milyen nehéz fogyatékossgal elhelyezkedni.

Kitartásban és akaraterőben példát adhatnak a munkatársaknak, hisz az élet minden területén nehezített pályán teljesítenek.

A fogyatékos személyek alkalmazása a munkáltató számára is kedvező, mert anyagi előnyt (járulékfizetési kedvezmény) jelent; a fogyatékos munkavállaló számára pedig a munka hatványozottan ad hasznosságérzetet, segít elkerülni az elszigetelődést, és persze éppúgy szükséges az önmegvalósításhoz, és éppúgy sikerélményt nyújt, ahogy minden munkavállalónak.

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A Helyi Esélyegyenlőségi Program készítése során végzett adatgyűjtésnél, nem merült fel a fogyatékkal élők hátrányos megkülönböztetése a foglalkoztatás területén.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

Fogyatékosok önálló életvitelét támogató intézmény nem található a községben. A szolgáltatások esetében a Szociális Szolgáltató Központ által biztosított szociális alapszolgáltatásokat kell kiemelni, melyek a fogyatékkal élők számára is elérhetők. A szociális étkeztést, házi segítségnyújtást, nappali ellátást igénybe vevők között, nem velem született fogyatékossgal (mozgásszervi, látás, hallás) rendelkezőket is találunk. Az általuk igényelt szolgáltatás hozzájutását nagyban megkönnyíti, az önkormányzat által biztosított személygépkocsi, mely házhoz viszi az ebédet, és amellyel szállításuk is biztosított.

A nagyatádi székhelyű Rinyamenti Szociális Szolgáltató Központ által nyújtott szolgáltatások a segesdi lakosok számára is elérhetőek, ilyen a támogató szolgálat, valamint a közösségi ellátás pszichiátriai betegek számára.

A támogató szolgálat kettős feladatot lát el, egyrészt szállítási szolgáltatást annak érdekében, hogy a fogyatékkal élők teljes joggal el tudják érni a közszolgáltatásokat; másrészt személysegítést, a mindennapi élethez tartozó feladatok segítése érdekében.

A közösségi pszichiátriai ellátás feladat a pszichiátriai betegek segítése, társadalomba történő integrációjuk, reintegrációjuk előmozdítása. Segesdről jelenleg 2 fő veszi igénybe ezt a szakemberek által nyújtott szolgáltatást.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzübeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A helyi önkormányzatok nem tartják nyilván, hogy a pénzübeli, illetve a természetbeni ellátásban részesülők fogyatékos emberek-e, mert itt a szociális rászorultság az elsődleges.

Ezért nem áll rendelkezésünkre adat e tekintetben. A jövőbeni esélyegyenlőségi feladatok szakszerű ellátása érdekében, ezeket az adatokat kérdőíves módszer alkalmazásával lehetne megismerni.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A települési önkormányzat intézményeinek épülete fizikai akadálymentesítése részben megoldott. A mozgáskorlátozott személyek bejutása minden intézménybe problémamentes, de szélesebb körű akadálymentesítésre lenne szükség. Az önkormányzat épületében akadálymentes mosdó található, illetve minden iroda elérhető a mozgáskorlátozott személy számára is, tehát az ügyintézés zökkenőmentes lehet a részükről. Az informatikai akadálymentesítettség a község honlapja esetében megoldott.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A 2011-ben átadásra került Szociális Szolgáltató Központ egy komplex épület, melyben a védőnő, a fogorvos, a házi orvosok, a családi napközi (mini bölcsőde), a családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat, valamint az idősek klubja is megtalálható. Az épület teljes körűen (kívül-belül) akadálymentesített, az emeletre felvonóval lehet feljutni.

Az épület funkcionalitása szempontjából akkor beszélünk komplex akadálymentesítésről, ha az épület valamennyi közösségi funkciója, illetve az ott nyújtott valamennyi közszolgáltatás mindenki számára elérhető. Biztosítani kell az épület akadálymentes megközelítését, a parkolást, a bejáraton történő átjutást, a szintkülönbségek áthidalását, az egyes helységek használatát.

Segesden sportprogramok vagy az általános iskola tornatermében, vagy a sportpályán érhető el. A sportpálya esetében a pálya nem betonon és nem egyenletes felszínen közelíthető meg, tehát kerekesszékekkel például szinte lehetetlen. A tornaterem azonban könnyen elérhető a mozgásukban korlátozott személyeknek is.

A közösségi élet színterét jelentő múzeum és könyvtár akadálymentesített.

A közterületek (utak, járdák) nagy része az elmúlt években felújításra kerültek, tehát az akadálymentes közlekedés biztosított. Nemcsak a kerekesszékekkel közlekedők tekinthetők fogyatékos személynek, hiszen mozgásában korlátozott az is, aki például járógépessel közlekedik, mert eltörte a lábát. Tehát nagyon fontos járdák és utak folyamatos karbantartása.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

A községben munkahelyként a közintézmények (ezek akadálymentesítettségéről az előbbieken már szó volt), vállalkozók és a vasipari cég jelenik meg.

A vas- és fémipari cég esetében az olyan munkaterületek, amelyek valamely fogyatékossgal élő személyek által elláthatóak, meg is közelíthetők.

Az egyes vállalkozók esetében nincs adat az akadálymentesítettségre vonatkozóan.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A községben a gyalogos közlekedési utak állapota általában megfelel a mozgásukban korlátozott személyek akadálymentes közlekedésére. Jövőbeni feladatként jelentkezik a járdák állapotának folyamatos felmérése, és a szükséges felújítások elvégzése.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

A súlyos és középsúlyos fogyatékos személyek számára a szociális otthon egyik részlege szolgál lakóotthonként. Az otthon lakói teljes ellátásban részesülnek, továbbá a foglalkoztatásuk – nem munkaerő-piaci értelemben – is biztosított. A mentálhigiénés nővérek játékokkal, sportprogramokkal, énekléssel, verstanulással szépítik meg a lakók mindennapi életét.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Pozitív diszkrimináció felmerüléséről, előfordulásáról nem áll rendelkezésünkre adat.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A járdák kb. 20 %-a nem felel meg az akadálymentes közlekedésnek.	A községben a felújításra szoruló járdák területi összeírását követően, illeszkedő pályázatok figyelése; nyertes pályázat hiányában a legszükségesebb felújítások elvégzése a közmunkaprogram keretében.
A fogyatékkal élők alacsony foglalkoztatottsága.	Védett munkahelyek létrehozása mellett, igényfelmérés szükséges a képzettségre vonatkozóan.
A valamely művészeti ágban tehetséges fogyatékos gyermekek és felnőttek támogatása nem kielégítő.	Fellépési, kiállítási lehetőségek biztosítása a kulturális intézményekben.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Esélyegyenlőségi célcsoport megnevezése	Célcsoport érdekében létrejött szervezet megnevezése
Romák/mélyszegénységben élők	Segesd Község Roma Nemzetiségi Önkormányzata
Gyermekek	Segesdi Diáksport Egyesület Alapítvány Segesdért
Nők	-
Idősek	Derús Alkony Nyugdíjas Egyesület
Fogyatékkal élők	-

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Az önkormányzat és a nemzetiségi önkormányzat közötti együttműködést jelzi az egyes pályázatokhoz kapcsolódó partnerségi megállapodás megkötése. Az egyéb szereplők közötti partnerségre az adott helyzet kapcsán, esetenként kerül sor.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

A térség önkormányzatai közös feladatellátást folytatnak bizonyos területeken a Rinyamenti Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulása keretében. Ez az együttműködés az érintett területeken alkalmas az esélyegyenlőséggel kapcsolatos feladatok végrehajtására.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A Segesden működő roma nemzetiségi önkormányzat, a romák illetőleg a mélyszegénységben élő roma személyek irányába végzi tevékenységét. A roma lakosság szívesen fordul a nemzetiségi önkormányzat tagjaihoz, kérdéseikkel és problémáikkal. Az esélyegyenlőség előmozdítása a problémák megoldásával, valamint azoknak az illetékes szervek felé irányításával valósul meg.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Az idős személyek esélyegyenlőségének, programokhoz való hozzáféréseinek javításában a Derús Alkony Nyugdíjas Egyesület tevékenysége is szerepet játszik. A cél, a tagok számának bővítésével az egyedül élő idős személyek magányának csökkentése, valamint az aktív idős kor biztosítása.

A gyermekek esélyegyenlősége szempontjából a Alapítvány Segesdért elnevezésű szervezetet, valamint a Segesdi Diáksport Egyesületet emelhetjük ki. Az alapítvány ösztöndíj nyújtásával javítja a jól tanuló hátrányos helyzetű gyermekek továbbtanulási esélyeit. A Segesdi Diáksport Egyesület pedig minden gyermek számára egyformán hozzáférhető lehetőséget ad ahhoz, hogy a különféle sportokban megmértesék magukat.

A romák, a fogyatékkal élők, valamint a nők esetében nem tudunk konkrétan rájuk vonatkozó helyi civil szervezetet kiemelni, de a községben működő egyéb civil szervezetek tevékenysége a velük kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenységeket is lefedi.

Így például a Segesdi Sportegyesület támogatja a futballban kiváló képességű roma gyermekeket, a Civitas Egyesület minden évben „Márton napi játszóházat” szervez a gyermekeknek, melyen bárki részt vehet.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A községben működő vállalkozások általában nem tagadják meg a támogatás nyújtását egy-egy program megvalósításához. Itt kell kiemelni például a nyári tábort, amely támogatók nélkül nem valósulhatna meg, vagy legalábbis nem olyan színvonalas és színes programokkal.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

Az esélyegyenlőségi problémák kapcsán az érintett szereplők elsődlegesen az adatgyűjtés során kerültek bevonásra. A roma nemzetiségi önkormányzat elnöke, a családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat munkatársai, az általános iskola és az óvoda vezetői, a védőnő, a házi orvos, az egyesületek képviselői, valamint az önkormányzat munkatársai elmondták észrevételeiket az egyes célcsoportok vonatkozásában fennálló problémákra, majd javaslatot tettek a problémák megoldására. Az általuk észlelt problémák és javaslatok a Helyi Esélyegyenlőségi Program készítése során beépítésre kerültek.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása

Az esélyegyenlőségi program az elkészültét követően nyilvánosságra kerül. Ennek következtében, mind a célcsoportok, mind pedig általában a lakosság számára megismerhetővé válik. Bárki javaslattal élhet további megoldásra váró, a célcsoportokkal összefüggő problémákra és azok megoldására vonatkozóan. Az önkormányzat esélyegyenlőségi munkatársa nyomon követi az intézkedések megvalósulását és kapcsolatot tart fenn a célcsoportok képviselőivel.

A 2019-2023 közötti időszakban rengeteg megoldásra váró feladata lesz az önkormányzatnak, de nagyon lényeges, hogy az esélyegyenlőség fejlesztése tekintetében elinduljon egy folyamat. A nagy horderejű problémák megoldása érdekében tett apró lépések is hozzájárulnak egy diszkriminációtól és esélyegyenlőtlenségtől mentes társadalom kialakulásához a községben.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	<p>1. Magas a tartós munkanélküliek száma a településen.</p> <p>2. A nyilvántartott álláskeresők körében magas a nyolc általános iskolai végzettséggel rendelkezők száma.</p> <p>3. A községben a munkaerő-piacra való belépés szinte lehetetlen.</p> <p>4. A településen nincs az oktatásból a munkaerő-piacra való átmenetet megkönnyítő program.</p> <p>5. Nincs adat a felnőttoktatásban részt vevők számának alakulásáról a középfokú iskolákban.</p> <p>6. Magas az elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma a településen.</p> <p>7. A településen nincsenek szociális bérlakások.</p>	<p>1. Kedvezményes foglalkoztatási lehetőségek keresése, ami előnyös a munkáltatónak is. Esetleges átképzési programok szervezése, valamely hiányszakmára koncentrálni.</p> <p>2. A hiányszakmák feltérképezésével, szakképzés megszerzésének szervezése.</p> <p>3. Önellátás rendszerének kiépítése, esetleges pályázati lehetőségek keresésével.</p> <p>4. Fórumok, beszélgetések szervezése a (munkahelyet kereső) fiatalok, szakértők, tanácsadók, valamint munkáltatók jelenlétével, bevonásával.</p> <p>5. Érintett partnerek bevonásával adatgyűjtés, a felnőttképzés megszervezése érdekében együttműködés a Szociális és Gyermekvédelmi Igazgatósággal.</p> <p>6. Szakmunkás bevonásával segédmunkás csoportok szervezése a lakások elégséges tétel érdekében, az ott élők bevonásával.</p> <p>7. Pályázati lehetőségek figyelése, pályázati igényként a községben eladásra váró üres lakások önkormányzat általi megvásárlása.</p>

	<p>8. Kevés a helyi kezdeményezésű felnőtt egészségügyi szűrőprogram a községben.</p> <p>9. Nincs pontos adat a mélyszegénységben élők létszámáról.</p> <p>10. A szegregátumban élő emberek kirekesztettsége, elszigeteltsége.</p> <p>11. A szegregátumban élő 15-25 év közötti lányok felvilágosítatlansága, tanulatlansága.</p>	<p>8. Az egészségügyi és szociális ellátás szakembereinek segítségével szűrőprogramok szervezése a mélyszegénységben élők egészségi állapotának javítása érdekében.</p> <p>9. Érintett partnerek bevonásával adatgyűjtés, majd a rendelkezésre álló adatok alapján problémák feltárása és a megoldásuk érdekében életviteli tanácsadások, nevelési tanácsadás, valamint a munkaerő-piacra való belépés elősegítését szolgáló tanácsadás szervezése.</p> <p>10. Helyi programok szervezésébe be kell vonni a szegregált területen élő személyeket. Továbbá a szociális bérlakások kialakításával, a családok Segesdre költöztetése.</p> <p>11. A védőnő és a családgyógyógyító fokozott szerepvállalása a felvilágosítás területén.</p>
Gyermekek	<p>1. A 0-18 éves gyermekek körében magas a hátrányos helyzetű, és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya.</p> <p>2. A településen hiányzik a külön gyermek házi orvosi szolgáltatás.</p> <p>3. A községben nincs a szünidő hasznos eltöltése érdekében napközis tábor.</p>	<p>1. A kirekesztettség és elszigeteltség érzésének csökkentése érdekében a látókör szélesítése a kulturális programokhoz való hozzáférés esélyének növelésével.</p> <p>2. Havonta legalább egy alkalommal gyermekorvosi rendelés tartásával a szegényebb szülők is hozzájuthatnának ehhez a lehetőséghez.</p> <p>3. Napközis tábor szervezése legalább a szünidő fele részére a hátrányos helyzetű gyermekek számára a pedagógusok bevonásával. A tábor keretében tematikus tanulás, életviteli és egészségfejlesztéssel összefüggő beszélgetések, kirándulások szervezése.</p>

	<p>4. A településen magas a 0-3 éves korú gyermekek száma.</p> <p>5. Nincs pontos adat a mélyszegénységben élő gyermekek létszámáról.</p> <p>6. A szakiskolai képzésben részt vevők számának nagyarányú növekedése, a gimnáziumi, valamint az érettségire adó szakközépiskolai továbbtanulással szemben.</p> <p>7. A gyermekek ismeretei meglehetősen hiányosak az őket megillető jogokról és azok érvényesítéséről.</p> <p>8. Az óvodás gyermekek esetében a szocializációs-, nyelvi-, és kommunikációs hátrányok nagyarányú jelenléte.</p>	<p>4. Adatgyűjtés a nemzetiség és a hátrányos helyzet megoszlására vonatkozólag. Problémák kezelése a Biztos Kezdet Program keretében a családok komplex támogatása érdekében. A szülők ösztönzése a gyermekeiknek az óvodába minél hamarabb történő beíratására, a korai fejlesztés szükségessége érdekében.</p> <p>5. A családsegítő-és gyermekjóléti szolgálat, a védőnő valamint a gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök bevonásával adatgyűjtés. A nagyobb ünnepek előtt adománygyűjtés megszervezése a községben.</p> <p>6. Továbbtanulás ösztönzése, pályaválasztási tanácsadás, ösztöndíjrendszer kialakítása, valamint együttműködés az oktatási intézményekkel.</p> <p>7. Az általános iskolában, tanórai keretek között, a gyermekek megismertetése az őket megillető jogokról, a Gyermek Jogairól szóló Egyezmény részletes ismertetésével.</p> <p>8. A hátrányok mérséklése érdekében az óvodában nagyobb hangsúlyt kapjon a differenciált kiscsoportos játékos-nevelés.</p>
Idősek	<p>1. A 65 év feletti lakosságon belül, alacsony az idősek részvételi aránya a nappali ellátásban, valamint a helyi egyesületben.</p>	<p>1. Az idős, nyugdíjas személyek meggyőzése a közösségi élet jótékony hatásáról, ahol a beszélgetések, a kölcsönös segítségnyújtás kedvezően befolyásolja és alakítja az életüket. A szociális szolgáltató központ munkatársai, valamint az egyesület tagjai részéről aktív szerepvállalás szükséges.</p>

	<p>2. Nagyon kevés az időseket érdeklő rendezvények, programok száma.</p> <p>3. Magas az egyedül élő idős személyek aránya, amelyen belül főként a nők száma jelentős.</p> <p>4. Nő az 55 év feletti regisztrált munkanélküliek és tartós munkanélküliek aránya.</p> <p>5. A községben hiányoznak az idősök egészségmegőrzéséhez és egészségfejlesztéséhez szükséges programok.</p> <p>6. Az idősök nem rendelkeznek informatikai ismeretekkel.</p> <p>7. Az időskorú emberek számának növekedése mellett megjelent az „aktív idősödés és a minőségi időskor” megélésének igénye.</p>	<p>2. A programok tartalmára vonatkozó igényfelmérést követően, a nyugdíjasokat, időseket személyre szóló meghívóval invitálni a programokra. A programok megszervezése a szociális szolgáltató központ, valamint az önkormányzat együttműködése révén valósulna meg.</p> <p>3. Szomszédi figyelőhálózat kialakítása, szervezése. Számítástechnikai ismeretek oktatása, a távol levő családtagok "könnyebb elérése" érdekében. A középiskolákkal együttműködve az önkéntes munka keretében segítségnyújtás, beszélgetés az idős, egyedül élő emberekkel.</p> <p>4. A munkaerő-piacra történő visszajutást pályázatokkal, foglalkoztatást segítő programokkal ösztönözni szükséges.</p> <p>5. Az időskori prevenciós szemlélet erősítése, előadások, alap szűrővizsgálatok elvégzésének biztosítása.</p> <p>6. Az igényfelmérést követően, az informatikai ismeretek elsajátítására irányuló oktatás megszervezése az önkormányzat informatikusa, valamint az önkéntes munkát töltő középiskolások bevonásával.</p> <p>7. A felhalmozott szellemi tőke hasznosítása a közéletben, szakmában, élettapasztalatok átadása. Az időskorúak alkotó kedvének motiválása.</p>
Nők	<p>1. Nincs pontos adat a munkanélküli nők iskolázottságára vonatkozóan.</p>	<p>1. Adatgyűjtés a családsegítő szolgálat bevonásával, a kapott eredmények összegzése, és ez alapján a községben működő munkáltatókkal együttműködve, képzés, átképzés szervezése.</p>

	<p>2. A gyermekét egyedül nevelő nő, vagy több gyermeket nevelő család esetében, magas a szegénység kockázata.</p> <p>3. A népességben belül magas a 65 év feletti nők aránya, előfordulhat a magány és kiszolgáltatottság megjelenése.</p> <p>4. A községben hiányoznak a fiatal lányokat, kisgyermekes és többgyermekes anyákat érdeklő programok.</p> <p>5. A nők szerepe viszonylag alacsony a helyi közéletben.</p>	<p>2. Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása.</p> <p>3. Bevonásuk ösztönzése a községben működő nyugdíjas egyesületbe, valamint a szociális szolgáltató központ idősek klubjába. Szomszédi figyelőszolgálat kialakítása, erősítése.</p> <p>4. "Ne legyen minden nap hétköznapi!" elnevezésű programsorozat indításával, tematikus előadások szervezése, a védőnő, házi orvos, a családsegítő szolgálat, valamint az önkormányzat bevonásával.</p> <p>5. A nők ösztönzése a közéletben való részvételre; tájékoztató beszélgetések keretében felhívni a figyelmet az azonos foglalkoztatás, a családpolitika, a gyermeknevelés szempontjából lényeges kérdésekben a női döntéshozatal fontosságára.</p>
Fogyatékkal élők	<p>1. A járdák kb. 20 %-a nem felel meg az akadálymentes közlekedésnek.</p> <p>2. A fogyatékkal élők alacsony foglalkoztatottsága.</p> <p>3. A valamely művészeti ágban tehetséges fogyatékos gyermekek és felnőttek támogatása nem kielégítő.</p>	<p>2. A községben a felújításra szoruló járdák területi összeírását követően, illeszkedő pályázatok figyelése; nyertes pályázat hiányában a legszükségesebb felújítások elvégzése a közmunkaprogram keretében.</p> <p>2. Védett munkahelyek létrehozása mellett, igényfelmérés szükséges a képzettségre vonatkozóan.</p> <p>3. Fellépési, kiállítási lehetőségek biztosítása a kulturális intézményekben.</p>

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	<p>1. „Újra a munka világában” - Kedvezményes foglalkoztatási lehetőségek keresése, esetleges átképzési programok szervezése, a hiányszakmára koncentrálni.</p> <p>2. „Szerezzünk szakmát!” – A hiányszakmák feltérképezésével, szakképzés megszerzésének szervezése.</p> <p>3. Önellátás megszervezése.</p> <p>4. Munkerő-piacra való belépés megkönnyítése pályakezdőknek.</p> <p>5. Adatgyűjtés a középfokú felnőttoktatásban részt vevők számáról.</p> <p>6. Elégséges lakáskörülmények biztosítása.</p> <p>7. Szociális bérlakások kialakítása.</p> <p>8. „Élj egészségesen!” – Az egészségügyi és szociális ellátás szakembereinek segítségével szűrőprogramok szervezése a mélyszegénységben élők egészségi állapotának javítása érdekében.</p>	<p>1. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> roma nemzetiségi önkormányzat, munkaügyi hivatal</p> <p>2. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> munkaügyi hivatal, TIT nagyatádi kirendeltsége</p> <p>3. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> önkormányzat, roma nemzetiségi önkormányzat</p> <p>4. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> munkaügyi hivatal, Nagyatádi Tankerület, munkáltatók képviselői</p> <p>5. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> Szociális és Gyermekvédelmi Igazgatóság, TIT, önkormányzat, családsegítő szolgálat</p> <p>6. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> önkormányzat, közfoglalkoztatottak, roma nemzetiségi önkormányzat</p> <p>8. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> szociális szolgáltató központ, háziorvosi és védőnői szolgálat, Vöröskereszt, roma nemzetiségi önkormányzat, nagyatádi kórház, Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv</p>

	<p>9. Adatgyűjtés a mélyszegénységben élők számáról.</p> <p>10. „Együtt egymásért” - Helyi programok szervezésébe be kell vonni a szegregált területen élő személyeket. Továbbá a szociális bérlakások kialakításával, a családok Segesdre költöztetése.</p> <p>11. „Kezedben a jövő” – Felvilágosítás fontossága a szegregátumban élő fiatal lányok számára.</p>	<p>9. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat, háziorvosi és védőnői szolgálat, roma nemzetiségi önkormányzat, önkormányzat</p> <p>10. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> non-profit szervezetek, roma nemzetiségi önkormányzat, családsegítő szolgálat</p> <p>11. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> háziorvosi és védőnői szolgálat, családsegítő szolgálat</p>
Gyermekek	<p>1. „Programok a szélesebb látókörért”</p> <p>2. Gyermekorvos elérése a szegényebb réteg számára is.</p> <p>3. „Töltsd hasznosan a szünidőt!” – napközis tábor szervezése</p> <p>4. A korai beavatkozás rendszerének kiépítése.</p> <p>5. Adatgyűjtés a mélyszegénységben élő gyermekek számáról.</p> <p>6. „Tanulj a jövődért!” – pályaválasztási tanácsadás megszervezése</p>	<p>1. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat, roma nemzetiségi önkormányzat, óvoda, általános iskola</p> <p>2. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> gyermekjóléti szolgálat, védőnő, önkormányzat</p> <p>3. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> általános iskola, családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat</p> <p>4. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat, roma nemzetiségi önkormányzat, fejlesztő szakemberek, civil szervezetek</p> <p>5. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> gyermekvédelmi felelős, családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat, védőnő, roma nemzetiségi önkormányzat</p> <p>6. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> roma nemzetiségi önkormányzat, oktatási intézmények, TIT, pályaválasztási tanácsadó</p>

	<p>7. „Ismerd meg jogaidat!” – a gyermekeket megillető jogok megismertetése az általános iskolai tanulókkal.</p> <p>8. Hátrányok elleni küzdelem az óvodában.</p>	<p>7. <u>Felelős:</u> oktatási intézmény vezetője <u>Partnerek:</u> általános iskola</p> <p>8. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> óvoda, gyermekjóléti szolgálat</p>
Idősek	<p>1. „Tevékeny időskor ösztönzése.”</p> <p>2. „Programokat az idős korosztálynak!”</p> <p>3. Segítségnyújtás az egyedül élő idősök számára.</p> <p>4. „Vissza a munka világába!”</p> <p>5. „Idősen is egészségesen!” – egészségmegőrzéshez és fejlesztéshez szükséges programok szervezése.</p> <p>6. „Idősen is legyél sokoldalú!” – informatikai oktatás az idős korosztály számára.</p> <p>7. „Minőségi időskor” támogatása – az időskorúak alkotó kedvének motiválása, a szellemi tőke hasznosítása.</p>	<p>1. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> szociális szolgáltató központ, nyugdíjas egyesület</p> <p>2. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> szociális szolgáltató központ, civil szervezetek</p> <p>3. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> lakosság, informatikus, oktatási intézmények, önkormányzat</p> <p>4. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> munkaügyi hivatal, pályázatfigyelő munkatársak, munkáltatók képviselői</p> <p>5. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> háziorvosi szolgálat, nyugdíjas egyesület, szociális szolgáltató központ</p> <p>6. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> önkormányzat informatikai munkatársa, oktatási intézmények</p> <p>7. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> önkormányzat, közművelődési szakemberek</p>
Nők	<p>1. Adatgyűjtés a munkanélküli nők iskolázottságára vonatkozóan.</p>	<p>1. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> családsegítő szolgálat, roma nemzetiségi önkormányzat</p>

	<p>2. A szegénység kialakulási kockázatának csökkentése.</p> <p>3. „Nem vagy egyedül!” – az egyedül élő idős nők magányosság érzésének csökkentése.</p> <p>4. „Ne legyen minden nap hétköznap!” – programok szervezése fiatal lányoknak, kisgyermekes és többgyermekes anyáknak.</p> <p>5. A nők ösztönzése a közéletben való részvételre.</p>	<p>2. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat, roma nemzetiségi önkormányzat, önkormányzat</p> <p>3. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> nyugdíjas egyesület, szociális szolgáltató központ, település lakossága</p> <p>4. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> háziorvosi és védőnői szolgálat, családsegítő szolgálat, önkormányzat, adott témában jártas szakértő</p> <p>5. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> civil szervezetek</p>
Fogyatékkal élők	<p>1. Akadálymentes közlekedés biztosítása – járdák felújításának szükségessége.</p> <p>2. A fogyatékkal élők foglalkoztatottságának növelése.</p> <p>3. A tehetséges fogyatékos személyek támogatása.</p>	<p>1. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> önkormányzat pályázatfigyelő munkatársa</p> <p>2. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> munkaügyi központ, szociális szolgáltató központ, Szociális és Gyermekvédelmi Igazgatóság</p> <p>3. <u>Felelős:</u> polgármester <u>Partnerek:</u> közművelődési szakemberek, önkormányzat, családsegítő szolgálat</p>

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák társadalomba történő integrálása megvalósul, és az őket támogató programok sikeresnek bizonyulnak. Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők munkát találjanak az életszínvonaluk növelése érdekében. Kiemelt területnek tartjuk a gyermekek esélyegyenlőségének biztosítását, mind a nevelés-oktatás, mind pedig a kulturális programokhoz való hozzáférés tekintetében.

Folyamatosan odafigyelünk az idősök közszolgáltatásokhoz való hozzáféréseire, az egyedüllét érzésének csökkentésére, valamint az állandó segítségnyújtás biztosítására.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetében a kikapcsolódást segítő és széles látáskört biztosító programok szervezését, valamint a közéletbe való részvétel propagálását.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők akadálymentes hozzáféréseire az egyes programok, rendezvények tekintetében, valamint az önbecsülésük erősítése érdekében a foglalkoztatottságuk növelésére tett intézkedések vonatkozásában.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

Romák/Mélyszegénységben élők:

Intézkedés címe:	„Újra a munka világában.”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Magas a tartós munkanélküliek száma a településen. A nyilvántartott munkanélküliek 34 %-a 180 napnál régebben regisztrált.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A tartósan munkanélküli személyek foglalkoztatásának biztosítása. Rövid- és középtávú cél: Szükség esetén átképzési programban való részvétel ösztönzése. Hosszú távú cél: Munkaerő-piacra való belépés.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, kapcsolatfelvétel a munkáltatókkal. 2. A munkáltatók (vállalkozók) ösztönzése, hogy pályázzanak munkanélküliek felvételének támogatására. 3. Hiányszakmák feltérképezése, szükség esetén átképzésre motiválás.
Résztevők és felelős	Felelős: polgármester Résztevők: roma nemzetiségi önkormányzat, munkaügyi hivatal
Partnerek	roma nemzetiségi önkormányzat, munkaügyi hivatal, munkáltatók képviselői
Határidő(k) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, kapcsolatfelvétel a munkáltatókkal, átképző és képző program keresése 2019. szeptember 1-től folyamatosan 2. Eredmények kiértékelése 2020. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A kedvezményes foglalkoztatási programok hatására a tartós munkanélküliek legalább 50 %-a talál munkát.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: munkáltatók részéről érdektelenség, alacsony részvételi hajlandóság, intézkedés nem támogatása anyagi okok miatt Csökkent.eszk.: folyamatos mentorálása a folyamatoknak
Szükséges erőforrások	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása.

Intézkedés címe:	„Szerezzünk szakmát!”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A nyilvántartott álláskeresők 52 %-a csak általános iskolai végzettséggel rendelkezik.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A munkaerő-piacon történő elhelyezkedés elősegítése. Rövid- és középtávú cél: Hiányszakmák feltérképezésével szakképzésre ösztönzés. Hosszú távú cél: Munkaerő-piacon való elhelyezkedés.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, képzésbeli hiányosságok feltárása. 2. Szakképzés megszerzésének szervezése. 3. Eredmények értékelése.
Résztevők és felelős	Felelős: polgármester Résztevők: munkaügyi hivatal, TIT nagyatádi kirendeltsége, munkáltatók
Partnerek	roma nemzetiségi önkormányzat, munkaügyi hivatal, munkáltatók, TIT nagyatádi kirendeltsége
Határidő(k) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés 2019. szeptember 1 – október 31. 2. Szakképzés megszervezése 2019. november 1.-től folyamatos 3. Szakképzés megszerzése 2020. január 1-től folyamatos 4. Eredmények kiértékelése 2020. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A nyilvántartott álláskeresők 60 %-a részt vesz a szakképzésre alapuló programban. A programban részt vevő nyilvántartott álláskeresők 60 %-a szerez szakmát.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: érdektelenség, lemorzsolódás Csökkent.eszk.: folyamatos mentorálása a folyamatoknak
Szükséges erőforrások	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, pályázati támogatások.

Intézkedés címe:	Önellátás megszervezése.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A községben szinte lehetetlen belépni a munkaerő-piacra.

Célok - Általános megfogalmazás, rövid- közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Az önfenntartás érdekében, önellátás megszervezése. Rövidtávú cél: Helyzetfeltárás és szemléletváltás ösztönzése. Középtávú cél: Önellátásban részt vevők számának növelése. Hosszú távú cél: A mélyszegénységben élők – megfelelő támogatással – teljes önellátásra rendezkednek be.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Az érintett családok, személyek megkeresése. 2. Önkormányzat részéről szakmai és tárgyi feltételek rendelkezésre bocsátása. 3. Önellátás megkezdése. 4. Eredmények értékelése.
Résztevők és felelős	Felelős: polgármester Résztevők: önkormányzat, roma nemzetiségi önkormányzat, támogató vállalkozók.
Partnerek	roma nemzetiségi önkormányzat, önkormányzat
Határidő(k) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés 2019. szeptember 1 – október 31. 2. Elméleti oktatás 2019. november 1 – december 31. 3. Szükséges eszközök összeírása és beszerzése 2020. január 1 – március 31. 4. Önellátás megindulása a községben 2020. április 1-től folyamatos (évente eredmények értékelése)
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A mélyszegénységben élők legalább 70 %-a részt vesz az önellátásban. A fenntarthatóságot a folyamatos ellenőrzés és segítségnyújtás garantálja.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: érdektelenség, anyagiak nem állnak rendelkezésre Csökkent.eszk.: folyamatos mentorálása a folyamatoknak
Szükséges erőforrások	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, pályázati támogatások.

Intézkedés címe:	Munkaerő-piacra való belépés megkönnyítése pályakezdőknek.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A településen nincs az oktatásból a munkaerő-piacra való átmenetet megkönnyítő program.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú	A pályaválasztás előtt állók megfelelő információkhoz juttatása, és a munkaerő-piacra való belépés megkönnyítése. Rövidtávú cél: A fiatalok meggyőzése a program szükségességéről. Középtávú cél: Megfelelő motiváltság esetén a beszélgetéseken való részvétel ösztönzése.

időegységekre bontásban	Hosszú távú cél: Munkaerő-piacra való belépés.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Fiatalok felkeresése, ösztönzése. 2. Munkáltatók, szakértők felkeresése. 3. Fórumok, beszélgetések szervezése.
Résztevők és felelős	Felelős: polgármester Résztevők: nagyatádi tankerület, munkaügyi hivatal, munkáltatók képviselői
Partnerek	nagyatádi tankerülete, munkaügyi hivatal, munkáltatók képviselői
Határidő(k) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, kapcsolatfelvétel a munkáltatókkal, szakértőkkel 2019. szeptember 1 – október 31. 2. Beszélgetések szervezése, és megtartása 2019. november 1-től háromhavonta 3. Eredmények értékelése évente
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A beszélgetéseken, fórumokon megjelent pályakezdők száma. Hosszú távon a munkaerő-piacra belépők száma jelenik meg fontos mutatóként.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: munkáltatók részéről alacsony részvételi arány, érdektelenség a fiatalok részéről Csökkent.eszk.: folyamatos mentorálása a folyamatoknak
Szükséges erőforrások	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, pályázati források.

Intézkedés címe:	Adatgyűjtés a középfokú felnőttoktatásban részt vevők számáról.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nincs adat a felnőttoktatásban részt vevők számának alakulásáról a középfokú iskolákban.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Általános cél: Információszerzés a szakiskolai, középiskolai és gimnáziumi felnőttoktatásban részt vevők számáról. Rövidtávú cél: A kapott adatok elemzése és következtetések levonása. Középtávú cél: A kapott eredmények alapján intézkedések megfogalmazása. Hosszú távú cél: Intézkedések végrehajtása.
Tevékenységek (a beavatkozás)	1. Adatgyűjtés, érintett oktatási intézmények megkeresése. 2. Adatok elemzése.

tartalma) pontokba szedve	3. Intézkedések megfogalmazása, illetve a beazonosított problémák már meglévő intézkedési terv alá vonása. 4. Intézkedések végrehajtása.
Résztevők és felelős	Felelős: polgármester Résztevők: önkormányzat, családsegítő szolgálat, Szociális és Gyermekvédelmi Igazgatóság
Partnerek	önkormányzat, családsegítő szolgálat, Szociális és Gyermekvédelmi Igazgatóság
Határidő(k) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés 2019. szeptember 1 – december 31. 2. Adatelemzés és értékelés 2020. január 1 – február 28. 3. Intézkedések meghatározása 2020. március 1 – március 31. 4. Intézkedések végrehajtása 2020. április 1-től folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Pontos adatokhoz jutás a középiskolai felnőttoktatásban részt vevők számáról.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: az összes lehetséges oktatási intézmény felkutatása, oktatási intézmények nehézkes adatszolgáltatása Csökkent.eszk.: folyamatos mentorálása a folyamatoknak
Szükséges erőforrások	Személyi, tárgyi és pénzügyi feltételek biztosítása.

Intézkedés címe:	Elégséges lakáskörülmények biztosítása.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A községben a lakások 20 %-át elégtelen lakhatási körülmények jellemzik.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Élhető otthonok kialakítása, az ott élők bevonásával. Rövidtávú cél: A lakások felújítása, a veszélyeztetettség megszüntetése. Középtávú cél: A folyamatos ellenőrzés melletti állagmegőrzés. Hosszú távú cél: Elégséges lakáskörülmények biztosítása mindenki számára.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Az elégtelen lakhatású házak felmérése, összeírása. 2. Az elvégzendő feladatok összegzése. 3. Szükséges anyagok beszerzése. 4. Munkacsoportok alakítása. 5. Felújítások elvégzése.
Résztevők és felelős	Felelős: polgármester Résztevők: önkormányzat, közfoglalkoztatottak, roma nemzetiségi

	önkormányzat, tulajdonosok
Partnerek	önkormányzat, közfoglalkoztatottak, roma nemzetiségi önkormányzat, tulajdonosok, esetleges támogató vállalkozók
Határidő(k) pontokba szedve	1. Felmérés, összeírás 2019. szeptember 1 – november 30. 2. Feladatok összegzése, tervek készítése 2019. december 1 – 2020. február 28. 3. Anyagbeszerzés 2020. március 1 – március 31. 4. Munkacsoport alakítás és felújítások elvégzése 2020. április 1 – szeptember 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A községben lévő összes lakás elégséges lakhatási körülményekkel rendelkezik.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: érdektelenség a lakástulajdonosok részéről, anyagi források szűkössége az anyagbeszerzés tekintetében Csökkent.eszk.: folyamatos mentorálása a folyamatoknak
Szükséges erőforrások	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, pénzügyi forrás.

Intézkedés címe:	Szociális bérlakások kialakítása.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A községben nincsenek szociális bérlakások. Szükségességét az elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások magas száma (20 %), valamint a szegregált külterületen élők faluba költözésére vonatkozó igény indokolja.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A községben eladásra váró üres lakások, pályázati pénzen való megvásárlása. Rövid távú cél: Megfelelő pályázat kiírásával, pályázat benyújtása. Középtávú cél: Az üresen álló lakások megvásárlása. Hosszú távú cél: Megfelelő lakáskörülmények biztosítása a falu összes lakosa számára.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés – azoknak a házaknak az összeírása, melyeket nem érdemes felújítani; felmérni a szegregált külterületen élők körében az igényeket. 2. Megfelelő pályázat kiírása esetén pályázat benyújtása. 3. Sikeres pályázat esetén a lakások megvásárlása. 4. Költöztetés lebonyolítása.
Résztevők és felelős	Felelős: polgármester Résztevők: roma nemzetiségi önkormányzat, önkormányzat

Partnerek	roma nemzetiségi önkormányzat, önkormányzat
Határidő(k) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, összeírás 2019. szeptember 1. – 2019. december 31. 2. Pályázatfigyelés és benyújtás 2019. szeptember 1. – 2022. december 31. 3. Lakások megvásárlása, költöztetés lebonyolítása – az időpont a pályázat benyújtásának függvényében alakul
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A községben legalább 10 db szociális bérlakás kialakítása. Rövidtávon a forrás a megfelelő pályázati kiírás, és sikeres pályázat.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: megfelelő pályázat hiánya Csökkent.eszk.: pályázatok folyamatos figyelése
Szükséges erőforrások	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, pályázati forrás.

Intézkedés címe:	„Élj egészségesen!”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Kevés a helyi kezdeményezésű felnőtt egészségügyi szűrőprogram a településen. Általánosságban elmondható, hogy a mélyszegénységben élők egészségi állapota rosszabb az átlagosnál, a születéskor várható élettartam mínusz 10 év a legújabb kutatások szerint.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A mélyszegénységben élők egészségi állapotának javítása. Rövid távú cél: A megelőzés fontosságának tudatosítása, szervezett beszélgetések keretében. Közép- és hosszú távú cél: A fórumok, előadások legalább félevenkénti gyakorisággal való megszervezésével tudatos életmódváltás elérése a mélyszegénységben élő személyeknél.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Az érintett személyek létszámára vonatkozó felmérés elkészítése. 2. Információnyújtás az előadás, beszélgetés időpontjáról. 3. Beszélgetés, fórum megszervezése – egy-egy fórum alkalmával a házi orvos által elvégezhető alapvizsgálatok (pl. vérnyomásmérés, vércukormérés) végzése. A további érdeklődési körrel személys beszélgetés, és ennek megfelelő szakember invitálása a következő beszélgetésre.
Résztevők és felelős	Felelős: polgármester Résztevők: roma nemzetiségi önkormányzat, házi orvos, védőnő, családsegítő szolgálat
Partnerek	roma nemzetiségi önkormányzat, házi orvosi és védőnői szolgálat, szociális szolgáltató központ, nagyatádi kórház, Vöröskereszt,

	Népegészségügyi Szakigazgatási Szerv, szakemberek
Határidő(k) pontokba szedve	1. Létszámmra vonatkozó felmérés, illetve az előadó orvosok megkeresése 2019. szeptember 1. – 2019. december 31. 2. Szórólapok készítése; családlátogatások alkalmával érdeklődési körökről tájékozódás 2020. január 1. – 2020. február 28. 3. Az első beszélgetés megtartása a művelődési házban vagy az általános iskola tornatermében 2020. március hónap
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A beszélgetéseken résztvevők száma. A további előadások témáira tett javaslatok száma. A fenntarthatóságot, az érintett személyek érdeklődési körének megfelelő előadások megtartása biztosítja.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: érdektelenség Csökkent.eszk.: folyamatos mentorálás; szponzorok keresésével apró ajándékként, termékminta adása a megjelenteknek
Szükséges erőforrások	Személyi és tárgyi feltételek, pénzügyi források biztosítása.

Intézkedés címe:	Adatgyűjtés a mélyszegénységben élők számáról.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nincs pontos adat a mélyszegénységben élők számáról, pedig a programok kiterjesztése szempontjából szükséges lenne.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A községben a valós helyzet megismerése, azaz hogy hányan élnek 28.500 Ft/fő/hó alatti jövedelemből. Rövid távú cél: Adatgyűjtéssel a létszámadatok megismerése. Középtávú cél: A létszámadatok ismeretében intézkedések megfogalmazása, illetve a már előírt intézkedésekbe történő bevonás. Hosszú távú cél: Intézkedések végrehajtásával a mélyszegénységben élők életminőségének javítása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, helyzetfeltárás. 2. Intézkedés előírás, vagy már meglévőbe való beillesztés (pl. életviteli tanácsadás). 3. Programok végrehajtása, valamint az életkörülmények nyomon követése.
Résztvevők és felelős	Felelős: polgármester Résztvevők: roma nemzetiségi önkormányzat, házi orvos, védőnő, szociális szolgáltató központ
Partnerek	roma nemzetiségi önkormányzat, önkormányzat, családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat, házi orvosi és védőnői szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés 2019. szeptember 1. – 2019. október 31. 2. Intézkedések megfogalmazása 2019. november 1.-től

	3. Programok szervezése 2019. december 1.-től 4. Folyamatos megfigyelés 2020. január 1-től
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Adatbázis létrejötte a mélyszegénységben élők számáról, mely pontos képet nyújt a megvalósítandó programok tekintetében. A fenntarthatóságot a folyamatos nyomon követés, az adatok állandó frissítése biztosítja.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: alacsony részvételi hajlandóság a felmérésben Csökkent.eszk.: ismerősök megkérdezése, folyamatos mentorálás
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás és tárgyi feltételek biztosítása.

Intézkedés címe:	„Együtt egymásért.”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A szegregátumban élő emberek kirekesztettsége, elszigeteltsége. A községhez tartozó, szegregátumnak minősülő külterületen jelenleg 45 fő él.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Az általános cél, a kirekesztettség érzésének csökkentése. Rövid távú cél: A helyi programok szervezésébe, be kell vonni a szegregátumban élő embereket is. Közép- és hosszú távú cél: A községben a szociális bérlakások kialakításával a faluba költöztetni vágyók elhelyezése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. A szegregátumban élők igényeinek felmérése; adatgyűjtés korcsoport szerinti bontásban. 2. A szervezett programokba való bevonása a szegregált területen élőknek (személyek szállításában segítségnyújtás a szociális szolgáltató központ, valamint az önkormányzat részéről). 3. Sikeres pályázat esetén a kialakításra kerülő szociális bérlakásokba költöztetés lebonyolítása.
Résztevők és felelős	Felelős: polgármester Résztevők: roma nemzetiségi önkormányzat, non-profit szervezetek, családsegítő szolgálat
Partnerek	roma nemzetiségi önkormányzat, non-profit szervezetek, családsegítő szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, igényfelmérés 2019. szeptember 1. – 2019. december 31. 2. Programokon való részvétel és ennek dokumentálása 2020. január 1. – 2020. december 31. 3. Az érintett személyek folyamatos bevonása a programokba, illetve sikeres pályázat esetén a faluba költöztetés megszervezése 2020-tól

Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A helyi programok szervezésében és a civil szervezetekben részt vevő, szegregátumban élő személyek száma. A Segesdre beköltözni vágyó és be is költöző családok száma.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: érdektelenség, pályázat hiánya, motiváció hiánya Csökkent.eszk.: pályázatok állandó figyelése, folyamatos mentorálás
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás, pénzügyi forrás és pályázati forrás biztosítása.

Intézkedés címe:	„Kezedben a jövőd!”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A szegregátumban élő 15-25 év közötti lányok felvilágosítatlansága, tanulatlansága. Bertalanpusztán jelenleg 6 fő 15-25 év közötti lány él, közülük 5 főnek 8 általános- és 1 főnek 7 általános iskolai végzettsége van. A 6 főből 4 főnek egy-egy gyermeke, 1 főnek két gyermeke van, és 1 főnek még nincsen gyermeke.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Az általános iskolát követően elkezdett szakiskola befejezése, azaz szakma megszerzése, valamint életmódbeli változások ösztönzése. Rövid távú cél: Meggyőzés a tanulás fontosságáról, valamint a gyermekvállalás későbbi időzítéséről. Középtávú cél: A községi szinten történő beszélgetések megszervezése a védőnő és családgondozó közreműködésével, a szegregált területen élő 15-25 év közötti lányok bevonásával. Hosszú távú cél: A gondolkodás és az értékrend átalakulása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Felmérés az érintett személyek helyzetére vonatkozóan, következtetések levonása. 2. Rendszeres családlátogatással az érintett téma bevezetése. 3. Községi szinten beszélgetés szervezése az integráció érdekében.
Résztevők és felelős	Felelős: polgármester Résztevők: házi orvos, védőnő, családgondozó
Partnerek	házi orvosi és védőnői szolgálat, családsegítő szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, helyzetfeltárás 2019. szeptember 1. – 2019. szeptember 30. 2. Családlátogatás 2019. október 1.-től folyamatosan 3. Az integráció érdekében községi szintű beszélgetés szervezése 2020. január hónap 4. Az eredményesség érdekében ismétlődő és folyamatos családlátogatás.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága,	A szegregátumban élő 15-25 éves lányok 80 %-a részt vesz a községi szintű programban. A szegregátumban élő fiatal lányok 80 %-a elvégzi az elkezdett

forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	szakiskolát, szakmát szerez és ezzel valószínűsíthetően a (további) gyermekvállalás is későbbre tolódik.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: érdektelenség, motiváció hiánya Csökkent.eszk.: motiváció erősítése, folyamatos mentorálása a folyamatoknak
Szükséges erőforrások	Fokozott humán erőforrás és tárgyi feltételek biztosítása.

Gyermekek

Intézkedés címe:	„Programok a szélesebb látókörért”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A 0-18 éves gyermekek 60 %-a hátrányos helyzetű, 30 %-a pedig halmozottan hátrányos helyzetű.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Általános cél a kirekesztettség, elszigeteltség érzésének csökkentése, valamint a szociális hátrányok kompenzálása. Rövid távú cél: A hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek kulturális programokba (színház, mozi, kirándulás, beszélgetés) való bevonása. Középtávú cél: A folyamatosan szerveződő programokban való állandó részvételük. Hosszú távú cél: A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek látókörének bővítése, továbbtanulási mutatóik javulása, kommunikációs készségük fejlődése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, helyzetfeltárás. 2. Programok megszervezése, esetleges támogató felkutatásával (folyamatos pályázatfigyelés) 3. Programmegvalósítás. 4. Programok kiértékelése, további érdeklődési körökre tett javaslatok a gyermekek részéről.
Résztevők és felelős	Felelős: polgármester Résztevők: roma nemzetiségi önkormányzat, általános iskola, családsegítő szolgálat, óvoda, önkormányzat
Partnerek	roma nemzetiségi önkormányzat, általános iskola, családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat, óvoda
Határidő(k) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés 2019. szeptember 1. – szeptember 30. 2. Programszervezés 2019. október 1. – december 31. 3. Programok megvalósítása 2020. január 1. – június 30. 4. Eredmények kiértékelése 2020. július 1. – július 31. 5. További programok szervezése a nyári tábor, valamint a napközis tábor keretében 2020. július 1. – augusztus 31.

Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A szervezett programokon a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek 80 %-a részt vesz. Fontos eredményességi mutató, az eredmények kiértékelésére szervezett beszélgetéseken a gyermekek élménybeszámolói és a további érdeklődési körök felvetése.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: érdektelenség, pénzügyi forrás hiányában meghiúsuló programok Csökkent.eszk.: a gyermekekkel napi kapcsolatban állók bevonása a programokba, folyamatos mentorálása a folyamatoknak
Szükséges erőforrások	Személyi és tárgyi feltételek, pályázati források biztosítása.

Intézkedés címe:	Gyermekorvos elérése a szegényebb réteg számára is.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A településen hiányzik a külön gyermek háziorvosi szolgáltatás.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A gyermekorvos havonta legalább egy alkalommal való jelenlétével, rendelésével a szegényebb szülők is hozzájuthatnának ehhez a szolgáltatáshoz, lehetőséghez. Rövid távú cél: A gyermekorvosi rendelés megszervezése a községben. Hosszú távú cél: A havi egy alkalommal történő rendelés folyamatos fenntartásának biztosítása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Igényfelmérés, helyzetfeltárás. 2. Gyermekorvos felkeresése, kapcsolatfelvétel. 3. Tanácsadási nap kijelölése minden hónapban. 4. Eredmények értékelése.
Résztevők és felelős	Felelős: polgármester Résztevők: gyermekjóléti szolgálat, védőnő, házi orvos, önkormányzat
Partnerek	gyermekjóléti szolgálat, védőnői szolgálat, önkormányzat
Határidő(k) pontokba szedve	1. Igényfelmérés 2019. szeptember 1. – október 31. 2. Kapcsolatfelvétel 2019. november 1. – december 31. 3. 2020. január 1-től folyamatos, havi egy alkalommal megvalósuló rendelés
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint	A gyermekorvosi rendelésen megjelentek száma.

fenntarthatósága	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: érdektelenség, kapcsolatfelvétel sikertelensége Csökkent.eszk.: folyamatos mentorálása a folyamatoknak
Szükséges erőforrások	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása.

Intézkedés címe:	„Töltsd hasznosan a szünidőt!”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A községben nincs a szünidő hasznos eltöltése érdekében napközis tábor. Szükségességét a hátrányos helyzetű gyermekek magas aránya (60 %) indokolja.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Napközis tábor szervezése legalább a szünidő fele részére a HH-s gyermekek számára. Rövid távú cél: A társadalmi, családi elszigeteltségből való átmeneti kiszakadás. Középtávú cél: Új ismeretek szerzése, érdeklődési kör bővülése. Hosszú távú cél: Életminőség javulása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Igényfelmérés, adatgyűjtés a gyermekek számára vonatkozóan. 2. A tábor tematikus hetek szerinti beosztása (pl. sporthét, kézműves hét). 3. Az adott témának megfelelő programok szervezése, szakértők, előadók megkeresése. 4. Pedagógusok és segítők beosztása a napközis tábor idejére.
Résztevők és felelős	Felelős: polgármester Résztevők: roma nemzetiségi önkormányzat, általános iskola, családsegítő szolgálat, civil szervezetek
Partnerek	roma nemzetiségi önkormányzat, általános iskola, családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	1. Igényfelmérés 2019. szeptember 1. – október 31. 2. Tematikus beosztás 2019. november 1. – november 30. 3. Programszervezés, kapcsolatfelvétel 2019. december 1.-től 4. Napközis tábor 2020. július hónap
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A napközis táborban a hátrányos helyzetű gyermekek 80 %-a részt vesz. Hosszú távon a napközis tábor eredményességének mutatója, hogy a hátrányos helyzetű gyermekek a tanórákon aktívabban szerepelnek, az érdeklődési körük kiszélesedik.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: érdektelenség, pénzügyi forrás hiányában megghiúsuló programok Csökkent.eszk.: a gyermekekkel napi kapcsolatban állók bevonása a programokba, folyamatos mentorálása a folyamatoknak

Szükséges erőforrások	Személyi és tárgyi feltételek, pénzügyi források biztosítása.
-----------------------	---

Intézkedés címe:	A korai beavatkozás rendszerének kiépítése.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A településen magas a 0-3 éves korú gyermekek száma.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A hátrányos helyzet javítása érdekében a szülők ösztönzése a gyermekeiknek az óvodába történő minél hamarabbi beíratására, valamint a Biztos Kezdet program keretében a családok komplex támogatása. Rövid távú cél: Adatbázis létrehozása a nemzetiség és a hátrányos helyzet megoszlására vonatkozóan. Közép- és hosszú távú cél: A korai fejlesztéssel a hátrányok mérséklése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, helyzetfeltárás. 2. Családlátogatások az óvodás korú gyermekek státuszára vonatkozóan. 3. Támogató programok kidolgozása.
Részvevők és felelős	Felelős: polgármester Részvevők: roma nemzetiségi önkormányzat, fejlesztő szakemberek családsegítő szolgálat
Partnerek	roma nemzetiségi önkormányzat, fejlesztő szakemberek (óvoda, iskola), családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat, civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, családlátogatás 2019. szeptember 1. – december 31. 2. Támogató programok kidolgozása az adatok függvényében 2020. január 1. – március 31. 3. Programok megindítása, működtetése 2020. április 1-től folyamatos 4. Eredmények értékelése 2023. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A felmérésbe bevont családok száma, valamint a programokba bevont családok száma.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: érdektelenség a célcsoport részéről Csökkent.eszk.: folyamatos mentorálás szakemberek részéről
Szükséges erőforrások	Személyi és tárgyi feltételek, pályázati és pénzügyi források biztosítása.

Intézkedés címe:	Adatgyűjtés a mélyszegénységben élő gyermekek számáról.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nem áll rendelkezésre pontos adat a mélyszegénységben élő gyermekek létszámáról.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Általános cél, hogy valós képet kapjunk a községben, mélyszegénységben élő gyermekek számáról. Rövid távú cél: Pontos adatbázis létrehozása. Középtávú cél: Az adatok alapján intézkedések megfogalmazása, illetve meglévő intézkedés alá vonása a problémáknak. Hosszú távú cél: Az intézkedések végrehajtásával az életminőség javítása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, helyzetfeltárás, adatbázis létrehozása. 2. A megismert adatokra épülő intézkedések megfogalmazása. 3. Intézkedések és programok végrehajtása.
Résztevők és felelős	Felelős: polgármester Résztevők: roma nemzetiségi önkormányzat, gyermekvédelmi felelős, családgondozó, védőnő
Partnerek	roma nemzetiségi önkormányzat, gyermekvédelmi felelős, családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat, védőnői szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés 2019. szeptember 1. – november 30. 2. Intézkedések megfogalmazása 2019. december 1. – 2020. február 28. 3. Intézkedések végrehajtásának megkezdése 2020. március 1-től folyamatos
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Az elkészült adatbázis; a felmérésbe bevont családok száma; kidolgozott programok száma. A fenntarthatóságot az adatok folyamatos frissítése, aktualizálása biztosítja hosszú távon.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: érdektelenség Csökkent.eszk.: ösztönzés, folyamatos mentorálása a folyamatoknak
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás és tárgyi feltételek biztosítása.

Intézkedés címe:	„Tanulj a jövőért!”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A szakiskolai képzésben részt vevők aránya (60 %) túlsúlyban van, a gimnáziumi (15 %), és a szakközépiskolai (25 %) képzésben részt vevőkhöz képest.

Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Általános cél a továbbtanulás ösztönzése, egyrészt pályaválasztási tanácsadás, másrészt ösztöndíjrendszer kialakítása révén. Rövid távú cél: A tanulók orientációjának megfelelő képzés kiválasztása. Közép- és hosszú távú cél: Az elhelyezkedéshez szükséges, piacképes tudás, képesítés megszerzése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Képzésre vonatkozó igények felmérése. 2. Segítségnyújtás a megfelelő kiválasztás érdekében. 3. Beszélgetés szervezése pályaválasztási tanácsadóval. 4. Hiányszakmákra vonatkozó információk beszerzése. 5. A jó képességű tanulók meggyőzése az érettségit adó képzés választásáról.
Résztevők és felelős	Felelős: polgármester Résztevők: roma nemzetiségi önkormányzat, oktatási intézmények, önkormányzat, TIT, pályaválasztási tanácsadó
Partnerek	roma nemzetiségi önkormányzat, oktatási intézmények, önkormányzat, TIT, pályaválasztási tanácsadó
Határidő(k) pontokba szedve	1. Igényfelmérés 2019. szeptember 1. – szeptember 30. 2. Segítségnyújtás, pályaválasztási tanácsadóval beszélgetés szervezése 2019. október 1. – december 31. 3. Ösztöndíjrendszer létrehozása a roma nemzetiségi önkormányzat bevonásával 2020. január 1. – április 30.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Az érettségit adó képzésben továbbtanulók arányának növelése, 30-35 %-ra. A szakiskolai képzést választók 80 %-a, valamely hiányszakmára orientálódik.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: érdektelenség, alacsony továbbtanulási hajlandóság, meggyőző eszközök sikertelensége Csökkent.eszk.: pedagógusok általi motiválása a diákoknak, folyamatos mentorálása a folyamatoknak
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás és tárgyi feltételek biztosítása.

Intézkedés címe:	„Ismerd meg jogaidat!”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A gyermekek ismeretei meglehetősen hiányosak, az őket megillető jogokról és azok érvényesítéséről.
Célok - Általános	Általános cél a gyermekeket megillető jogok megismertetése az általános iskolai tanulókkal, tanórai keretek között.

megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Rövid távú cél: A tanulók meggyőzése az őket megillető jogok megismerésének szükségességéről. Közép- és hosszú távú cél: Tudatos joghasználó gyermekekké formálás, akik értik az esélyegyenlőség fontosságát, az egyenlőség elvét.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. A Gyermek Jogairól szóló Egyezmény magyarázatának tantervbe építése. 2. Tanórai keretek között a jogok tartalmának megismerése. 3. A tanulók és a tanítók részére a gyermekjogok.obh.hu weboldal tanulmányozásra ajánlása.
Résztevők és felelős	Felelős: oktatási intézmény vezetője Résztevők: általános iskola
Partnerek	általános iskola
Határidő(k) pontokba szedve	2019. szeptembertől az iskolai tantervben 2. osztálytól kezdve oktatás; tanévek végén eredményértékelés.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A tanév végén az általános iskolai tanulók 85 %-a fel tud sorolni és meg tud magyarázni legalább 5 db gyermekeket megillető jogot.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: a gyermekek részéről érdektelenség Csökkent.eszk.: a pedagógusok motiváló képessége
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás biztosítása.

Intézkedés címe:	Hátrányok elleni küzdelem az óvodában.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az óvodás gyermekek esetében a szocializációs-, nyelvi-, és kommunikációs hátrányok nagyarányú jelenléte.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A hátrányok mérséklése érdekében nagyobb hangsúlyt kapjon a differenciált kiscsoportos játékos-nevelés az óvodában. Rövid távú cél: Az óvodában kis létszámú csoportok kialakítása. Közép- és hosszú távú cél: A szocializációs, nyelvi és kommunikációs hátrányok kismértékű jelenléte, illetőleg teljes kiküszöbölése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba	1. Az óvodás gyermekek hátrányok szerinti besorolása. 2. Kis létszámú csoportok alakítása az óvodában. 3. Szükség esetén szakember jelenlétének biztosítása a hátrányok

szedve	kezelésére vonatkozólag.
Résztevők és felelős	Felelős: polgármester Résztevők: óvoda, gyermekjóléti szolgálat
Partnerek	óvoda, gyermekjóléti szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	1. 2019. szeptembertől folyamatos megvalósítás a nevelési évben. 2. 2020. júniustól eredmények értékelése.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A óvodás gyermekekkel, 4 éves kortól íratott DIFER mérés eredményének javulása, az előző évhez képest, a hátrányos helyzetű gyermekek arányát figyelembe véve.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: a gyermekek befogadó képessége nem megfelelő Csökkent.eszk.: az óvónők fokozott szerepvállalása, ösztönző képessége
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás biztosítása.

Nők

Intézkedés címe:	Adatgyűjtés a munkanélküli nők iskolázottságára vonatkozóan.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Nincs pontos adat a munkanélküli nők iskolázottságára vonatkozóan.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Általános cél a pontos adatbázis létrehozása, a problémával érintett témában. Rövid távú cél: Az adott intézmények megkeresésével pontos adatok álljanak rendelkezésre. Középtávú cél: Az adatok ismeretében intézkedési tervek megfogalmazása. Hosszú távú cél: A szükség szerinti képzés, átképzés szervezésével a munkaerő-piacon való elhelyezkedés elősegítése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés a munkaügyi központ bevonásával. 2. Következtetések levonása. 3. Intézkedési tervek megfogalmazása, illetve a probléma már fennálló intézkedési terv alá vonása. 4. Szükség esetén képzés, átképzés megszervezése.
Résztevők és felelős	Felelős: polgármester Résztevők: roma nemzetiségi önkormányzat, munkaügyi központ, családsegítő szolgálat, munkáltatók képviselői

Partnerek	roma nemzetiségi önkormányzat, munkaügyi központ, családsegítő szolgálat, munkáltatók képviselői
Határidő(k) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés 2019. szeptember 1. – október 31. 2. Intézkedési tervek kidolgozása 2019. november 1. – december 31. 3. Képzés, átképzés megszervezése, illetve már működő programba való bevonása az érintett személyeknek 2020. január 1-től folyamatosan
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Adatbázis létrejött a munkanélküli nők iskolázottságára vonatkozóan. A fenntarthatóság érdekében a naprakész információk adatbázisba történő bedolgozása szükséges.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: érintett személyek érdektelensége miatti adathiány Csökkent.eszk.: ismerősök megkérdezése, folyamatos mentorálása a folyamatoknak
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás és tárgyi feltételek biztosítása.

Intézkedés címe:	A szegénység kialakulási kockázatának csökkentése.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A gyermekét egyedül nevelő nők, vagy több gyermeket nevelő család esetében, magas a szegénység kockázata.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A szociális és gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása. Rövid távú cél: Adatgyűjtés során az érintett személyek, családok számának megismerése. Közép- és hosszú távú cél: Célzott támogatások igénybevétele az életminőség romlásának megállítása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, adatbázis létrehozása. 2. Célzott ellátási formák kialakítása. 3. Ügyintézés elősegítése.
Résztevők és felelős	Felelős: polgármester Résztevők: roma nemzetiségi önkormányzat, családgondozó, önkormányzat
Partnerek	roma nemzetiségi önkormányzat, önkormányzat (pénzügyi és szociális bizottság, képviselő-testület), családsegítő- és gyermekjóléti szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés 2019. szeptember 1. – október 31. 2. Konzultációk az új ellátási, támogatási formák bevezetéséről 2019. november 1. – december 31. 3. Új ellátási, támogatási forma bevezetése 2020. január 1. – december 31.

	(kölségvetési évre) 4. Eredmények kiértékelése 2023. december 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Az érintett személyek és családok életminőségi romlásának megállítása. Az intézkedés fenntarthatóság az anyagi források rendelkezésre állásának függvényében alakul.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: anyagi forrás, fedezet hiányában meghiúsulhat az új támogatási forma bevezetése Csökkent.eszk.: költségvetési kiadások átcsoportosítása
Szükséges erőforrások	Személyi, tárgyi és pénzügyi feltételek biztosítása.

Intézkedés címe:	„Nem vagy egyedül!”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A népességben belül magas (11 %) a 65 év feletti nők aránya, előfordulhat a magány és a kiszolgáltatottság megjelenése.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A községben működő nyugdíjas egyesületbe vagy a nappali ellátásba való bevonásukkal, továbbá a szomszédi figyelőhálózat kialakításával a magány és a kiszolgáltatottság elkerülése. Rövid távú cél: A 65 év feletti nők meggyőzése. Közép- és hosszú távú cél: A 65 év feletti nők meggyőzésével nő az egyesület, valamint a nappali ellátásban részt vevők száma.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, helyzetfeltárás. 2. Az adatok alapján meggyőzési eszköz választása (pl. rendezvényre meghívás). 3. A szomszédok bevonása a programba. 4. Figyelőhálózat kialakítása, dokumentálása.
Résztvevők és felelős	Felelős: polgármester Résztvevők: nyugdíjas egyesület, szociális szolgáltató központ, település lakossága
Partnerek	nyugdíjas egyesület, szociális szolgáltató központ, település lakossága
Határidő(k) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés 2019. szeptember 1. – szeptember 30. 2. Meggyőzés és programokba invitálás 2019. október 1. – 2020. február 28. 3. Figyelőhálózat kialakítása 2020. január 1. – március 31.
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon),	A nyugdíjas egyesület, valamint a nappali ellátásban részt vevők számának növekedése.

valamint fenntarthatósága	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: a célcsoport részéről érdektelenség Csökkent.eszk.: folyamatos mentorálása a folyamatoknak; közeli ismerősök, családtagok segítségül hívása a meggyőzéshez
Szükséges erőforrások	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása.
Intézkedés címe:	„Ne legyen minden nap hétköznap!”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A községben hiányoznak a fiatal lányokat, kisgyermekes és többgyermekes anyákat érdeklő programok.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Az érintett személyek részére programok szervezése, a szürke hétköznapok színesebbé tétele érdekében. Rövid távú cél: Az érdeklődési körök felméréséhez igazodó programok szervezése. Közép- és hosszú távú cél: Az érintett személyek programokon való részvételével, az életminőség javulása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés az érintett személyek létszámára vonatkozóan. 2. Az érdeklődési körök felmérése. 3. Az előadás témák és programok meghatározása. 4. Programszervezés.
Résztevők és felelős	Felelős: polgármester Résztevők: háziorvos, védőnő, családgondozó, önkormányzat, szakértők
Partnerek	háziorvosi és védőnői szolgálat, szociális szolgáltató központ, adott témában jártas szakértő, önkormányzat
Határidő(k) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés a létszámra és az érdeklődési körökre vonatkozóan 2019. szeptember 1. – november 30. 2. Eredmények rögzítése, programválasztás 2019. december 1. – 2020. február 28. 3. Programszervezés 2020. március 1. – március 31. 4. Programok megtartása havonta 2020. április hónaptól
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A szervezett programokon az érintett személyek legalább 70 %-a részt vesz. A fenntarthatóság az érdeklődési körökhöz igazodó témájú előadások, programok tartásától függ.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: a célcsoport részéről érdektelenség Csökkent.eszk.: „ennyi neked is jár” – meggyőzési technika alkalmazása
Szükséges erőforrások	Humán és pénzügyi erőforrás, valamint tárgyi feltételek biztosítása.

Intézkedés címe:	A nők ösztönzése a közeletben való részvételre.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A nők szerepe viszonylag alacsony a helyi közeletben.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A helyi közeletben a nők jelenlétének növelése. Rövid távú cél: Tájékoztató beszélgetés szervezésével a női döntéshozatal jelentőségének megértetése. Közép- és hosszú távú cél: A nőket érintő lényeges kérdésekről való döntésekben (pl. óvoda nyitva tartás) állandó női jelenlét.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. A 18 év feletti nők tájékoztató beszélgetésre invitálása (szórólap eljuttatásával). 2. Beszélgetés megszervezése és megtartása. 3. Szemléletváltást segítő intézkedés kidolgozása. 4. A beszélgetések során felmerült – a község életét érintő – javaslatok, problémák összegzése és eljuttatása az illetékesekhez.
Résztevők és felelős	Felelős: polgármester Résztevők: civil szervezetek, lakosság
Partnerek	civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	1. Tájékoztató beszélgetés szervezése 2019. szeptember 1. – október 31. 2. A nők meghívása 2019. november 1. – november 30. 3. Beszélgetés megtartása, igényfelmérés a további fórumok tartására vonatkozólag 2019. december hónap 4. Eredmények kiértékelése 2020. január hónap
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A beszélgetésen az érintett személyek legalább 60 %-a részt vesz. A javaslattétel vonatkozásában az aktivitás erőssége. Hosszú távon a női közeleti szereplők számának növekedése a fontos mutató.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: a célcsoport részéről érdektelenség, új szemlélet el nem fogadása Csökkent.eszk.: folyamatos mentorálása a folyamatoknak
Szükséges erőforrások	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása.

Idősek

Intézkedés címe:	„Tevékeny időskor ösztönzése”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A 65 év feletti lakosságon belül, alacsony (kb. 13 %) az idősek részvételi aránya a nappali ellátásban, valamint a helyi egyesületben.
Célok - Általános megfogalmazás rövid-közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Általános cél az idős, nyugdíjas személyek meggyőzése a közösségi élet jótékony hatásáról. Rövid távú cél: Az idős személyek meggyőzése a közösséghez tartozás szükségességéről. Közép- és hosszú távú cél: A nappali ellátásban, valamint a nyugdíjas egyesületben részt vevők számának növekedése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés a közösségi életben nem szereplő 64 év felettiek számáról. 2. A passzív hozzáállás okainak feltárása, valamint az érdeklődési körök megismerése. 3. Az okok ismeretében ellenérvek gyűjtése, valamint az érdeklődési körnek megfelelő program szervezése az idősek klubjában és az egyesületben.
Résztevők és felelős	Felelős: polgármester Résztevők: nyugdíjas egyesület, szociális szolgáltató központ
Partnerek	nyugdíjas egyesület, szociális szolgáltató központ
Határidő(k) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, helyzetfeltárás 2019. szeptember 1. – október 31. 2. Programszervezés 2019. november 1. – november 30. 3. Programok megtartása és új tagok regisztrálása 2019. december 1.-től
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A 64 év felettiak részvételi aránya a nappali ellátásban, valamint a helyi egyesületben legalább 25 %-ra nő. A fenntarthatóság az érdeklődési körök figyelembe vételével biztosítható.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: a célcsoport részéről érdektelenség Csökkent.eszk.: közeli ismerősök, családtagok segítségül hívása
Szükséges erőforrások	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása.

Intézkedés címe:	„Programokat az idős korosztálynak!”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A községben nagyon kevés az időseket érdeklő rendezvények, programok száma.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Általános cél, az idők fizikai és mentális állapotának fenntartása. Rövid távú cél: Személyre szóló meghívóval felkelteni az idők érdeklődését a programokon való részvételre. Közép- és hosszú távú cél: Az időskor szebbé tételével az életminőség javítása, javulása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Igényfelmérés a programok tartalmára vonatkozóan. 2. Programok kidolgozása, lehetséges pályázatok folyamatos figyelése. 3. Programok lebonyolítása a résztvevők és partnerek segítségével. 4. A programok végén kérdőívek kitöltése a további érdeklődési körökről.
Résztvevők és felelős	Felelős: polgármester Résztvevők: szociális szolgáltató központ, civil szervezetek
Partnerek	szociális szolgáltató központ, civil szervezetek
Határidő(k) pontokba szedve	1. Igényfelmérés 2019. szeptember 1. – november 30. 2. Programok kidolgozása 2019. december 1. – 2020. január 31. 3. Programok lebonyolítása, kérdőívek kiértékelése 2020. február 1.-től
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A megvalósított programok száma, valamint a programokon részt vevő idős személyek száma.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: az idős emberek érdektelensége Csökkent.eszk.: közeli ismerősök, családtagok segítségül hívása a meggyőzéshez
Szükséges erőforrások	Pénzügyi és humán erőforrás, tárgyi feltételek biztosítása, pályázati forrás.

Intézkedés címe:	Segítségnyújtás az egyedül élő idők számára.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A községben magas az egyedül élő idős személyek aránya, melyen belül főként a nők száma jelentős.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre	Általános cél, az egyedül élő idős személyek (nők) esetében a magány és a kiszolgáltatottság érzésének mérséklése. Rövid távú cél: A szomszédi figyelőhálózat kialakításával a biztonságérzet javítása. Középtávú cél: Számítástechnikai ismeretek oktatásával a távol élő családtagok „könnyebb elérése”.

bontásban	Hosszú távú cél: A középiskolákkal való együttműködés révén, az önkéntes munka keretében az idősek közérzetének javítása.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	<ol style="list-style-type: none"> 1. Az egyedül élő idős személyek feltérképezése, pontos adatok rögzítése a számukra és nemükre vonatkozóan. 2. Szomszédi figyelőhálózat szervezése, kiépítése. 3. Informatikai ismeretek szerzésére oktatás szervezése, szórólapok készítése. 4. Középiskolákkal együttműködés létrehozása. 5. A diákok bevonásával oktatás megindítása.
Résztevők és felelős	Felelős: polgármester Résztevők: önkormányzat, önkormányzat informatikai munkatársa, település lakossága, oktatási intézmények
Partnerek	önkormányzat, önkormányzat informatikai munkatársa, település lakossága, oktatási intézmények
Határidő(k) pontokba szedve	<ol style="list-style-type: none"> 1. Adatgyűjtés 2019. szeptember 1. – október 31. 2. Figyelőhálózat kiépítése 2019. november 1. – november 30. 3. Oktatásszervezés 2019. december 1. – december 31. 4. Oktatás megindítása 2020. január 1.-től
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	<p>Az informatikai oktatásban részt vevők száma.</p> <p>A kidolgozott programok száma.</p> <p>Az intézkedés eredményes és fenntartható, ha az idősek jól érzik magukat, azaz a szabadidejük hasznos eltöltése valósul meg az oktatáson való részvétellel.</p>
Kockázatok és csökkentésük eszközei	<p>Kockázatok: az idősek részéről érdektelenség, kevés önkéntes</p> <p>Csökkent.eszk.: folyamatos mentorálása a folyamatoknak</p>
Szükséges erőforrások	Humán és pénzügyi erőforrás, pályázati forrás, valamint a tárgyi feltételek biztosítása.

Intézkedés címe:	„Vissza a munka világába!”
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A községben nő az 55 év feletti regisztrált munkanélküliek és tartós munkanélküliek aránya. A 2012. évhez képest 2017-re az 55 év feletti regisztrált munkanélküliek aránya 7 %-ról 17 %-ra emelkedett.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	<p>Általános cél, az 55 év feletti munkához jutása.</p> <p>Rövid távú cél: A hasznosság érzésének növelése az érintett személyek esetében.</p> <p>Középtávú cél: A foglalkoztatást segítő programok felkutatása.</p> <p>Hosszú távú cél: A munkaerő-piacon való megjelenése az 55 év felettieknek.</p>
Tevékenységek (a beavatkozás)	1. Az érintett személyek felkutatása, adatbázis készítése a végzettségre vonatkozóan.

tartalma) pontokba szedve	2. Hiányszakmák feltérképezése, kapcsolatfelvétel a munkaügyi központtal a munkaerő kereslet, illetve az induló programok vonatkozásában. 3. Munkáltatókkal való kapcsolatfelvétel. 4. Szükség szerinti képzés, átképzés szervezése.
Résztevők és felelős	Felelős: polgármester Résztevők: munkaügyi hivatal, pályázatfigyelő munkatárs, munkáltatók képviselői
Partnerek	munkaügyi hivatal, pályázatfigyelő munkatárs, munkáltatók képviselői
Határidő(k) pontokba szedve	1. Adatgyűjtés, adatbázis létrehozása 2019. szeptember 1. – november 30. 2. Kapcsolatfelvétel 2019. december 1. – 2020. január 31. 3. Képzés, átképzés szervezése és lebonyolítása 2020. február 1.-től 4. Eredmények kiértékelése 2020. december hónap
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Az 55 év feletti regisztrált munkanélküliek és tartós munkanélküliek arányának csökkenése 10 % alá. A képzésre jelentkezők száma. A képzést eredményesen elvégzők száma.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: a résztvevők és a munkáltatók részéről az együttműködés hiánya Csökkent.eszk.: folyamatos mentorálása a folyamatoknak
Szükséges erőforrások	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, pályázati támogatás.

Intézkedés címe:	„Idősen is egészségesen!” – egészségmegőrzéshez és fejlesztéshez szükséges programok szervezése.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A községben hiányoznak az idősek egészségmegőrzéséhez és egészségfejlesztéséhez szükséges programok.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Általános célként jelentkezik az időskori prevenciós szemlélet erősítése. Rövid- és középtávú cél: A szükséges partnerek bevonásával előadások, szűrővizsgálatok szervezése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Az előadások témájával kapcsolatos igényfelmérés. 2. Az idős személyek részvételének ösztönzése. 3. Előadás szervezés, adott témában szakértő személlyel kapcsolatfelvétel (pl. szakorvos). 4. Előadás megtartása, alap szűrővizsgálatok (pl. vérnyomásmérés, vércukormérés) elvégzése.

Résztevők és felelős	Felelős: polgármester Résztevők: nyugdíjas egyesület, szociális szolgáltató központ, házi orvosok
Partnerek	nyugdíjas egyesület, szociális szolgáltató központ, házi orvosi szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	1. Igényfelmérés 2019. szeptember 1. – október 31. 2. Előadás szervezés, kapcsolatfelvétel 2019. november 1. – 2020. január 31. 3. Előadások megtartása 2020. február 1-től folyamatos, havonta legalább egy alkalommal
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Az előadásokon a 65 év feletti 60 %-a részt vesz. Az előadások, szűrővizsgálatok száma.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: a célcsoport részéről érdektelenség Csökkent.eszk.: folyamatos mentorálása a folyamatoknak; családtagok és ismerősök rábeszélő képessége
Szükséges erőforrások	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, pályázati támogatások.

Intézkedés címe:	„Idősen is legyél sokoldalú!” – informatikai oktatás az idős korosztály számára
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az idősek nem rendelkeznek informatikai ismeretekkel a községben.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A szabadidő hasznos eltöltésével, az egyedüllét érzésének mérséklése. Rövid távú cél: Az idős korosztály meggyőzése az informatikai ismeretek elsajátításának kedvező hatásáról. Közép- és hosszú távú cél: Informatikai ismeretek megszerzése a közösségben, fiatalokkal eltöltött idő keretében.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Igényfelmérés az oktatásra vonatkozóan, ösztönzés a részvételre. 2. Szórólapok készítése az oktatás időpontjáról és azok eljuttatása az érintettekhez. (a szórólap tartalmaz információkat a személyek igény szerinti szállítására vonatkozóan) 3. Együttműködés kötése a középfokú oktatási intézményekkel. 4. Oktatás megkezdése, legalább heti egy napon, a középiskolások bevonásával.
Résztevők és felelős	Felelős: polgármester Résztevők: önkormányzat informatikai munkatársa, oktatási intézmények

Partnerek	önkormányzat informatikai munkatársa, oktatási intézmények
Határidő(k) pontokba szedve	1. Igényfelmérés 2019. szeptember 1. – október 31. 2. Szórólapkészítés és kihordás 2019. november 1. – november 30. 3. Együttműködés megkötése 2019. december 1. – december 31. 4. Oktatás 2020. január hónaptól hetente egy nap 5. Eredmények kiértékelése 2020. május hónap
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Az oktatáson a 65 év felettiek legalább 40 %-a részt vesz. A fenntarthatóságot az internet adta lehetőségek bemutatása és elsajátítása biztosítja.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: az idős korosztály részéről érdektelenség Csökkent.eszk.: közeli ismerősök, családtagok segítségül hívása a meggyőzéshez
Szükséges erőforrások	Humán erőforrás és tárgyi feltételek biztosítása.

Fogyatékkal élők

Intézkedés címe:	Akadálymentes közlekedés biztosítása.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A községben lévő járdák kb. 20 %-a nem felel meg az akadálymentes közlekedésnek.
Célok - Általános megfogalmazás rövid közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Akadálymentes közlekedés biztosítása a mozgásukban korlátozott személyek számára. Közép- és hosszú távú cél: A községben lévő járdák 100 %-a alkalmas az akadálymentes közlekedésre.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Felmérés a felújításra szoruló járdák tekintetében, kiemelve a legszükségesebben felújításra váró szakaszokat. 2. Folyamatos pályázatfigyelés. 3. Pályázati kiírás hiányában a legszükségesebben felújításra váró járda szakaszok akadálymentessé tétele közmunkaprogram keretében.
Résztevők és felelős	Felelős: polgármester Résztevők: önkormányzat pályázatfigyelő munkatársa, közfoglalkoztatottak
Partnerek	önkormányzat pályázatfigyelő munkatársa, közfoglalkoztatottak
Határidő(k) pontokba szedve	1. Felmérés, összeírás 2019. szeptember 1. – szeptember 30. 2. Pályázatfigyelés 2019. október 1-től

	3. Legszükségesebb felújítások elvégzése 2020. szeptember, október hónap
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A községben lévő járdák legalább 80 %-a megfelelő burkolatú, azaz akadálymentes.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: megfelelő pályázat kiírásának hiánya, pénzügyi forrás hiánya Csökkent.eszk.: folyamatos pályázatfigyelés
Szükséges erőforrások	Pályázati forrás, humán és pénzügyi erőforrás biztosítása.

Intézkedés címe:	A fogyatékkal élők foglalkoztatottságának növelése.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A községben alacsony a fogyatékkal élők foglalkoztatottsága.
Célok - Általános megfogalmazás rövid közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	Általános cél, a fogyatékkal élők munkához jutásának elősegítése. Rövid távú cél: Pontos adatbázis létrehozása a munkaképes korú és állapotú fogyatékkal élő személyekről. Középtávú cél: Védett munkahelyek kialakításával a foglalkoztatás növelése. Hosszú távú cél: A munkához jutással járó hasznosságérzet erősödésével, javul a fogyatékkal élők életminősége.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Információgyűjtés, adatbázis létrehozása. 2. Képzési igények felmérése, képzés szervezése. 3. Védett munkahelyek létrehozása. 4. Eredmények értékelése.
Résztevők és felelős	Felelős: polgármester Résztevők: munkaügyi központ, szociális szolgáltató központ, Szociális és Gyermekvédelmi Igazgatóság
Partnerek	munkaügyi központ, szociális szolgáltató központ, Szociális és Gyermekvédelmi Igazgatóság
Határidő(k) pontokba szedve	1. Információgyűjtés, adatbázis létrehozás 2019. szeptember 1. – október 31. 2. Képzési igények felmérése, képzés szervezése 2019. november 1 – 2020. január 31. 3. Védett munkahelyek létrehozása 2020. január hónaptól
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép	A munkaképes korú és állapotú fogyatékkal élő személyek legalább 25-30 %-a foglalkoztatottá válik.

és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázatok: védett munkahelyek létrehozásához nincsenek meg a feltételek Csökkent.eszk.: folyamatos mentorálása a folyamatoknak
Szükséges erőforrások	Pályázati forrás, humán és pénzügyi erőforrás biztosítása.

Intézkedés címe:	A tehetséges fogyatékos személyek támogatása.
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A valamely művészeti ágban tehetséges fogyatékos gyermekek és felnőttek támogatása nem kielégítő.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszú távú időegységekre bontásban	A fogyatékkal élő személyek részére fellépési, kiállítási lehetőségek biztosítása. Rövid- és középtávú cél: Az igényfelmérést követően rendezvények szervezése, ahol a fogyatékkal élő személyek „megmutathatják” magukat.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	1. Igényfelmérés és tevékenységek felkutatása. 2. Fellépési és kiállítási lehetőségek szervezése.
Résztevők és felelős	Felelős: polgármester Résztevők: közművelődési szakemberek, szociális otthon dolgozói
Partnerek	közművelődési szakemberek, önkormányzat, családsegítő szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	1. Igényfelmérés 2019. szeptember 1. – december 31. 2. Fellépések, kiállítások szervezése 2020. január 1-től folyamatosan
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A községben élő fogyatékos személyek legalább 40 %-a részt vesz a programokon. A fenntarthatóságot a tehetségek figyelemmel kísérése és folyamatos felkutatása biztosítja.
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kockázat: érdektelenség, pénzügyi forrás hiánya
Szükséges erőforrások	Humán és pénzügyi forrás biztosítása.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	„Újra a munka világában.”	Magas a tartós munkanélküliek száma a településen. A nyilvántartott munkanélküliek 49 %-a 180 napnál régebben regisztrált.	A tartós munkanélküli személyek foglalkoztatásának biztosítása. Rövid- és középtávú cél: Szükség esetén átképzési programban való részvétel ösztönzése. Hosszú távú cél: Munkaerő-piacra való belépés.		1. Adatgyűjtés, kapcsolatfelvétel a munkáltatókkal. 2. A munkáltatók (vállalkozók) ösztönzése, hogy pályázzanak munkanélküliek felvételének támogatására. 3. Hiányszakmák feltérképezése, szükség esetén átképzésre motiválás.	Polgármester	2023.12.31.	A kedvezményes foglalkoztatási programok hatására a tartós munkanélküliek legalább 50 %-a talál munkát.	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása.	A fenntarthatóságot a munkaerő-piacon való tartós jelenlét biztosítja.
2	„Szerezzünk szakmát!”	A nyilvántartott álláskeresők 52 %-a csak általános iskolai végzettséggel rendelkezik.	A munkaerő-piacon történő elhelyezkedés elősegítése. Rövid- és középtávú cél: Hiányszakmák feltérképezésével szakképzésre ösztönzés. Hosszú távú cél: Munkaerő-piacon való elhelyezkedés.		1. Adatgyűjtés, képzésbeli hiányosságok feltárása. 2. Szakképzés megszerzésének szervezése. 3. Eredmények értékelése.	Polgármester	2023.12.31.	A nyilvántartott álláskeresők 60 %-a részt vesz a szakképzésre alapuló programban. A programban részt vevő nyilvántartott álláskeresők 60 %-a szerez szakmát.	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, pályázati támogatások.	Az intézkedés fenntartható, ha az érintettek részt vesznek a képzésen.
3	Önellátás megszervezése.	A községben szinte lehetetlen belépni a munkaerő-piacra.	Az önellátás érdekében, önellátás megszervezése. Rövidtávú cél: Helyzetfeltárás és		1. Az érintett családok, személyek megkeresése. 2. Önkormányzat részéről szakmai és tárgyi feltételek	Polgármester	2023.12.31.	A mélyszegénységben élők legalább 70 %-a részt vesz az önellátásban.	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, pályázati támogatások.	A fenntarthatóságot a folyamatos ellenőrzés és segítségnyújtás garantálja.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			szemléletváltás ösztönzése. Középtávú cél: Önellátásban részt vevők számának növelése. Hosszú távú cél: A mélyszegénységben élők – megfelelő támogatással – teljes önellátásra rendezkednek be.		rendelkezésre bocsátása. 3. Önellátás megkezdése. 4. Eredmények értékelése.					
4	Munkaerő-piacra való belépés megkönnyítése pályakezdőknek.	A településen nincs az oktatásból a munkaerő-piacra való átmenetet megkönnyítő program.	A pályaválasztás előtt állók megfelelő információkhoz juttatása, és a munkaerő-piacra való belépés megkönnyítése. Rövidtávú cél: A fiatalok meggyőzése a program szükségességéről. Középtávú cél: Megfelelő motiváltság esetén a beszélgetéseken való részvétel ösztönzése. Hosszú távú cél: Munkaerő-piacra való belépés.		1. Fiatalok felkeresése, ösztönzése. 2. Munkáltatók, szakértők felkeresése. 3. Fórumok, beszélgetések szervezése.	Polgármester	2023.12.31.	A beszélgetéseken, fórumokon megjelent pályakezdők száma. Hosszú távon a munkaerő-piacra belépők száma jelenik meg fontos mutatóként.	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, pályázati források.	Az intézkedés fenntartható, ha az érintettek hajlandóságot mutatnak a beszélgetéseken való részvételre.
5	Adatgyűjtés a középfokú felnőttoktatásban	Nincs adat a felnőttoktatásban részt vevők számának	Általános cél: Információszerzés a szakiskolai,		1. Adatgyűjtés, érintett oktatási intézmények	Polgármester	2023.12.31.	Pontos adatokhoz jutás a középiskolai felnőttoktatásban	Személyi, tárgyi és pénzügyi feltételek	Az intézkedés eredményei akkor tarthatók fenn, ha

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
	részt vevők számáról.	alakulásáról a közép fokú iskolákban.	középiskolai és gimnáziumi felnőttoktatásban részt vevők számáról. Rövidtávú cél: A kapott adatok elemzése és következtetések levonása. Középtávú cél: A kapott eredmények alapján intézkedések megfogalmazása. Hosszú távú cél: Intézkedések végrehajtása.		megkeresése. 2. Adatok elemzése. 3. Intézkedések megfogalmazása, illetve a beazonosított problémák már meglévő intézkedési terv alá vonása. 4. Intézkedések végrehajtása.			részt vevők számáról.	biztosítása.	az adatbázis frissítése biztosított.
6	Elégséges lakáskörülmények biztosítása.	A községben a lakások 20 %-át elégtelen lakhatási körülmények jellemzik.	Élhető otthonok kialakítása, az ott élők bevonásával. Rövidtávú cél: A lakások felújítása, a veszélyeztetettség megszüntetése. Középtávú cél: A folyamatos ellenőrzés melletti állagmegőrzés. Hosszú távú cél: Elégséges lakáskörülmények biztosítása mindenki számára.		1. Az elégtelen lakhatású házak felmérése, összeírása. 2. Az elvégzendő feladatok összegzése. 3. Szükséges anyagok beszerzése. 4. Munkacsoportok alakítása. 5. Felújítások elvégzése.	Polgármester	2020.09.30.	A községben lévő összes lakás elégséges lakhatási körülményekkel rendelkezik.	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, pénzügyi forrás.	Az eredményességet a lakástulajdonosok együttműködése biztosítja.
7	Szociális bérlakások kialakítása.	A községben nincsenek szociális bérlakások. Szükségességét az	A községben eladásra váró üres lakások, pályázati		1. Adatgyűjtés – azoknak a házaknak az összeírása,	Polgármester	2023.12.31.	A községben legalább 10 db szociális bérlakás	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása,	A fenntarthatóságot az állagmegőrzés

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
		elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások magas száma (20 %), valamint a szegregált külterületen élők faluba költözésére vonatkozó igény indokolja.	pénzen való megvásárlása. Rövid távú cél: Megfelelő pályázat kiírásával, pályázat benyújtása. Középtávú cél: Az üresen álló lakások megvásárlása. Hosszú távú cél: Megfelelő lakáskörülmények biztosítása a falu összes lakosa számára.		melyeket nem érdemes felújítani; felmérni a szegregált külterületen élők körében az igényeket. 2. Megfelelő pályázat kiírása esetén pályázat benyújtása. 3. Sikeres pályázat esetén a lakások megvásárlása. 4. Költöztetés lebonyolítása.			kialakítása. Rövidtávon a forrás a megfelelő pályázati kiírás, és sikeres pályázat.	pályázati forrás.	biztosítja a lakók részéről.
8	„Élj egészségesen!”	Kevés a helyi kezdeményezésű felnőtt egészségügyi szűrőprogram a településen. Általánosságban elmondható, hogy a mélyszegénységben élők egészségi állapota rosszabb az átlagosnál, a születéskor várható élettartam mínusz 10 év a legújabb kutatások szerint.	A mélyszegénységben élők egészségi állapotának javítása. Rövid távú cél: A megelőzés fontosságának tudatosítása, szervezett beszélgetések keretében. Közép- és hosszú távú cél: A fórumok, előadások legalább félévenkénti gyakorisággal való megszervezésével tudatos életmódváltás elérése a mélyszegénységben élő személyeknél.		1. Az érintett személyek létszámára vonatkozó felmérés elkészítése. 2. Információnyújtás az előadás, beszélgetés időpontjáról. 3. Beszélgetés, fórum megszervezése – egy-egy fórum alkalmával a háziorvos által elvégezhető alapvizsgálatok (pl. vérnyomásmérés, vércukormérés) végzése. A további érdeklődési körrel személyes beszélgetés, és ennek megfelelő szakember invitálása a következő beszélgetésre.	Polgármester	2023.03.31.	A beszélgetéseken résztvevők száma. A további előadások témáira tett javaslatok száma.	Személyi és tárgyi feltételek, pénzügyi források biztosítása.	A fenntarthatóságot, az érintett személyek érdeklődési körének megfelelő előadások megtartása biztosítja.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
9	Adatgyűjtés a mélyszegénységben élők számáraól.	Nincs pontos adat a mélyszegénységben élők számáról, pedig a programok kiterjesztése szempontjából szükséges lenne.	A községben a valós helyzet megismerése, azaz hogy hányan élnek 28.500 Ft/fő/hó alatti jövedelemből. Rövid távú cél: Adatgyűjtéssel a létszám adatok megismerése. Középtávú cél: A létszám adatok ismeretében intézkedések megfogalmazása, illetve a már előírt intézkedésekbe történő bevonás. Hosszú távú cél: Intézkedések végrehajtásával a mélyszegénységben élők életminőségének javítása.		1. Adatgyűjtés, helyzetfeltárás. 2. Intézkedés előírás, vagy már meglévőbe való beillesztés (pl. életviteli tanácsadás). 3. Programok végrehajtása, valamint az életkörülmények nyomon követése.	Polgármester	2023.12.31.	Adatbázis létrejötte a mélyszegénységben élők számáról, mely pontos képet nyújt a megvalósítandó programok tekintetében.	Humán erőforrás és tárgyi feltételek biztosítása.	A fenntarthatóságot a folyamatos nyomon követés, az adatok állandó frissítése biztosítja.
10	„Együtt egymásért.”	A szegregátumban élő emberek kirekesztettsége, elszigeteltsége. A községhez tartozó, szegregátumnak minősülő külterületen jelenleg 45 fő él.	Az általános cél, a kirekesztettség érzésének csökkentése. Rövid távú cél: A helyi programok szervezésébe, be kell vonni a szegregátumban élő embereket is. Közép- és hosszú távú cél: A		1. A szegregátumban élők igényeinek felmérése; adatgyűjtés korcsoport szerinti bontásban. 2. A szervezett programokba való bevonása a szegregált területen élőknek (személyek szállításában	Polgármester	2023.12.31.	A helyi programok szervezésében és a civil szervezetekben részt vevő, szegregátumban élő személyek száma. A Segesdre beköltözni vágyó és be is költöző családok száma.	Humán erőforrás, pénzügyi forrás és pályázati forrás biztosítása.	A szegregált területen élő lakosság életének folyamatos nyomon követése, valamint az érdeklődési köröknek megfelelő programok szervezése.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			községben a szociális bérlakások kialakításával a faluba költöztetni vágyók elhelyezése.		segítségnyújtás a szociális szolgáltató központ, valamint az önkormányzat részéről). 3. Sikeres pályázat esetén a kialakításra kerülő szociális bérlakásokba költöztetés lebonyolítása.					
11	„Kezdedben a jövőd!”	A szegregátumban élő 15-25 év közötti lányok felvilágosíthatatlansága, tanulatlansága. Bertalanpusztán jelenleg 6 fő 15-25 év közötti lány él, közülük 5 főnek 8 általános- és 1 főnek 7 általános iskolai végzettsége van. A 6 főből 4 főnek egy-egy gyermeke, 1 főnek két gyermeke van, és 1 főnek még nincsen gyermeke.	Az általános iskolát követően elkezdett szakiskola befejezése, azaz szakma megszerzése, valamint életmódbeli változások ösztönzése. Rövid távú cél: Meggyőzés a tanulás fontosságáról, valamint a gyermekvállalás későbbi időzítéséről. Középtávú cél: A közszégi szinten történő beszélgetések megszervezése a védőnő és családgyongozó közreműködésével, a szegregált		1. Felmérés az érintett személyek helyzetére vonatkozóan, következtetések levonása. 2. Rendszeres családlátogatással az érintett téma bevezetése. 3. Közszégi szinten beszélgetés szervezése az integráció érdekében.	Polgármester	2023.12.31.	A szegregátumban élő 15-25 éves lányok 80 %-a részt vesz a közszégi szintű programban. A szegregátumban élő fiatal lányok 80 %-a elvégzi az elkezdett szakiskolát, szakmát szerez és ezzel valószínűsíthetően a (további) gyermekvállalás is későbbre tolódik.	Fokozott humán erőforrás és tárgyi feltételek biztosítása.	A fenntarthatóságot a rendszeres családlátogatások és a megfelelő információcsere biztosítja.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			területen élő 15-25 év közötti lányok bevonásával. Hosszú távú cél: A gondolkodás és az értékrend átalakulása.							
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	„Programok a szélesebb látókörért”	A 0-18 éves gyermekek 60 %-a hátrányos helyzetű, 30 %-a pedig halmozottan hátrányos helyzetű.	Általános cél a kirekesztettség, elszigeteltség érzésének csökkentése, valamint a szociális hátrányok kompenzálása. Rövid távú cél: A hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek kulturális programokba (színház, mozi, kirándulás, beszélgetés) való bevonása. Középtávú cél: A folyamatosan szerveződő programokban való állandó részvételük. Hosszú távú cél: A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek		1. Adatgyűjtés, helyzetfeltárás. 2. Programok megszervezése, esetleges támogató felkutatásával (folyamatos pályázatfigyelés) 3. Programmegvalósítás. 4. Programok kiértékelése, további érdeklődési körökre tett javaslatok a gyermekek részéről.	Polgármester	2023.12.31.	A szervezett programokon a hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek 80 %-a részt vesz. Fontos eredményességi mutató, az eredmények kiértékelésére szervezett beszélgetéseken a gyermekek élménybeszámolói és a további érdeklődési körök felvetése.	Személyi és tárgyi feltételek, pályázati források biztosítása.	A fenntarthatóságot a hátrányos helyzetű gyermekekre fordított fokozott figyelem biztosítja.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			látókörének bővítése, továbbtanulási mutatók javulása, kommunikációs készségük fejlődése.							
2	Gyermekorvos elérése a szegényebb réteg számára is.	A településen hiányzik a külön gyermek háziorvosi szolgáltatás.	A gyermekorvos havonta legalább egy alkalommal való jelenlétével, rendelésével a szegényebb szülők is hozzájuthatnának ehhez a szolgáltatáshoz, lehetőséghez. Rövid távú cél: A gyermekorvosi rendelés megszervezése a községben. Hosszú távú cél: A havi egy alkalommal történő rendelés folyamatos fenntartásának biztosítása.		1. Igényfelmérés, helyzetfeltárás. 2. Gyermekorvos felkeresése, kapcsolatfelvétel. 3. Tanácsadási nap kijelölése minden hónapban. 4. Eredmények értékelése.	Polgármester	2023.12.31.	A gyermekorvosi rendelésen megjelentek száma.	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása.	Az intézkedés eredményének fenntartását az érintett személyek érdeklődésének fennállása biztosítja.
3	„Töltsd hasznosan a szünidőt!”	A községben nincs a szünidő hasznos eltöltése érdekében napközis tábor. Szükségességét a hátrányos helyzetű gyermekek magas aránya (60 %) indokolja.	Napközis tábor szervezése legalább a szünidő fele részére a HH-s gyermekek számára. Rövid távú cél: A társadalmi, családi elszigeteltségből		1. Igényfelmérés, adatgyűjtés a gyermekek számára vonatkozóan. 2. A tábor tematikus hetek szerinti beosztása (pl. sporthét, kézműves hét). 3. Az adott témának megfelelő	Polgármester	2020.07.31.	A napközis táborban a hátrányos helyzetű gyermekek 80 %-a részt vesz. Hosszú távon a napközis tábor eredményességének mutatója, hogy a hátrányos helyzetű	Személyi és tárgyi feltételek, pénzügyi források biztosítása.	A fenntarthatóságot az érdekes programok szervezése biztosítja.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			való átmeneti kiszakadás. Középtávú cél: Új ismeretek szerzése, érdeklődési kör bővülése. Hosszú távú cél: Életminőség javulása.		programok szervezése, szakértők, előadók megkeresése. 4. Pedagógusok és segítők beosztása a napközis tábor idejére.			gyermek a tanórákon aktívabban szerepelnek, az érdeklődési körük kiszélesedik.		
4	A korai beavatkozás rendszerének kiépítése.	A településen magas a 0-3 éves korú gyermekek száma, 2012-ben 99 fő, azaz a lakosság 3,8 %-a.	A hátrányos helyzet javítása érdekében a szülők ösztönzése a gyermekeiknek az óvodába történő minél hamarabbi beíratására, valamint a Biztos Kezdet program keretében a családok komplex támogatása. Rövid távú cél: Adatbázis létrehozása a nemzetiség és a hátrányos helyzet megoszlására vonatkozóan. Közép- és hosszú távú cél: A korai fejlesztéssel a hátrányok mérséklése.		1. Adatgyűjtés, helyzetfeltárás. 2. Családlátogatások az óvodás korú gyermekek státuszára vonatkozóan. 3. Támogató programok kidolgozása.	Polgármester	2023.12.31.	A felmérésbe bevont családok száma, valamint a programokba bevont családok száma.	Személyi és tárgyi feltételek, pályázati és pénzügyi források biztosítása.	Az intézkedés eredményeinek fenntartását a nevelési intézményben folytatott megfelelő fejlesztő tevékenység biztosítja.
5	Adatgyűjtés a mélyszegénységben élő gyermekek számáról.	Nem áll rendelkezésre pontos adat a mélyszegénységben élő gyermekek létszámáról.	Általános cél, hogy valós képet kapjunk a községben, mélyszegénységben élő gyermekek		1. Adatgyűjtés, helyzetfeltárás, adatbázis létrehozása. 2. A megismert adatokra épülő	Polgármester	2023.12.31.	Az elkészült adatbázis; a felmérésbe bevont családok száma; kidolgozott	Humán erőforrás és tárgyi feltételek biztosítása.	A fenntarthatóságot az adatok folyamatos frissítése,

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			számáról. Rövid távú cél: Pontos adatbázis létrehozása. Középtávú cél: Az adatok alapján intézkedések megfogalmazása, illetve meglévő intézkedés alá vonása a problémáknak. Hosszú távú cél: Az intézkedések végrehajtásával az életminőség javítása.		intézkedések megfogalmazása. 3. Intézkedések és programok végrehajtása.			programok száma.		aktualizálása biztosítja hosszú távon.
6	„Ismerd meg jogaidat!”	A gyermekek ismeretei meglehetősen hiányosak, az őket megillető jogokról és azok érvényesítéséről.	Általános cél a gyermekeket megillető jogok megismertetése az általános iskolai tanulókkal, tanórai keretek között. Rövid távú cél: A tanulók meggyőzése az őket megillető jogok megismerésének szükségességéről. Közép- és hosszú távú cél: Tudatos joghasználó gyermekekké formálás, akik értik az esélyegyenlőség		1. A Gyermekek Jogairól szóló Egyezmény magyarázatának tantervbe építése. 2. Tanórai keretek között a jogok tartalmának megismerése. 3. A tanulók és a tanítók részére a gyermekjogok.obh.hu weboldal tanulmányozásra ajánlása.	oktatási intézmény vezetője	2023.12.31.	A tanév végén az általános iskolai tanulók 85 %-a fel tud sorolni és meg tud magyarázni legalább 5 db gyermekeket megillető jogot.	Humán erőforrás biztosítása.	A fenntarthatóságot a gyermekeket megillető jogok tantervbe építése biztosítja.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			fontosságát, az egyenlőség elvét.							
7	Hátrányok elleni küzdelem az óvodában.	Az óvodás gyermekek esetében a szocializációs-, nyelvi-, és kommunikációs hátrányok nagyarányú jelenléte.	A hátrányok mérséklése érdekében nagyobb hangsúlyt kapjon a differenciált kiscsoportos játékos-nevelés az óvodában. Rövid távú cél: Az óvodában kis létszámú csoportok kialakítása. Közép- és hosszú távú cél: A szocializációs, nyelvi és kommunikációs hátrányok kismértékű jelenléte, illetőleg teljes kiküszöbölése.		1. Az óvodás gyermekek hátrányok szerinti besorolása. 2. Kis létszámú csoportok alakítása az óvodában. 3. Szükség esetén szakember jelenlétének biztosítása a hátrányok kezelésére vonatkozólag.	Polgármester	2023.12.31.	A óvodás gyermekekkel, 4 éves kortól íratott DIFER mérés eredményének javulása, az előző évhez képest, a hátrányos helyzetű gyermekek arányát figyelembe véve.	Humán erőforrás biztosítása.	A fenntarthatóságot az óvodában végzett fejlesztő tevékenység garantálja.
8	"Tanulj a jövődért!"	A szakiskolai képzésben részt vevők aránya (60%) túlsúlyban van, a gimnáziumi (15%), és a szakközépiskolai (25%) képzésben részt vevőkhöz képest.	Általános cél a továbbtanulás ösztönzése, egyrészt pályaválasztási tanácsadás, másrészt ösztöndíjrendszer kialakítása révén. Rövid távú cél: A tanulók orientációjának megfelelő képzés kiválasztása. Közép-		1. Képzésre vonatkozó igények felmérése. 2. Segítségnyújtás a megfelelő kiválasztás érdekében. 3. Beszélgetés szervezése pályaválasztási tanácsadóval. 4. Hiányszakmákra vonatkozó információk beszerzése. 5. A jó	Polgármester	2020.04.30.	Az érettségit adó képzésben továbbtanulók arányának növelése, 30-35%-ra. A szakiskolai képzést választók 80%-a, valamely hiányszakmára orientálódik.	Humán erőforrás és tárgyi feltételek biztosítása.	Az intézkedés eredményeinek fenntartását a folyamatos segítségnyújtás, tanácsadás biztosítja.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			és hosszú távú cél: Az elhelyezkedéshez szükséges, piacképes tudás, képesítés megszerzése.		képességű tanulók meggyőzése az érettségit adó képzés választásáról.					
III. A nők esélyegyenlősége										
1	Adatgyűjtés a munkanélküli nők iskolázottságára vonatkozóan.	Nincs pontos adat a munkanélküli nők iskolázottságára vonatkozóan.	Általános cél a pontos adatbázis létrehozása, a problémával érintett témában. Rövid távú cél: Az adott intézmények megkeresésével pontos adatok álljanak rendelkezésre. Középtávú cél: Az adatok ismeretében intézkedési tervek megfogalmazása. Hosszú távú cél: A szükség szerinti képzés, átképzés szervezésével a munkaerő-piacon való elhelyezkedés elősegítése.		1. Adatgyűjtés a munkaügyi központ bevonásával. 2. Következtetések levonása. 3. Intézkedési tervek megfogalmazása, illetve a probléma már fennálló intézkedési terv alá vonása. 4. Szükség esetén képzés, átképzés megszervezése.	Polgármester	2023.12.31.	Adatbázis létrejött a munkanélküli nők iskolázottságára vonatkozóan.	Humán erőforrás és tárgyi feltételek biztosítása.	A fenntarthatóság érdekében a naprakész információk adatbázisba történő bedolgozása szükséges.
2	A szegénység kialakulási kockázatának csökkentése.	A gyermekét egyedül nevelő nők, vagy több gyermeket nevelő család esetében, magas a szegénység kockázata.	A szociális és gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások		1. Adatgyűjtés, adatbázis létrehozása. 2. Célzott ellátási formák kialakítása. 3. Ügyintézés elősegítése.	Polgármester	2023.12.31.	Az érintett személyek és családok életminőségi romlásának megállítása.	Személyi, tárgyi és pénzügyi feltételek biztosítása.	Az intézkedés fenntarthatóság az anyagi források rendelkezésre állásának függvényében

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			körének kialakítása. Rövid távú cél: Adatgyűjtés során az érintett személyek, családok számának megismerése. Közép- és hosszú távú cél: Célzott támogatások igénybevételével az életminőség romlásának megállítása.							alakul.
3	„Nem vagy egyedül!”	A népességben magas (11 %) a 65 év feletti nők aránya, előfordulhat a magány és a kiszolgáltatottság megjelenése.	A községben működő nyugdíjas egyesületbe vagy a nappali ellátásba való bevonásukkal, továbbá a szomszédi figyelőhálózat kialakításával a magány és a kiszolgáltatottság elkerülése. Rövid távú cél: A 65 év feletti nők meggyőzése. Közép- és hosszú távú cél: A 65 év feletti nők meggyőzésével nő az egyesület, valamint a nappali ellátásban részt vevők száma.		1. Adatgyűjtés, helyzetfeltárás. 2. Az adatok alapján meggyőzési eszköz választása (pl. rendezvényre meghívás). 3. A szomszédok bevonása a programba. 4. Figyelőhálózat kialakítása, dokumentálása.	Polgármester	2020.03.31.	A nyugdíjas egyesület, valamint a nappali ellátásban részt vevők számának növekedése.	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása.	A fenntarthatóságot az érdeklődési körnek megfelelő programok szervezése garantálja.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
4	„Ne legyen minden nap hétköznap!”	A községben hiányoznak a fiatal lányokat, kisgyermekes és többgyermekes anyákat érdeklő programok.	Az érintett személyek részére programok szervezése, a szürke hétköznapok színesebbé tétele érdekében. Rövid távú cél: Az érdeklődési körök felméréséhez igazodó programok szervezése. Közép- és hosszú távú cél: Az érintett személyek programokon való részvételével, az életminőség javulása.		1. Adatgyűjtés az érintett személyek létszámára vonatkozóan. 2. Az érdeklődési körök felmérése. 3. Az előadás témák és programok meghatározása. 4. Programszervezés.	Polgármester	2023.12.31.	A szervezett programokon az érintett személyek legalább 70 %-a részt vesz.	Humán és pénzügyi erőforrás, valamint tárgyi feltételek biztosítása.	A fenntarthatóság az érdeklődési körökhöz igazodó témájú előadások, programok tartásától függ.
5	A nők ösztönzése a közéletben való részvételre.	A nők szerepe viszonylag alacsony a helyi közéletben.	A helyi közéletben a nők jelenlétének növelése. Rövid távú cél: Tájékoztató beszélgetés szervezésével a női döntéshozatal jelentőségének megértetése. Közép- és hosszú távú cél: A nőket érintő lényeges kérdésekről való döntésekben (pl. óvoda nyitva tartás) állandó női jelenlét.		1. A 18 év feletti nők tájékoztató beszélgetésre invitálása (szórálap eljuttatásával). 2. Beszélgetés megszervezése és megtartása. 3. Szemléltetést segítő intézkedés kidolgozása. 4. A beszélgetések során felmerült – a község életét érintő – javaslatok, problémák összegzése és eljuttatása az illetékesekhez.	Polgármester	2020.01.31.	A beszélgetésen az érintett személyek legalább 60 %-a részt vesz. A javaslattevel vonatkozásában az aktivitás erőssége. Hosszú távon a női közéleti szereplők számának növekedése a fontos mutató.	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása.	A fenntarthatóságot a nők érdeklődésének fenntartása biztosítja.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	„Tevékeny időskor ösztönzése”	A 65 év feletti lakosságon belül, alacsony (kb. 13 %) az idősek részvételi aránya a nappali ellátásban, valamint a helyi egyesületben.	Általános cél az idős, nyugdíjas személyek meggyőzése a közösségi élet jótékony hatásáról. Rövid távú cél: Az idős személyek meggyőzése a közösséghez tartozás szükségességéről. Közép- és hosszú távú cél: A nappali ellátásban, valamint a nyugdíjas egyesületben részt vevők számának növekedése.		1. Adatgyűjtés a közösségi életben nem szereplő 64 év feletti számára. 2. A passzív hozzáállás okainak feltárása, valamint az érdeklődési körök megismerése. 3. Az okok ismeretében ellenérvek gyűjtése, valamint az érdeklődési körnek megfelelő program szervezése az idősek klubjában és az egyesületben.	Polgármester	2023.12.31.	A 64 év feletti részvételi aránya a nappali ellátásban, valamint a helyi egyesületben legalább 25 %-ra nő.	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása.	A fenntarthatóság az érdeklődési körök figyelembe vételével biztosítható.
2	„Programokat az idős korosztálynak!”	A községben nagyon kevés az időseket érdeklő rendezvények, programok száma.	Általános cél, az idősek fizikai és mentális állapotának fenntartása. Rövid távú cél: Személyre szóló meghívóval felkelteni az idősek érdeklődését a programokon való részvételre. Közép- és hosszú távú cél: Az időskor szebbé tételével az életminőség javítása, javulása.		1. Igényfelmérés a programok tartalmára vonatkozóan. 2. Programok kidolgozása, lehetséges pályázatok folyamatos figyelése. 3. Programok lebonyolítása a résztvevők és partnerek segítségével. 4. A programok végén kérdőívek kitöltése a további érdeklődési körökről.	Polgármester	2023.12.31.	A megvalósított programok száma, valamint a programokon részt vevő idős személyek száma.	Pénzügyi és humán erőforrás, tárgyi feltételek biztosítása, pályázati forrás.	A fenntarthatóságot az érdeklődési köröknek megfelelő programok biztosítják.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
3	Segítségnyújtás az egyedül élő idősek számára.	A községben magas az egyedül élő idős személyek aránya, melyen belül főként a nők száma jelentős.	Általános cél, az egyedül élő idős személyek (nők) esetében a magány és a kiszolgáltatottság érzésének mérséklése. Rövid távú cél: A szomszédi figyelőhálózat kialakításával a biztonságérzet javítása. Középtávú cél: Számítástechnikai ismeretek oktatásával a távol élő családtagok „könnyebb elérése”. Hosszú távú cél: A középiskolákkal való együttműködés révén, az önkéntes munka keretében az idősek közérzetének javítása.		1. Az egyedül élő idős személyek feltérképezése, pontos adatok rögzítése a számukra és nemükre vonatkozóan. 2. Szomszédi figyelőhálózat szervezése, kiépítése. 3. Informatikai ismeretek szerzésére oktatás szervezése, szórólapok készítése. 4. Középiskolákkal együttműködés létrehozása. 5. A diákok bevonásával oktatás megindítása.	Polgármester	2023.12.31.	Az informatikai oktatásban részt vevők száma. A kidolgozott programok száma.	Humán és pénzügyi erőforrás, pályázati forrás, valamint a tárgyi feltételek biztosítása.	Az intézkedés eredményes és fenntartható, ha az idősek jól érzik magukat, azaz a szabadidejük hasznos eltöltése valósul meg az oktatáson való részvétellel.
4	„Vissza a munka világába!”	A községben nő az 55 év feletti regisztrált munkanélküliek és tartós munkanélküliek aránya. A 2012. évhez képest 2017-re az 55 év feletti regisztrált	Általános cél, az 55 év feletti munkához jutása. Rövid távú cél: A hasznosság érzésének növelése az érintett		1. Az érintett személyek felkutatása, adatbázis készítése a végzettségre vonatkozóan. 2. Hiányszakmák	Polgármester	2023.12.31.	Az 55 év feletti regisztrált munkanélküliek és tartós munkanélküliek arányának csökkenése 10 %	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, pályázati támogatás.	Az intézkedés eredményeinek fenntartását a hiányszakmákra épülő képzések szervezése biztosítja.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
		munkanélküliek aránya 7 %-ról 17 %-ra emelkedett.	személyek esetében. Középtávú cél: A foglalkoztatást segítő programok felkutatása. Hosszú távú cél: A munkaerő-piacon való megjelenése az 55 év felettieknek.		feltérképezése, kapcsolatfelvétel a munkaügyi központtal a munkaerő kereslet, illetve az induló programok vonatkozásában. 3. Munkáltatókkal való kapcsolatfelvétel. 4. Szükség szerinti képzés, átképzés szervezése.			alá. A képzésre jelentkezők száma. A képzést eredményesen elvégzők száma.		
5	„Idősen is egészségesen!” – egészségmegőrzéshez és fejlesztéshez szükséges programok szervezése.	A községben hiányoznak az idősek egészségmegőrzéséhez és egészségfejlesztéséhez szükséges programok.	Általános célként jelentkezik az időskori prevenciós szemlélet erősítése. Rövid- és középtávú cél: A szükséges partnerek bevonásával előadások, szűrővizsgálatok szervezése.		1. Az előadások témájával kapcsolatos igényfelmérés. 2. Az idősek személyek részvételének ösztönzése. 3. Előadás szervezés, adott témában szakértő személlyel kapcsolatfelvétel (pl. szakorvos). 4. Előadás megtartása, alap szűrővizsgálatok (pl. vérnyomásmérés, vércukormérés) elvégzése.	Polgármester	2023.12.31.	Az előadásokon a 65 év felettiek 60 %-a részt vesz. Az előadások, szűrővizsgálatok száma.	Személyi és tárgyi feltételek biztosítása, pályázati támogatások.	A fenntarthatóságot az időskorosztály megfelelő ösztönzése biztosítja, a programokon való részvétel tekintetében.
6	„Idősen is legyél sokoldalú!” – informatikai oktatás az időskorosztály számára	Az idősek nem rendelkeznek informatikai ismeretekkel a községben.	A szabadidő hasznos eltöltésével, az egyedüllét érzésének mérséklése. Rövid távú cél: Az időskorosztály meggyőzése az		1. Igényfelmérés az oktatásra vonatkozóan, ösztönzés a részvételre. 2. Szórólapok készítése az oktatás időpontjáról és azok eljuttatása az	Polgármester	2020.05.31.	Az oktatáson a 65 év felettiek legalább 40 %-a részt vesz.	Humán erőforrás és tárgyi feltételek biztosítása.	A fenntarthatóságot az internet adta lehetőségek bemutatása és elsajátítása biztosítja.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			informatikai ismeretek elsajátításának kedvező hatásáról. Közép- és hosszú távú cél: Informatikai ismeretek megszerzése a közösségben, fiatalokkal eltöltött idő keretében.		érintettekhez. (a szórólap tartalmaz információkat a személyek igény szerinti szállítására vonatkozóan) 3. Együttműködés kötése a középfokú oktatási intézményekkel. 4. Oktatás megkezdése, legalább heti egy napon, a középiskolások bevonásával.					
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Akadálymentes közlekedés biztosítása.	A községben lévő járdák kb. 20 %-a nem felel meg az akadálymentes közlekedésnek.	Akadálymentes közlekedés biztosítása a mozgásukban korlátozott személyek számára. Közép- és hosszú távú cél: A községben lévő járdák 100 %-a alkalmas az akadálymentes közlekedésre.		1. Felmérés a felújításra szoruló járdák tekintetében, kiemelve a legszükségesebben felújításra váró szakaszokat. 2. Folyamatos pályázatfigyelés. 3. Pályázati kiírás hiányában a legszükségesebben felújításra váró járda szakaszok akadálymentessé tétele közmunkaprogram keretében.	Polgármester	2023.12.31.	A községben lévő járdák legalább 80 %-a megfelelő burkolatú, azaz akadálymentes.	Pályázati forrás, humán és pénzügyi erőforrás biztosítása.	A fenntarthatóságot az elkészült járdák állagmegőrzése biztosítja.
2	A fogyatékkal élők foglalkoztatottságának növelése.	A községben alacsony a fogyatékkal élők foglalkoztatottsága.	Általános cél, a fogyatékkal élők munkához		1. Információgyűjtés, adatbázis létrehozása. 2. Képzési igények	Polgármester	2023.12.31.	A munkaképes korú és állapotú fogyatékkal élő	Pályázati forrás, humán és pénzügyi	A fenntarthatóságot a fogyatékkal élők

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			jutásának elősegítése. Rövid távú cél: Pontos adatbázis létrehozása a munkaképes korú és állapotú fogyatékkal élő személyekről. Középtávú cél: Védett munkahelyek kialakításával a foglalkoztatás növelése. Hosszú távú cél: A munkához jutással járó hasznosságérzet erősödésével, javul a fogyatékkal élők életminősége.		felmérése, képzés szervezése. 3. Védett munkahelyek létrehozása. 4. Eredmények értékelése.			személyek legalább 25-30 %-a foglalkoztatottá válik.	erőforrás biztosítása.	sajátos élethelyzetének figyelembe vétele biztosítja.
3	A tehetséges fogyatékos személyek támogatása.	A községben, a szociális otthonban 80 fő fogyatékos személyt gondoznak.	A községben élő fogyatékos személyek legalább 40 %-a részt vesz a programokon.		A valamely művészeti ágban tehetséges fogyatékos személyek támogatása nem kielégítő.	Polgármester	2023.12.31.		Humán és pénzügyi forrás biztosítása.	A fenntarthatóságot a tehetségek figyelemmel kísérése és folyamatos felkutatása biztosítja.

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

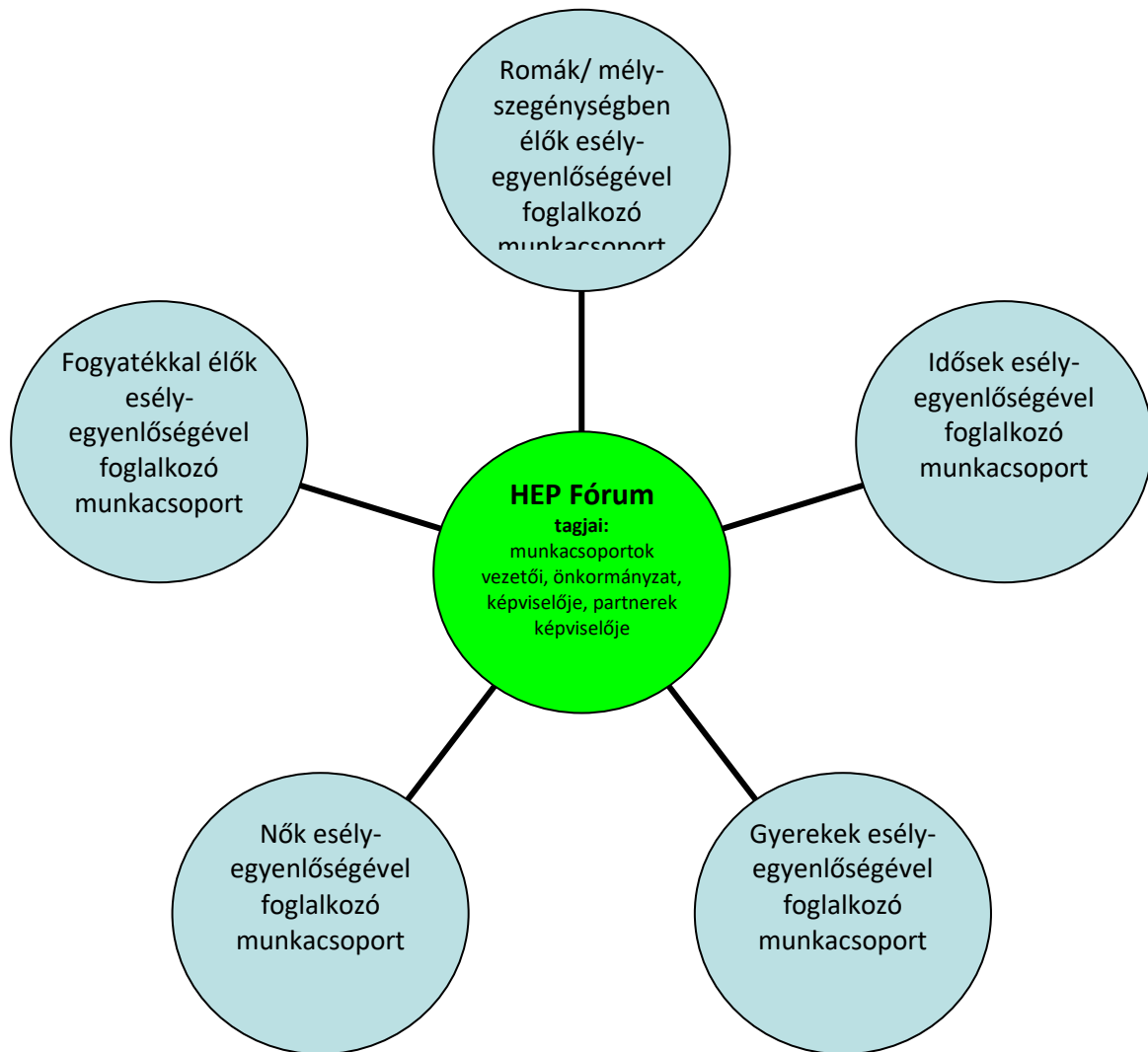
A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása,
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre,
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása,

- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása.

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a polgármester felel:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.

- Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
- Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelőségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

A HEP IT-ben vállalt célok megvalósulása tekintetében kétfévente felülvizsgálatot kell tartani. A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitzűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Segesd község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Segesd Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és a ..../2019. (.....) önkormányzati határozatával elfogadta.

Kelt: Segesd, 2019. június .....

.....
aláírás

A Segesd Község Önkormányzata Helyi Esélyegyenlőségi Programjának partnerei ismerik a Helyi Esélyegyenlőségi Programot, és annak megvalósításában tevékenyen részt kívánnak venni.

Dátum: .....
Partner aláírás

Dátum: .....
Partner aláírás

Dátum: .....
Partner aláírás

Dátum: .....
Partner aláírás

Dátum: .....
Partner aláírás

Dátum: .....
Partner aláírás

Dátum: .....
Partner aláírás

Dátum: .....
Partner aláírás

Dátum: .....
Partner aláírás

Dátum: .....
Partner aláírás

Dátum: .....
Partner aláírás

Dátum: .....
Partner aláírás

Dátum: .....
Partner aláírás

Dátum: .....
Partner aláírás

Dátum: .....
Partner aláírás

HEP elkészítési jegyzék²

NÉV ³	HEP részei ⁴										Aláírás ⁵
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Segesd Község Roma Nemzetiségi Önkormányzata	R <u>É</u> T E	R <u>É</u> T E	R <u>É</u> T E	R <u>É</u> T E	R <u>É</u> T E	R <u>É</u> T E	R <u>É</u> T E	R <u>É</u> T E	R <u>É</u> T E	R É T E	
Szociális Szolgáltató Központ	R <u>É</u> T E	R <u>É</u> T E	R <u>É</u> T E	R <u>É</u> T E	R <u>É</u> T E	R <u>É</u> T E	R <u>É</u> T E	R <u>É</u> T E	R <u>É</u> T E	R É T E	
Segesdi IV. Béla Király Általános Iskola	R <u>É</u> T E	R <u>É</u> T E	R <u>É</u> T E	R <u>É</u> T E	R <u>É</u> T E	R <u>É</u> T E	R <u>É</u> T E	R <u>É</u> T E	R <u>É</u> T E	R É T E	
Segesdi Tündérkert Óvoda	R <u>É</u> T E	R <u>É</u> T E	R <u>É</u> T E	R <u>É</u> T E	R <u>É</u> T E	R <u>É</u> T E	R <u>É</u> T E	R <u>É</u> T E	R <u>É</u> T E	R É T E	
Háziorvosi szolgálat	R <u>É</u> T E	R <u>É</u> T E	R <u>É</u> T E	R <u>É</u> T E	R <u>É</u> T E	R <u>É</u> T E	R <u>É</u> T E	R <u>É</u> T E	R <u>É</u> T E	R É T E	
Védőnői szolgálat	R <u>É</u> T E	R <u>É</u> T E	R <u>É</u> T E	R <u>É</u> T E	R <u>É</u> T E	R <u>É</u> T E	R <u>É</u> T E	R <u>É</u> T E	R <u>É</u> T E	R É T E	

² Ez a jegyzék – mint a HEP melléklete – szakmailag is bizonyítja, hogy a HEP széleskörű egyetértésen és közös munkán alapul, és nem kizárólagosan egy „partneri aláírással” igazolt dokumentum

³ A jegyzék soronként jelöli a HEP elkészítési folyamatban résztvevő személyeket, intézményeket, partnereket.

⁴ A jegyzék oszlopaiba kerülnek a HEP egyes tartalmi részei, ahol az adott betű karikázásával jelezni lehet, hogy az adott személy, intézmény, partner az elkészítésben részt vett, észrevételezett, támogatta, ellenezte.

R= részt vett, É= észrevételezte, T=támogatta, E= ellenezte.

⁵ Az adott partner aláírásával hitelesíti a sorban jelölt részvételét a HEP elkészítési folyamatban.

NÉV	HEP részei										Aláírás
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Derús Alkony Nyugdíjas Egyesület	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Nagyatádi Tankerület	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Tudományos Ismeretterjesztő Társulat Nagyatád	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
Nagyatádi Járási Hivatal Járási Munkaügyi Kirendeltsége	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	
	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	RÉTE	